

ATHENS voice

OSCAR 2020

Οι αναγνώστες ψηφίζουν
τα αγαπημένα της χρονιάς
σε όλες τις κατηγορίες

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Πάνος Τσακλόγλου

Ντία Αναγνώστου

Γιώργος Παππάς

Βασιλική Καραγιάννη

Ελένη Βασιλάτου - Κοσμίδη

Στέφανος Ρόκκος

Tessa Murray

Αφιέρωμα 'Αγ. Βαλεντίνος

Έρωτας με την πρώτη ματιά
+ Το γλυκό της αγάπης από τον Στέλιο Παρλιάρo

Βουνό μίας χρήσης;

Στη χώρα μας δεν υπάρχει χώρος για πλαστικά μίας χρήσης.

Γι' αυτό στη Lidl Ελλάς στηρίζουμε ενεργά τον Μαραθώνιο Καινοτομίας για μία Ελλάδα χωρίς πλαστικά μίας χρήσης. Μία πρωτοβουλία που μέσα από καινοτόμες ιδέες, πειραματισμό και δημιουργική διαδικασία, συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας και την προστασία του περιβάλλοντος.

SUP Free
hackathon

organized by

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελές

Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη
Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπιλίη

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης
Λουίζα Ναθαναήλ

Art Director Φώτης Πεχλιβανίδης

Τεχνικός διευθυντής Βάσιος Συντασιμάς

Υπεύθυνος Ύλης Τάκης Σκριβάνος
Επιμέλεια Ύλης Δήμητρα Γκρους

Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης
Αρχισυντάκτες Γιάννης Τσάκαλος, Έρρικα Ρούσσου

Συντακτική ομάδα: Ν. Αμανίτης, Μ. Βελέντζας, Ντ. Βλαχοπούλου, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσιου, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργελέ, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Α. Γκόρου, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Θ. Ευθυμίου, Τ. Ζαραβέλα, Μ. Ζουμπούλακη, Κ. Καϊμάκης, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Β. Κορωναίος, Τζ. Μελιτά, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Ελ. Μπεζιριάνογλου, Γ. Νένης, Δ. Παπαδόπουλος, Γ. Πουλιόπουλος, Μ. Νομικός, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Ν. Παπαλιού, Γ. Παυριανός, Μ. Προβατάς, Τζ. Ρουσάκη, Α. Σκαράκη, Ζ. Σφυρη, Σ. Τριανταφυλλού, Ζαράστο, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Ε. Χελιώτη, Γ. Ψύχας

Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα
info@athensvoice.gr
Υπεύθυνη οδηγού Δανάη Καμζόλα
avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Sotos Anagnos
Εικονογραφίες art@athensvoice.gr
Φωτό: Θανάσης Καρατζάς,
Γιώργος Ζαρζώνης, Τάσος Βρεττός,
Έκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης,
Βαγγέλης Τάτσος, Χρήστος Κισατζεκιάν,
Δημήτρης Κλεάνθης, Πέτρος Νικόλτσος

Digital Advertising Director Εύα Βαγγέλη

Advertising Manager Πένη Κράλιοβιτς,

Direct Market Χρήστος Τριανταφυλλίδης,
Βασίλης Ζαφειρούλης
Υποδοχή Διαφήμισης Νίκη Σκαμάγκα
marketing@athensvoice.gr
Digital Advertorial Coordinator Έφρη Ορφανάκου
efiorfanakou@athensvoice.gr
Digital Traffic Manager Εύν Ταρνάρη

Διεύθυνση Λογιστηρίου Έφρη Μούρτζη
Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη, Βασίλης Νάκος,
Μαίρη Λυκούση

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση
«Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»

Athens Voice S.A.
Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα
Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369
fax: 210 3632.317
Διαφημιστικό: 210 3617.530, fax: 210 3617.310
Athens Voice Radio 102.5: 210 3648. 213
Αγγελίες: 210 3617. 369
Λογιστήριο: 210 3617. 170

www.athensvoice.gr

Αν δεν βρίσκετε την Α.Υ. στα σημεία διανομής,
μπορείτε να επικοινωνήσετε στα τηλέφωνα:
210 3617.360, 210 3617.369

ATHENS

Κωδικός εντύπου: 7021
ISSN 1790-6164

Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν.
Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική,
η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης
με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο,
χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

GLAMAZON

©EPA-HENNING KAISER

Μην πυροβολείτε την Ντόλι

Πώς η φεμινιστική ωδή «9 to 5» της Ντόλι Πάρτον έγινε «5 to 9» και προκάλεσε αντιδράσεις και διχογνωμία

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Το 1978 η Τζέιν Φόντα ήθελε να γυρίσει μια ταινία με θέμα τα εργαζόμενα κορίτσια. Ταξίδεψε μέχρι το Κλίβελαντ και συναντήθηκε με μια ομάδα γυναικών που έμελλε να γίνει γνωστή ως το κίνημα «9 to 5». Αποτελούνταν από υπαλλήλους γραφείου που είχαν μπουχτίσει από τους χαμηλούς μισθούς τους και τους άνδρες προϊσταμένων τους, οι οποίοι στην πλειονότητα τους επιδεικνυαν σεξιστικές συμπεριφορές. Η Φόντα δεν δίστασε να τους απευθύνει την ερώτηση, που προκάλεσε διαμαρτυρίες μπορεί και να σόκαρε, «αν έχουν σκεφτεί ποτέ να σκοτώσουν το αφεντικό τους». Εάν έχουν φανταστεί κάτι τέτοιο. Σιωπή. Δεν μίλησε καμία, ώσπου κάποια στιγμή ένα χέρι υψώθηκε. Αυτή η αληθινή ιστορία αποτέλεσε τη βάση για το σενάριο της θρυλικής ταινίας του 1980, σε σκηνοθεσία Κόλιν Χίγκινς, με τον τίτλο «9 to 5» και πρωταγωνίστριες τις Τζέιν Φόντα, Λίλι Τόμλιν και Ντόλι Πάρτον.

«Working nine to five, what a way to make a living...» Το ομότιτλο τραγούδι το έγραψε η Ντόλι Πάρτον και χαρακτηρίστηκε έως φεμινιστική ωδή. Ένας ύμνος για όλους όσους εργάζονται σκληρά από τις εννέα το πρωί έως τις πέντε το απόγευμα. Η Πάρτον, που υποδύθηκε την Ντόραλι με τα μακριά ακρυλικά νύχια, τραγούδησε για τις άγριες συνθήκες εργασίας των γυναικών, οι οποίες υφίστανται σεξουαλική παρενόχληση, παίρνουν χαμηλούς μισθούς, γίνονται αποδέκτες μειωτικών συμπεριφορών και πολλές φορές άλλοι καρπούνται τις δικές τους ιδέες. Στο τραγούδι ακούγεται ακόμα και το κλακ-κλακ των νυχιών όπως χτυπούν μεταξύ τους. Ξαν να πχούν τα πλήκτρα μιας γραφομηχανής.

Μετά από πολλά-πολλά χρόνια, φέτος δηλαδή, η Πάρτον είπε το «ναι» σε μια παραλλαγή του κλασικού τραγουδιού. Ο τίτλος άλλαξε και από «Εννέα με πέντε» έγινε «Πέντε με εννέα». Και με τη φωνή της έντυσε τη διαφήμιση της

εταιρίας κατασκευής ιστοτόπων Squarespace, που προβλήθηκε στη διάρκεια του Super Bowl στις 7 Φεβρουαρίου. Στην παραλλαγή το ωράριο μετατοπίστηκε. Έγινε εκείνο το 4ωρο το απόγευμα όπου μετά από μια τυπική μέρα στη δουλειά οι άνθρωποι με «όραμα και πάθος επικεντρώνονται στα όνειρά τους» και «θέλουν να αλλάξουν τη ζωή τους». Τι θέλει να πει η ποιήτρια; «Όλα αυτά τα χρόνια ήταν πολλοί εκείνοι που μου ζητούσαν να αλλάξω τους στίχους για να αντιπροσωπεύουν πράγματα που κάνουν καθημερινά. Νομίζω πως αυτή η βερσιόν ταιριάζει στην εταιρία Squarespace. Αγαπούν τους ανθρώπους τους, που εργάζονται πολλές ώρες για να ξεκινήσουν τις δικές τους επιχειρήσεις». Τη διαφήμιση, μάλιστα, σκηνοθέτησε ο Ντάμιεν Σαζέλ του LaLaLand. «Working 5 to 9, making something of your ownnow...».

Έλα όμως που στις ΗΠΑ, κυρίως οι γυναίκες, δεν είδαν με το ίδιο μάτι και δεν άκουσαν με τα ίδια αυτιά τους στίχους. Όπως έγραψαν οι NYT το «Πέντε με εννέα» δεν είναι ακριβώς το τραγούδι που υπογράφει την ενδυνάμωση των γυναικών, όπως το πρωτότυπο «Εννέα με πέντε». Δεν είναι επακριβώς ο ύμνος της εργατικής τάξης, τον οποίο επέλεξε η γερουσιαστής Ελίζαμπεθ Γουόρεν στην προεκλογική της εκστρατεία.

Έχασε το τραγούδι τη δυναμική του; Εκρηκτικές αντιδράσεις, πιθανόν επειδή έχουν έρθει τα πάνω-κάτω. Στην εποχή του παγκοσμιοποιημένου #MeToo, της πανδημίας, της οικονομικής ανασφάλειας, της αστάθειας, της αβεβαιότητας, της ψυχικής και σωματικής κόπωσης, τα όνειρα παραμερίζονται, οι καινούριες ιδέες σβήνουν σαν πυρολαμπίδες, και το ζητούμενο είναι η επιβίωση. Μια Αμερικανίδα ακαδημαϊκός δήλωσε ότι σχεδόν νοσταλγεί τη σταθερή δουλειά με ωράριο 9-5, μιας και η εργασία με πλήρες ωράριο και επιδόματα έχει γίνει πολυτέλεια. Κορίτσια, μην πυροβολείτε την Ντόλι. Είναι ινδαλμα.

ATHENS VOICES

★ ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΣΤΗΚΑΝ ΔΗΜΟΣΙΩΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ★

-Τι είναι αυτά που κάνεις ποστ; Τα πουλάς;
-Τι λες, δεν κατάλαβα.
-Τα αγαλιατάκια...
-Ααα... όχι. Κάναμε μία συνέντευξη με τη Μενδώνη και μας ξενάγησε στο εργαστήριο που φτιάχνουν τα εκμαγεία των αυθεντικών αγαλμάτων.
-Φίνγκερ φουντ είχε;
(Διάλογος στο Instagram)

-Σεφ, έχω έρθει πολλές φορές στο εστιατόριό σας.
-Σοβαρά; Πώς με βρίσκετε;
-Κομψότατο.
(MasterChef #5, Τετάρτη βράδυ)

Ιστορίες με ταξιτζήδες:
«...κι είχα πάει στο Μάτσο Πίτσου και είχα ένα φύλλο από κόκα, μύτη-στόμα. Μας το βάζανε για να αναπνέουμε καλύτερα όταν ανεβαίναμε το Μάτσο Πίτσου...»
(Κέντρο Αθήνας, Σάββατο πρωί)

«Μη μου το παίζεις εμένα λεζάντα γιατί θα σε τριψωσα μαντηλοτριφυλλο».
(Μάστορας υδραυλικός παιδεύεται με τους σωλήνες και μονολογεί. Κολωνάκι, Δευτέρα πρωί)

«Πίσω, σκουλήκια διαφημιστές!»
(Με μωβ σπρέι, σε τοίχο στη Λασκάρεως. Νεάπολη Εξαρχείων, Δευτέρα πρωί)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ
→ panikoval500@gmail.com

ΤΟ ΕΞΟΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Ο Στρατός Αξιώτης είναι 17 ετών, αυτοδίδακτος ζωγράφος. Ζει στην Αθήνα και είναι μαθητής ΙΒ1 του Κολλεγίου Ψυχικού. Το 2017 σχεδίασε την αφίσα για τη Διεθνή Ημέρα Ιατρικής Φυσικής η οποία διοργανώθηκε από την Ένωση Φυσικών Ιατρικής Ελλάδος. Το 2018 πήρε τον 1ο έπαινο στον διαγωνισμό ζωγραφικής «klassische Musik-deutschsprachige klassische Musiken». Το 2019 κέρδισε το 1ο βραβείο για τον διαγωνισμό χριστουγεννιάτικης κάρτας που διοργάνωσε η Αγγλικανική Εκκλησία της Αθηνάς. Εδώ και έναν χρόνο ασχολείται με την δημιουργία χειροποίητης γιγαντοαφίσας. instagram: @axiotisstratos

Ανοιχτή κοινωνία, εμπλοκή του πολίτη και κοινωνική αλλαγή

Μια τριλογία για τη συλλογική εικόνα της Ελλάδας και την εμπλοκή μας με τον κόσμο, με αφορμή την 200ή επέτειο από την Επανάσταση του 1821

Του ΡΩΜΑΝΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ

[Η τριλογία της εξωστρέφειας, Μέρος 2α]

Εφόσον υποθέσουμε ότι μας ενδιαφέρει ακόμα να «ανήκουμε στη Δύση», εφόσον πιστεύουμε ότι αυτή η έννοια – που δεν είναι μόνο γεωγραφική αλλά και πολιτισμική – έχει ακόμα νόημα, τότε ποιο είναι αυτό;

Το να ζεις στη Δύση σημαίνει πάνω απ' όλα το να ζεις ελεύθερος, χωρίς τον φόβο κρατικής (ή παρακρατικής) αυθαιρεσίας, ξέροντας όμως ότι μπορείς να υπολογίζεις στη στήριξη του κράτους όταν τη χρειαστείς, αναλαμβάνοντας τις ευθύνες και το μερίδιο συμμετοχής σου. Σημαίνει ότι το κράτος παρέχει αποτελεσματικά τη φυσική ασφάλεια στους πολίτες – (α) άμυνα και αποτροπή εξωτερικών απειλών, (β) πολιτική προστασία από φυσικές καταστροφές και ακραία καιρικά φαινόμενα, (γ) τήρηση της τάξης, πάταξη ανομίας και οργανωμένου εγκλήματος, (δ) κοινωνικό δίκτυο προστασίας, δημόσια υγεία και ασφάλιση – ώστε αυτοί οι πολίτες να ευδοκούν και να ζουν με αξιοπρέπεια ανεξαρτήτως δημογραφικών παραγόντων. Άλλωστε ελευθερία χωρίς ασφάλεια δεν μπορεί να υπάρξει· η αμοιβαία συλλογική ασφάλεια είναι ο πρωταρχικός λόγος για τον οποίο οργανωνόμαστε σε κοινωνίες.

Σημαίνει, επίσης, το να μη ζεις σε μια κοινωνία κλειστή, σκληρή, πατριαρχική, «ανατολίτικη», με αρτηριοσκληρωτικές οικογενειακές και κοινωνικές δομές και έμφυλους ρόλους που λειτουργούν σαν καλούπι για τη ζωή σου. Σημαίνει το να ζεις σε μια κοινωνία στην οποία θα μπορούσες να περάσεις τη ζωή σου δουλεύοντας με τον εαυτό σου και τους άλλους για να ανακαλύψεις την αλήθεια. Την προσωπική, ιδιωτική, συναισθηματική σου αλήθεια· αλλά και την αντικειμενική, δημόσια αλήθεια της επιστήμης, της δικαιοσύνης, της δημοσιογραφίας. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι τα κλειστά, αυταρχικά καθεστώτα επιδιώκουν πάντα – είτε μέσω της θρησκείας, είτε της λογοκρισίας – να ελέγχουν τόσο τον ιδιωτικό χώρο, όσο και τον δημόσιο, διαμορφώνοντας την «αλήθεια» που παράγεται στους τρεις αυτούς τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας. Και είναι αυτές ακριβώς οι δύο έννοιες, οι δύο τόσο αλληλένδετες αξίες, της ελευθερίας και της αλήθειας, που θα μας απασχολήσουν πολύ τον 21ο αιώνα και που ήδη διαβρώνονται.

Ίσως όλα αυτά να ακούγονται αφελή ή ιδεαλιστικά δεδομένων των σκοτεινών σελίδων της δυτικής και ευρωπαϊκής ιστορίας. Είναι πολλές οι σκοτεινές σελίδες και πολλές φορές η πραγματικότητα στη Δύση δεν συνάδει με την περιγραφή που έδωσα. Όμως, η διαφορά ανάμεσα στην ανοιχτή και την κλειστή κοινωνία δεν είναι ότι η πρώτη είναι αναμάρτητη ή ότι έφτασε στην ουτοπία, αλλά ακριβώς το ότι επιτρέπει και θεσμοθετεί τον αναστοχασμό, την ιστορική έρευνα και την αυτοκριτική – σε αντίθεση, π.χ. με καθεστώτα όπως της Κίνας που απαγορεύει και έχει εξαφανίσει από συγγράμματα και δημόσιο λόγο οποιαδήποτε αναφορά στη Σφαγή της Πλατείας Τιενανμέν. Αρκεί βέβαια η αυτοκριτική να μην καταλήγει σε αυτομαστίγωμα και απαξίωση της ίδιας της δημοκρατίας που την επιτρέπει, όπως είδαμε πρόσφατα να γίνεται και στις ΗΠΑ και σε μικρότερο βαθμό στην Ευρώπη.

Τι σημαίνει, λοιπόν, το να είσαι μια εξωστρεφής κοινωνία τον 21ο αιώνα; Σημαίνει το να είσαι μια κοινωνία που δεν φοβάται τις συλλογικές αξίες της ουσιαστικής ελευθερίας και της αναζήτησης της αλήθειας. Η εξωστρέφεια – η εμπλοκή με τον κόσμο και το Άλλο – είναι το αίμα που μεταφέρει το οξυγόνο στο μυαλό και την καρδιά μιας κοινωνίας και της επιτρέπει να παραμένει ανοιχτή. Όπως ο απομονωμένος άνθρωπος, που χωρίς επαφές με εξωτερικούς παρατηρητές, δεν έχει τα ερεθίσματα, τον αντίλογο και την προοπτική για να αμφισβητήσει, να εμπλουτίσει και να εξελίξει τη σκέψη του, έτσι και η εσωστρεφής κοινωνία παραμένει στάσιμη, αναπαράγοντας τους ίδιους μύθους για τους άλλους και για τον εαυτό της. Την εξωστρέφεια δεν πρέπει να τη βλέπουμε μόνο ως ανάγκη ή ως μηχανισμό επιβίωσης σ' αυτόν τον αιώνα της αλληλεξάρτησης, αλλά ως θετική επιλογή: ως αξιακή στάση. Πρέπει να κοιτάμε κατάματα την εξωστρέφεια και τον κοσμοπολιτισμό και να σκεφτόμαστε: «Αυτό είμαι εγώ. Αυτό είμαστε εμείς ως Ελλάδα. Αυτό θέλουμε να είμαστε μετά το 2021».

Και τώρα φτάνουμε στο κρίσιμο ερώτημα που βρίσκεται στο μυαλό των προβληματισμένων πολιτών: «Οραία όλα αυτά, αλλά εγώ τι μπορώ να κάνω;».

Η σχέση ατόμου-κοινότητας είναι κομβικής σημασίας στην πραγμάτωση της ανοιχτής κοινωνίας και της κοινωνικής πρόοδου: θεωρεί το άτομο ότι μπορεί, με τις πράξεις του, να επηρεάσει το περιβάλλον του; Ότι έχει ισχύ, βούληση και ευθύνη; Η πιστεύει ότι είναι ένα εντελώς ανίσχυρο, άβουλο πόνι, έρμαιο των αποφάσεων άλλων, όπως με διαφορετικούς τρόπους προτάσσει η ακροδεξιά και η ακροαριστερή ρητορική, και όπως έχουν μάθει να πιστεύουν τόσο νέοι άνθρωποι σε χώρες (π.χ.) της Μέσης Ανατολής και της Λατινικής Αμερικής; Από τη στιγμή που δεν μπορούμε, και δεν έχει νόημα, να τα περιμένουμε όλα από το κράτος ή από τους άλλους, πώς μπορούμε να κινητοποιήσουμε το άτομο, τον εαυτό μας, για να γίνει πιο εξωστρεφής;

Η πολιτική κοινωνιολογία μπορεί να μας δώσει εδώ ενδιαφέρουσες απαντήσεις. Η μελέτη της κοινωνικής και πολιτικής εμπλοκής και συμμετοχής έχει δείξει ότι για να κινητοποιήσεις έναν πολίτη, για να τον κάνεις να ενδιαφερθεί για ένα κοινωνικό ή πολιτικό θέμα, πρέπει καταρχάς να του εξηγήσεις γιατί τον αφορά: πώς επηρεάζει τον ίδιον ή την οικογένειά του ή την τοπική του κοινότητα. Ακόμη κι αν το περιστατικό έχει συμβεί στην άλλη άκρη του κόσμου, ακόμη κι αν οι φυσικές επιπτώσεις για τον μικρόκοσμο του πολίτη είναι μικρές, εάν του μιλήσεις με ενσυναίσθηση, εάν συνδέσεις το θέμα με τις κοινές αξίες που βρίσκονται στον ανθρώπινο πυρήνα, τότε μπορείς να τον κάνεις να νοιαστεί. Και φυσικά το διαδίκτυο μας δίνει νέα εργαλεία οπτικοακουστικής ή ζωντανής επικοινωνίας που βοηθούν την εμπλοκή με τον έξω κόσμο.

Απαιτείται, όμως, και ένα δεύτερο βήμα. Και αυτό είναι το να δείξεις στον πολίτη απλούς τρόπους με τους οποίους μπορεί να συμμετάσχει ενεργά: απτά βήματα με τα οποία μπορεί να γίνει και αυτός μέρος μιας ευρύτερης κοινωνικής αλλαγής και κυρίως να βελτιώσει την ίδια του τη ζωή. Απαιτείται, δηλαδή, η θετική ενθάρρυνση του πολίτη με κίνητρα και ανταμοιβές ή με μια νοητή γραμμή που να ενώνει την πράξη του με το αποτέλεσμα. Οι πιο επιτυχημένες καμπάνιες δημόσιας επικοινωνίας (π.χ. συγκέντρωση χρημάτων για φιλανθρωπικούς σκοπούς ή εκστρατείες για τη δημόσια υγεία) πείθουν τον πολίτη ότι αν κάνει το Χ, τότε θα υπάρχουν τα Ψ θετικά αποτελέσματα για τον ίδιο και τους άλλους. Οι πιο αποτυχημένες καμπάνιες (όπως αυτή για την κλιματική αλλαγή) απειλούν ή τρομοκρατούν τον πολίτη, του δημιουργούν ενοχές ή τον κάνουν να νιώσει ότι, οτιδήποτε και αν κάνει, δεν θα είναι ποτέ αρκετό.

Η ίδια λογική – του ωχαδερφισμού, του συγκαταβατικού χαμόγελου, του κυνισμού και της παραίτησης – βρίσκεται στον πυρήνα της απραξίας και της στασιμότητας χωρών σε μόνιμη κρίση, όπως ο Λίβανος. Ο παράγοντας που κάνει νέους ανθρώπους να πιστεύουν ότι δεν έχουν μέλλον στη χώρα τους είναι η πεποίθηση ότι τίποτα δεν μπορεί πραγματικά να αλλάξει: ότι το σύστημα είναι ένα αόρατο βουλό που δεν μετακινείται με τίποτα. Και γι' αυτό είναι χρήσιμη η γνώση της πολιτικής επιστήμης, της ιστορίας και της κοινωνιολογίας, γιατί μας δείχνουν ότι τα πράγματα αλλάζουν συνεχώς.

Το ίδιο μάς δείχνει και το πρόσφατο παράδειγμα της μαζικής αφύπνισης γύρω από τη σεξουαλική παρενόχληση κατά των γυναικών: και ο σεξισμός και η ομοφοβία ήταν κάποτε δεδομένα στη χώρα μας, και όλοι ή σχεδόν όλοι τα αποδεχόμαστε σιωπηρά, κάποιιοι ίσως και τα εσωτερικούσαμε θεωρώντας ότι είναι φυσιολογικά, νιώθοντας μόνοι εναντίον ενός ολόκληρου κοινωνικού συνόλου ή συστήματος. Μέχρι που εμφανίστηκαν λίγοι γενναίοι άνθρωποι που μίλησαν και αντιστάθηκαν και είπαν «ως εδώ».

Το ίδιο μπορεί, πρέπει και θα γίνει και με άλλα δεινά που μας σιτίζουν αυτή τη χώρα: την πολιτική βία, τη διαφθορά, την αδιαφορία, την κακομεταχείριση των ζώων, τη μόλυνση του περιβάλλοντος, την καταστροφή του δημόσιου χώρου, τη φοροδιαφυγή. Όλα αυτά που ιδιωτικά, μέσα μας, θεωρούμε απαράδεκτα, αλλά τα αποδεχόμαστε γιατί φοβόμαστε ή ντρεπόμαστε ή θεωρούμε ότι δεν έχουμε εναλλακτική ή μας κάνουν να νιώθουμε ότι φταίμε εμείς ή ότι είμαστε αφέλεις επειδή τα θίγουμε. Η πρόοδος, η θετική αλλαγή, όλα τα κοινωνικά αιτήματα και κινήματα – από την εθνική απελευθέρωση μέχρι το #MeToo – πετυχαίνουν όταν η κοινωνία εκ των έσω αφουγκράζεται, συνδιαλέγεται και εμπνέεται από κινήματα του έξω κόσμου.

Την επόμενη εβδομάδα, το 3ο και τελευταίο μέρος: Ένα μικρό εγχειρίδιο εξωστρέφειας. **A**

29 από τους 30 ασθενείς που έλαβαν ένα πρωτοποριακό ισραηλινό φάρμακο κατά του κορωνοϊού ανέκαμψαν γρήγορα από την ασθένεια.

EXO-CO24 είναι το όνομα του φαρμάκου και η Ελλάδα θα συμμετέχει στις κλινικές δοκιμές, όπως έγινε γνωστό κατά την πρόσφατη επίσκεψη Μητσοτάκη στο Τελ Αβίβ. Αξίζει φυσικά και μνεία στο πρόσωπο του ερευνητή Nadir Erber. Ευχαριστούμε.

97 ετών είναι ο κύριος Ιάκωβος Τσουνής, ο οποίος ανακοίνωσε ότι δωρίζει 23 εκατ. ευρώ και 60 αποβατικά σκάφη στις ένοπλες δυνάμεις. Θα παρασημοφορηθεί από την ΠτΔ, την ερχόμενη εβδομάδα.

16 ετών είχε πλαστογραφήσει την ταυτότητά του προκειμένου να καταφέρει να προσεράσει το ηλικιακό όριο και να πάει στο μέτρωπο. Ευχαριστούμε για όλα!

30 δισ. ευρώ θα φθάσει η συνολική στήριξη του κράτους για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών της πανδημίας στο τέλος Μαρτίου 2021, όπως ανακοίνωσε ο υπουργός Οικονομικών, Χρήστος Σταϊκούρας.

26 δισ. ευρώ είχε προτείνει ο Αλέξης Τσίπρας τον Απρίλιο του 2020 να δοθούν για τη στήριξη της Οικονομίας και σε ορίζοντα εξαμήνου, ήτοι μέχρι τον Οκτώβριο. Μετά, είτε θα έπρεπε να βρούμε δανεικά ή θα εφαρμόζαμε την αλάνθαστη μέθοδο του «ου καν λάβεις παρά του μη έχοντος», που συνοδεύεται από ταυτόχρονο σπύκωμα των ώμων.

5 δισ. ευρώ θα κοστίζει η αγορά 2 νέων φρεγατών τύπου Belhara από τη Γαλλία. Στο «πακέτο» περιλαμβάνεται και η «εξυπηρέτηση» της χώρας μας με δύο άλλες φρεγάτες τύπου La Fayette μέχρι να ετοιμαστούν οι κανονικές φρεγάτες και επίσης η αναβάθμιση

των φρεγατών MEKO τις οποίες διαθέτει ήδη το Πολεμικό Ναυτικό.

1,5 δισ. δολάρια είναι η αξία των bitcoin που αγόρασε η Tesla για επενδυτικούς λόγους ενώ την ίδια ώρα ανακοίνωσε ότι θα δέχεται τα ψηφιακά κρυπτονομίσματα ως πληρωμή για τα προϊόντα της.

44.000 δολάρια κόστιζε ένα bitcoin αμέσως μετά την ανακοίνωση της Tesla.

15% ήταν τα κέρδη που κατέγραψε το bitcoin. Κέρδη που φυσικά αποκόμισε και η Tesla η οποία προκάλεσε το ράλι.

52 βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ (& co, δεδομένων των διαφόρων τάσεων που ξεπήδησαν) προχώρησαν σε κοινοβουλευτική ερώτηση προς τον υπουργό Προστασίας του Πολίτη του Χρυσοχοϊδη σχετικά με την παρουσία της ΕΛΑΣ κατά τη διάρκεια του «κορωνοτραπέζιματος» του πρωθυπουργού στο σπίτι του «γαλάζιου» βουλευτή Χριστόδουλου Στεφανάδη στην Ικαρία.

30-40 άτομα παραβρέθηκαν στο συγκεκριμένο τραπέζι, όπως επισημαίνει και ο εκπρόσωπος Τύπου του ΣΥΡΙΖΑ & co, Νάσος Ηλιόπουλος. Η κυβέρνηση παραδέχθηκε εμμέσως το λάθος διά του Χρήστου Ταραντίλη, αναφέροντας ότι «στις μελλοντικές περιόδους του πρωθυπουργού θα καταβληθεί κάθε δυνατή φροντίδα έτσι ώστε να μη δημιουργηθεί καμία εσφαλμένη εικόνα».

2 βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ & co κατέθεσαν άλλη ερώτηση προς τον υφυπουργό παρά τω πρωθυπουργώ κ. Λιβάνιο, σχετικά με τον τρόπο που παρουσίασε το «κορωνοφαγοπότι» η Δημοσία Τηλεόραση και ειδικότερα σχετικά με μια «άνωθεν» εντολή λογοκρισίας. Ανήκουστα πράγματα, που δεν συνέβαιναν στην ΕΡΤ επί αριστεράς, σύντροφοι, χωρίς καμία διάθεση συμψηφισμού βέβαια.

ΤΑ ΝΟΥΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Του ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟΥ

© EPA/FRANCK ROBICHON

11,100 μέρη υδροξειδίου του νατρίου ανά εκατομμύριο ήταν το αποτέλεσμα επίθεσης χάκερς στο σύστημα υδροδότησης της πόλης Όλντσμαρ στη Φλόριντα, σε μια προσπάθεια να δηλητηριάσουν τους κατοίκους. Δεν πρόκειται για μια νέας μορφής βιοτρομοκρατία. Ο Τζιμης Πανούσης στο τραγούδι «Για τη γιορτή της μπτέρας» έλεγε: «Θα ρίξω LSD, στη λίμνη του Μαραθώνα μπας και τη βρούνε επιτέλους οι ξενέρωτοι προλετάριοι».

100 μόλις μέρη του συστατικού είναι το ασφαλές επίπεδο ανά εκατομμύριο. Ευτυχώς ηλεκτρονικά συστήματα-δικλεις ασφαλείας δέκοψαν αυτόματα την

παροχή νερού.

99% των κτιρίων στην περιοχή Τούμπα Σερρών υπέστησαν καταστροφές από ανεμοστρόβιλο το απόγευμα της Δευτέρας, σύμφωνα με τον πρόεδρο της τοπικής κοινότητας. Υπενθυμίζω ότι δεν έχουν περάσει ούτε 4 χρόνια από την εποχή που οι συνδικαλιστές της ΔΕΗ (ΓΕΝΟΠ) εξέδιδαν ανακοίνωση με την οποία χαρακτήριζαν «κινεζική συνωμοσία» την κλιματική αλλαγή. Μάλιστα τότε, επί ΣΥΡΙΖΑ & co οι συνδικαλιστές διοικούσαν την επιχείρηση.

42.000 σπίτια που θα αποτελούν μια νέα πόλη κατασκευάζονται στη Σιγκαπούρη.

23 ανάλογοι οικισμοί έχουν κατασκευαστεί από το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και μετά στη χώρα αλλά ο συγκεκριμένος θεωρείται πολύ πρωτοποριακός καθώς δεν θα υπάρχουν αυτοκίνητα, ο κλιματισμός θα είναι κεντρικός και τα σκουπίδια θα συλλέγονται αυτόματα με ένα δίκτυο σωλήνων. Πολύ μπροστά μεν αλλά δεν έχουν εφεύρει ακόμη τη «νομιμοποίηση ημιπαιθριών».

60-64 ετών είναι η ηλικιακή κατηγορία η οποία από σήμερα θα μπορεί να κλείνει ραντεβού για να εμβολιαστεί με το εμβόλιο της Astra Zeneca. Προηγείται των μεγαλύτερων, λόγω αμφιβολιών για την απο-

2 νέες απειλές για την ανθρωπότητα προβλέπει τώρα ο Bill Gates, ο οποίος υπενθυμίζεται ότι είχε προβλέψει με σχετική ακρίβεια την πανδημία ήδη από το 2015. Τώρα, μιλώντας στο εξειδικευμένο κανάλι Veritasium θεωρεί άμεσους κινδύνους την κλιματική αλλαγή και τη βιοτρομοκρατία. Είναι προφανές ότι μετά το τσιπάκι που βάζει με το εμβόλιο, ψάχνει αφορμές για νέα εμβόλια ώστε να βάλει κάρτα γραφικών και μνήμη.

τελεσματικότητά του σε μεγαλύτερες ηλικίες.

75-79 είναι η επόμενη ηλικιακή κατηγορία που θα μπορεί να κλείνει ραντεβού από την επερχόμενη Παρασκευή. Δυο ημέρες αργότερα μεν, αλλά θα εμβολιαστούν με το ορθόδοξο εμβόλιο της Pfizer/BioNtech.

80 ετών ήταν η κυρία που έφαγε πρόστιμο στη Λαμία για άσκοπη μετακίνηση, μετά και από καταγγελία γυναίκας, επειδή πωλούσε οπωροκηπευτικά τα οποία παρήγαγε στον κήπο της.

2 παιδιά αλλά και ο εγγονός της σκοτώθηκαν πρόσφατα σε τροχαία δυστυχήματα και η κυρία έβγαине από το σπίτι καθώς δεν άντεχε τη θλίψη. Το πρόστιμο σβήστηκε «με εντολή Σταϊκούρα» ο οποίος όμως τυχαίως είναι και βουλευτής της περιοχής. Το χειρότερο είναι ότι δεν μάθαμε γιατί παραμένουν στην υπηρεσία οι «σαϊνδες» οι οποίοι απείλησαν την κυρία ότι θα της επιβάλλουν ξανά πρόστιμο αν τη δουν να περιφέρεται ασκόπως.

30,2% αύξηση πωλήσεων πέτυχε η Volno παγκοσμίως τον Ιανουάριο, παρά το γεγονός ότι τα lockdown συνεχίζονται σχεδόν σε όλες τις κύριες αγορές της αυτοκινητοβιομηχανίας. Είναι προφανές ότι οι πολίτες προετοιμάζονται

από τώρα για την επόμενη ημέρα, με τα ταξίδια να αποτελούν την πρώτη και βασική επιδίωξη.

300 καταστήματα αθλητικών ειδών θα επηρεάσει η απόφαση της Nike να διαθέτει τα προϊόντα της στην Ελλάδα μέσω ενός περιορισμένου

δικτύου καταστημάτων και κυρίως Online.

91 επαγγελματίες επηρεάζονται από τη συγκεκριμένη απόφαση.

50% του τζίρου των καταστημάτων τους προέρχονταν από την πώληση προϊόντων Nike.

Νούμερα με πολλά μηδενικά

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΘΙΩΤΗΣ

«*Ηρθε σήμερα η ώρα του τελευταίου μαθήματός μου, το οποίο δεν θα διεξαχθεί ούτε στο αμφιθέατρο ούτε στην μπροστά αισχρή τηλεθόνη... στο ψηφιακό κελί που έχτισε η κ. Κεραμείως ακολουθώντας τις παγκόσμιες σατανικές οδηγίες*». Αυτά ήταν τα λόγια αποχαιρετισμού του καθηγητή Νομικής στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο της Ξάνθης λίγο πριν την παραίτησή του. Το ερώτημα δεν είναι φυσικά γιατί παραιτήθηκε αλλά το πώς αξιολογήθηκε στο παρελθόν ικανός για να διδάσκει στη Νομική.

ΠΑΥΛΟΣ ΧΑΪΚΑΛΗΣ

«*Είμαι όμως και αρσενικό παλιάς κοπής οπότε, όταν μια γυναίκα μου λέει το όχι, εγώ επιμένω*». Ο πολυσιδής ηθοποιός που υποκρίθηκε με τεράστια επιτυχία έναν άνδρα που αυνανίζεται αλλά και στη συνέχεια τον υπουργό της κυβέρνησης, πιστεύει ότι τα αρσενικά παλιάς κοπής πρέπει να επιμένουν και μετά τη χυλόπιτα. Αλάνθαστη μέθοδος που δίνει άλλη μια μεταφορική έννοια στη διασημότερη ελληνική λέξη.

ΠΑΥΛΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ

«*Εγώ τους πήγα την πρώτη φορά. Σε άλλους να το λες*». Αυτή ήταν η απάντηση του «Παύλου του αψύ» στο θεμελιώδες ερώτημα διαδικτυακής του επαφής σχετικά με το αν «*θα τους πάτε γ@μώντ@ς άμα βγείτε*». Είχε κανείς αμφιβολία για τη στροφή στη σοσιαλδημοκρατία; **Α**

ΚΕΡΔΙΣΤΕ **2 ΠΛΑΣΙΟΥΣ ΠΟΝΤΟΥΣ**
ΜΕ ΚΑΘΕ ΣΑΣ ΑΓΟΡΑ
ΣΤΟΝ **ΚΩΤΣΟΒΟΛΟ**
ΜΕ ΤΙΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Πληροφορίες στο www.go4more.gr

επειδή
επί δύο!

go4
more

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΠΑΝΟΣ ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΕΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΥΨΗΛΟΤΕΡΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΗΜΕΡΙΝΕΣ

Ο υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων μιλάει στην ATHENS VOICE για το νέο σύστημα του λεγόμενου ασφαλιστικού «κουμπαρά», τις νέες επικουρικές συντάξεις και όλα όσα θα απασχολήσουν τους πολίτες στο άμεσο μέλλον

Του ΒΑΣΙΛΗ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

– Είναι ένα θέμα το οποίο αναμένεται να απασχολήσει στο άμεσο μέλλον τους πολίτες της χώρας μας. Από πότε υπολογίζετε ότι θα αρχίσει να εφαρμόζεται ο λεγόμενος ασφαλιστικός «κουμπαράς» της επικουρικής ασφάλισης;

Ο ασφαλιστικός «κουμπαράς» αποτελεί μια ουσιαστική μεταρρύθμιση που θα τεθεί σε λειτουργία από την πρώτη μέρα του 2022 και θα αφορά, υποχρεωτικά, όλους τους νέους εργαζόμενους που θα μπουν για πρώτη φορά στην αγορά εργασίας από τότε. Ωστόσο, επειδή επιθυμούμε να αντλήσουν τα οφέλη αυτής της μεταρρύθμισης όσο το δυνατόν περισσότεροι νέοι, θα μπορούν προαιρετικά να συμμετέχουν και όσοι είναι κάτω των 35 ετών και είτε είναι ασφαλισμένοι στο υφιστάμενο σύστημα, είτε δεν έχουν υποχρέωση επικουρικής ασφάλισης βάσει των ισχυουσών διατάξεων.

– Πιστεύετε ότι υπάρχουν περιθώρια στη χώρα μας να αναπτυχθεί ένας ορθολογικός, ρεαλιστικός δημόσιος διάλογος για το θέμα της μεταρρύθμισης της επικουρικής ασφάλισης, ή η χώρα είναι καταδικασμένη να βυθίζεται εξαιτίας παρωχημένων αλλά βαθιά εμπειδωμένων συνδικαλιστικών και άλλων συμπεριφορών;

Οι ασφαλιστικές μεταρρυθμίσεις είναι αλήθεια ότι ιστορικά τείνουν να προκαλούν μεγάλες κοινωνικές αντιδράσεις, με κορυφαίο παράδειγμα

εκείνο της πρότασης ασφαλιστικής μεταρρύθμισης του Τάσου Παννίτση. Το αποτέλεσμα της έλλειψης μεταρρυθμίσεων ήταν η σταδιακή διόγκωση των ελλειμμάτων του ασφαλιστικού συστήματος και, συνακόλουθα, των ελλειμμάτων του προϋπολογισμού που μας οδήγησε στην μεγάλη κρίση της προηγούμενης δεκαετίας. Θέλω να πιστεύω ότι πάντα υπάρχουν και πρέπει να υπάρχουν περιθώρια για ρεαλιστικό δημόσιο διάλογο, βασισμένο σε επιστημονικά τεκμήρια, γύρω από τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις. Άλλωστε, δεν υπάρχει κανείς a priori λόγος για να θεωρούμε ότι ο ορθολογικός και ρεαλιστικός δημόσιος διάλογος είναι αποκλειστικό προνόμιο κάποιων κοινωνιών της εσπερίας. Σε τελική ανάλυση, ένα από τα κυριότερα διδάγματα της κρίσης ήταν ότι «λεφτόδεντρα» και εύκολες λύσεις απλώς δεν υπάρχουν και αυτό θέλω να πιστεύω ότι έχει γίνει αντιληπτό από την κοινωνία.

– Θα μπορούσατε να μας εξηγήσετε διεξοδικά ποιοι είναι οι λόγοι για τους οποίους θεωρείτε ότι το σύστημα της επικουρικής ασφάλισης χρήζει άμεσης μεταρρύθμισης;

Υπάρχουν τέσσερις, κυρίως, λόγοι που καθιστούν αυτή τη μεταρρύθμιση επιτακτική. Πρώτον, αυτή τη στιγμή όλο το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης στη χώρα μας είναι «διανεμτικό», δηλαδή, θεωρητικά, οι εισφορές των τωρινών εργαζομένων πληρώνουν τις

Πανδημία: Ας είναι η λογική ο νικητής της επόμενης ημέρας

Του ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

«Έξω από τη Δημοκρατία αρχίζει η κόλαση». Μπορεί η φράση αυτή να παραπέμπει στον τίτλο του βιβλίου του Φερνάντο Αραμπούρου, αλλά περιγράφει παράλληλα με τον καλύτερο τρόπο το τι συμβαίνει αυτή την περίοδο στην ανθρωπότητα. Άλλωστε αυτή είναι και η έγνοια του ηλικίας 91 ετών πια και έσχατου κληρονόμου της Σχολής της Φρανκφούρτης, του Γιούργκεν Χάμπερμας.

Εννιά χρόνια του λείπουν για να κλείσει έναν αιώνα ζωής αλλά αυτός επιμένει να ενοχλεί σε πείσμα όλων εκείνων οι οποίοι αντιμετωπίζουν συμπτώματα αλλεργίας με ό,τι παραπέμπει, θυμίζει ή αναφέρεται σε αριστερή εκδοχή της εξέλιξης της Ιστορίας, με κεφαλαίο γιώτα βεβαίως. «Η πανδημία δοκιμάζει σκληρά τη συνείδηση των πολιτών» είναι η αρχή της σκέψης του στοχαστή, ο οποίος εξηγεί πως για να καταστεί αποδεκτή η όποια επαύξηση ή συνέχιση των κατασταλτικών μέτρων για λόγους δημόσιας υγείας θα πρέπει η λογική να υπερτερεί της πολιτικής απόφασης. Δηλαδή, ο ορθολογισμός επιβάλλει τη λήψη αποφάσεων και όχι οι πολιτικοί συσχετισμοί. Μεγάλη κουβέντα από έναν άνθρωπο που στο διάβα της ιστορίας βίωσε προσωπικά τραγωδίες, δράματα και καταστροφές. Από τις επιπτώσεις της ισπανικής γρίπης, τον Ναζισμό, τον πόλεμο, το θανατικό, το Ολοκαύτωμα, την ανοικοδόμηση, την τρομοκρατία και την καταστολή της, την πτώση του Τείχους, τη γιουγκοσλαβική τραγωδία, και τώρα πια τον νεοφασισμό, τον Τραμπισμό και την παγκόσμια κρίση λόγω πανδημίας. Είναι πολλά για να αντέξει με ένα μυαλό, είναι όμως όλα τόσο αναμενόμενα τελικά. Ο Χάμπερμας περισσότερο απ' όλους συνειδητοποίησε από πολύ νωρίς ότι έξω από τη Δημοκρατία караδοκεί η κόλαση. Είχε δει από τους πρώτους πως η δυναμική της παγκοσμιοποίησης, όπως εξελίσσεται, οδηγεί αναπόφευκτα στην εμφάνιση των ανισοτήτων όχι μόνο μεταξύ πλουσίων και φτωχών χωρών αλλά και μεταξύ των κοινωνικών ομάδων στο εσωτερικό των πλουσίων κρατών.

Η πανδημία, λοιπόν, είναι μία ευκαιρία επανάκαμψης κάποιων ποιοτικών σταθερών. Ανθρώπινα δικαιώματα, περιβάλλον, σεξουαλική χειραφέτηση, ισότητα, δικαιώματα των γυναικών, των διεμφυλικών, των gay, των παιδιών. Δικαιώματα στη μάθηση και στην παροχή υπηρεσιών Υγείας. Ζητήματα αυτονόητα για τη μετά το 1968 περίοδο, αλλά που μετατράπηκαν σε καθόλου αυτονόητα μέσα στην ισοπέδωση των ποιοτικών χαρακτηριστικών των κοινωνιών κατά τη φάση της ασύμμετρης παγκοσμιοποίησης.

Η πανδημία προσφέρει μία ευκαιρία ανασύνταξης και ανασφάλωσης των ραγισμένων θεμελιών λίθων των δημοκρατικών κοινωνιών. Των λίγων και συγκεκριμένων δημοκρατικών κοινωνιών στον πλανήτη, για να μη γελοιάσουμε. Η πανδημία επαναφέρει στο προσκήνιο την έννοια της λογικής ως απαραίτητο συστατικό στη δημοκρατική αποδεκτή λήψη αποφάσεων για το γενικό καλό, σε αντίθεση με τις εκτός λογικής προσεγγίσεις που οδηγούν στο απόλυτο κακό. Τον φασισμό φερ' ειπείν σε κάθε εκδοχή του, σταλινισμού ή θρησκευτικού ολοκληρωτισμού συμπεριλαμβανομένων.

Η πανδημία έστειλε εκτός Λευκού Οίκου την επιτομή του παραλόγου, τον Ντόναλντ Τραμπ, και συνέτεινε στη διαμόρφωση μιας κάποιας ηθικότητας και δίκαιης προσέγγισης των παγκόσμιων εξελίξεων, αλλά βρισκόμαστε μόνο στην αρχή μιας δυναμικής.

Ενδεχομένως ο Νικόλας Χρυστάκης του Πανεπιστημίου του Yale να έχει δικίο προβλέποντας την

post Covid κοινωνική απελευθέρωση και την κατάρρευση της θρησκοληψίας αλλά και της θρησκευτικότητας των πολιτών. Πιθανώς να είναι λογική συνέπεια μία νέα σεξουαλική εκρηκτικότητα στις διαπροσωπικές σχέσεις.

Αυτό που ωστόσο διαφαίνεται και επισημαίνεται εντονότερα κάθε μέρα που περνά, είναι η διαπίστωση πως η πανδημία έφερε στην επιφάνεια με τον δραματικότερο τρόπο τις ανισότητες μεταξύ των ανθρώπων, των κρατών, των εθνοτήτων και των συλλογικοτήτων. Ανισότητες διαπροσωπικές, φυλετικές, πολιτισμικές, σεξουαλικές, ανισότητες στην Παιδεία και την Υγεία, στην εργασία, ανισότητες στις ευκαιρίες.

Έμειναν έκπληκτοι οι επιστήμονες στα μεγάλα νοσοκομεία των ΗΠΑ όταν αντιλήφθηκαν πως η COVID-19 σκοτώνει πιο γρήγορα, πιο άμεσα, πιο εύκολα τους αφροαμερικανούς από τους λευκούς. Τους φτωχούς από τους πλούσιους. Οι επιστήμονες πολύ γρήγορα κατέγραψαν πως η πανδημία στην Ινδία έχει μία εντελώς διαφορετική επιδημιολογική εικόνα από της Ευρώπης.

Ας αναλογιστούμε για μία στιγμή. Τα κέρδη για την εταιρεία Pfizer από τα εμβόλια κατά της COVID-19 θα ανέλθουν στα 15 δισ. Χωρίς να έχει πουληθεί ούτε ένα σκεύασμα στον λεγόμενο τρίτο κόσμο. Ας αναλογιστούμε πως μέσα σε τρεις μήνες το Ισραήλ θα έχει αποκτήσει συλλογική ανοσία. Σε πόσα χρόνια άραγε θα έχουν αποκτήσει συλλογική ανοσία το Βιετνάμ, η Γκάνα, η Αιθιοπία; Η Ισπανική γρίπη για να υποχωρήσει στην υπανάπτυκτη, τότε, Ευρώπη χρειάστηκε πάνω από 15 χρόνια. Πόσο θα χρειαστεί για να εξαφανιστεί ο κορωνοϊός από την Ινδονησία;

Η πανδημία μάς αναγκάζει, κάποιους έστω, να ξανασκεφτούμε ορισμένα αξιώματα που θεωρήθηκαν ως δεδομένα μετά τον Μάη του '68 ή την Άνοιξη της Πράγας. Αυτά τα αξιώματα κατέρρευσαν σαν χάρτινοι πύργοι μέσα από τις παρενέργειες ενός αλματώδους πλουτισμού που κράτησε δύο δεκαετίες και οδήγησε τον πλανήτη στο χείλος της οικολογικής και της οικονομικής αυτοκτονίας. Τα οικονομικά επιτεύγματα των αναπτυγμένων και πλουσίων χωρών ξεετάζονται με κάθε σοβαρότητα τα σενάρια της επόμενης ημέρας μετά την πανδημία. Κανένα από αυτά δεν είναι ευχάριστο. Σχεδόν όλα συντείνουν στο συμπέρασμα πως η παγκόσμια οικονομική κρίση θα είναι απείρως σοβαρότερη από εκείνη του 1929 και βεβαίως από εκείνη του 2008. Ήδη γνωστοί και άγνωστοι οικονομολόγοι υπογράφουν επιστολές με τις οποίες ζητείται η διαγραφή χρεών κοινή συναινέσει από τους διεθνείς θεσμούς. Η Λαγκάρντ απορρίπτει το αίτημα μετά βδελυμίας. Ποιος όμως θα πληρώσει το τεράστιο δημόσιο έλλειμμα όλων των χωρών του κόσμου που σωρεύτηκε με ιστορική αναιδεια λόγω πανδημίας και τώρα απειλεί τη σταθερότητα της παγκόσμιας οικονομίας; Ποιος διαθέτει αυτά τα κολοσσιαία ποσά;

Αυτό που συνέβαινε στο παρελθόν σε αντίστοιχες καταστάσεις ήταν να εκραγούν πολεμικές αναμετρήσεις. Τι συμβαίνει άραγε πόλεμος το 2021 σε παγκόσμια κλίμακα; Προφανώς συνεχίζεται την απόλυτη καταστροφή. Ο πόλεμος λοιπόν δεν είναι λύση, όπως παλιά. Μόνο η συνεννόηση αποτελεί δείγμα πως η λογική πρυτανεύει των πολιτικών αποφάσεων που καθοδηγούνται από εφήμερους συσχετισμούς. Ο Χάμπερμας, ο αριστερός, ο τελευταίος της Σχολής της Φρανκφούρτης, έχει δίκιο. Η επόμενη ημέρα της πανδημίας ή θα εκφράζει μία συλλογική λογική εξέδου ή θα οδηγήσει σε νέα και πιθανώς ανυπέρβλητα δεινά. Ας θυμηθούμε εκείνες τις απίστευτες συνεδριάσεις της Κοινωνίας των Εθνών στα τέλη του Μεσοπολέμου. **Α**

στην πράξη ένας νέος εργαζόμενος ο οποίος μετά την 1η Ιανουαρίου του 2022 θα ενταχθεί στο νέο σύστημα να παρακολουθεί τι γίνεται με τις εισφορές του;

Το νέο θεσμικό πλαίσιο της κεφαλαιοποιητικής επικουρικής θα είναι όσο το δυνατόν πιο «έξυπνο» και απλό, αξιοποιώντας τα καινοτόμα εργαλεία που μας προσφέρει η τεχνολογία. Δεν ζητάμε από τους νέους ασφαλισμένους να αποκτήσουν ξαφνικά εξειδικευμένες επενδυτικές γνώσεις. Αυτοί απλώς θα μπορούν να επιλέγουν την τοποθέτηση των εισφορών τους ανάλογα με ένα μικρό αριθμό προφίλ «επενδυτικού ρίσκου» στο δημόσιο ταμείο που θα δημιουργηθεί γι' αυτό το σκοπό. Σε κάθε περίπτωση, θα ήθελα να διαβεβαιώσω ότι η διαχείριση των εισφορών θα γίνεται από πιστοποιημένους επαγγελματίες με κατάλληλη γνώση και εμπειρία. Το σημαντικότερο, όμως, είναι ότι το νέο σύστημα θα παρέχει στους ασφαλισμένους τη μέγιστη δυνατή διαφάνεια. Εκτός από τις τακτικές αναλυτικές ενημερωτικές δηλώσεις που θα λαμβάνουν για την πορεία του «κουμπαρά» τους, οι ασφαλισμένοι θα μπορούν ανά πάσα στιγμή να ενημερώνονται για το ύψος των εισφορών και τις αποδόσεις των επενδύσεών τους από το κινητό ή το tablet τους, όπως περίπου συμβαίνει σήμερα με τις υπηρεσίες e-banking των τραπεζικών τους λογαριασμών.

– **Υπάρχει ο κίνδυνος να οδηγηθούμε, έστω προσωρινά, σε μειώσεις στις υφιστάμενες επικουρικές συντάξεις εξ αιτίας του νέου συστήματος;**

Κατηγορηματικά όχι. Το ύψος των υφιστάμενων επικουρικών συντάξεων, αλλά και των μελλοντικών δικαιούχων του υφιστάμενου συστήματος, θα μείνει στα επίπεδα που διαμορφώνονται ασχέτως της νέας επικουρικής. Οι επικουρικές συντάξεις των τωρινών συνταξιούχων αλλά και όσων λάβουν επικουρική σύνταξη από το υφιστάμενο σύστημα, θα εξακολουθήσουν να υπολογίζονται με τους κανόνες που ισχύουν σήμερα.

– **Το νέο σύστημα της επικουρικής ασφάλισης θα είναι δημόσιο ή θα ιδιωτικοποιηθεί;**

Στο πλαίσιο ενός ρεαλιστικού διαλόγου, καλό είναι να μη διαστρεβλώνεται από διάφορους κύκλους η πραγματικότητα και να αποπροσανατολίζεται ο κόσμος με τσιτάτα περί «ιδιωτικοποίησης της κοινωνικής ασφάλισης» και ανεδαφικές κατηγορίες. Το έχω πει πολλές φορές και δεν θα κουραστώ να το λέω, πως το νέο σύστημα θα είναι δημόσιο και μάλιστα θα είναι τμήμα της κοινωνικής ασφάλισης.

– **Κύριε Τσακλόγλου, σε ποιο στάδιο βρίσκεται η επεξεργασία των νομοθετικών ρυθμίσεων, οι οποίες θα προβλέπουν τον χαρακτηρισμό του εργατικού ατυχήματος για μία ορισμένη κατηγορία θανάτων από επιπλοκές της νόσου COVID-19;**

Αυτό που εξετάζεται είναι αν θα μπορούσε να θεωρηθεί εργατικό ατύχημα ο θάνατος από επιπλοκές της COVID-19 μελών του υγειονομικού προσωπικού ιατρικών μονάδων που έχουν άμεση σχέση με την πανδημία. Ο όρος «εργατικό ατύχημα» ορίζεται περιοριστικά και με αυστηρές προϋποθέσεις στην υφιστάμενη νομοθεσία. Μέλημά μας είναι να εξετάσουμε αν οι προϋποθέσεις αυτές συντρέχουν στη συγκεκριμένη περίπτωση. **Α**

συντάξεις των τωρινών συνταξιούχων. Αυτά τα συστήματα δουλεύουν καλά όταν οι εργαζόμενοι είναι πολλοί και οι συνταξιούχοι είναι λίγοι, αλλά αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσκολίες όταν αρχίζει να μειώνεται δραστικά ο λόγος ασφαλισμένων προς συνταξιούχους – όπως συμβαίνει στη χώρα μας. Η εισαγωγή ενός κεφαλαιοποιητικού πυλώνα στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης θα μειώσει την υπερβολική έκθεση του συστήματος σε αυτόν τον «δημογραφικό κίνδυνο». Με άλλα λόγια, με την εισαγωγή της κεφαλαιοποιητικής επικουρικής ασφάλισης δεν βάζουμε όλα τα αυγά μας σε ένα καλάθι. Δεύτερον, το μερίδιο των αποταμιεύσεων και των επενδύσεων στο ΑΕΠ στη χώρα μας είναι το χαμηλότερο στην ΕΕ και το ασφαλιστικό μας σύστημα δεν βοηθά καθόλου την αναπτυξιακή διαδικασία. Μεγάλο μέρος των αποταμιεύσεων που θα δημιουργηθούν με το νέο σύστημα επικουρικής ασφάλισης θα κατευθυνθούν στη χρηματοδότηση επενδύσεων στην Ελληνική οικονομία, η οποία με τη σειρά της θα συμβάλλει στην αύξηση του ΑΕΠ, στην άνοδο της παραγωγικότητας, στη δημιουργία περισσότερων θέσεων εργασίας και στην παροχή υψηλότερων μισθών. Τρίτον, η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι παρότι οι αποδόσεις των κεφαλαιοποιητικών συστημάτων παρουσιάζουν βραχυχρόνιες διακυμάνσεις, μακροχρόνιως συνήθως είναι πολύ υψηλότερες από αυτές των διανεμητικών συστημάτων όπως αυτό της σημερινής επικουρικής ασφάλισης. Επομένως, οι συντάξεις της νέας επικουρικής θα είναι υψηλότερες από αυτές του υφιστάμενου συστήματος. Τέταρτον, η προτεινόμενη μεταρρύθμιση και η δημιουργία ατομικών «κουμπαράδων» αναμένεται να δημιουργήσει ισχυρά αντικίνητρα για συμμετοχή στην άτυπη ανασφάλιστη αγορά εργασίας και μπορεί να βοηθήσει σημαντικά στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των νέων εργαζομένων στο ασφαλιστικό σύστημα

ΚΑΛΟ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΜΗ ΔΙΑΣΤΡΕΒΛΩΝΕΤΑΙ Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΝΑ ΑΠΟΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΖΕΤΑΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΜΕ ΤΣΙΤΑΤΑ ΠΕΡΙ «ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ»

– **Η πρότασή σας για το νέο σύστημα της επικουρικής έχει εφαρμοστεί και σε άλλες χώρες και με ποια αποτελέσματα;**

Σε μεγάλο βαθμό, η «επικουρική ασφάλιση» έτσι όπως εφαρμόστηκε στη χώρα μας είναι ελληνική ιδιαιτερότητα. Τι θέλω να πω με αυτό: Όταν η δημογραφική γήρανση έγινε αντιληπτή, όλες σχεδόν οι αναπτυσσόμενες χώρες προχώρησαν στην ενίσχυση της επαγγελματικής κεφαλαιοποιητικής ασφάλισης, ώστε να μειωθεί η έκθεση των ασφαλισμένων στο «δημογραφικό κίνδυνο». Αντίθετα, στη χώρα μας δημιουργήθηκαν ταμεία επικουρικών συντάξεων διανεμητικού τύπου τα οποία λειτουργούσαν με τους ίδιους ακριβώς κανόνες όπως και τα ταμεία κύριων συντάξεων και, μάλιστα, με ακόμα υψηλότερα ποσοστά αναπλήρωσης από αυτά των ταμείων κύριας σύνταξης. Με άλλα λόγια, ενώ βλέπαμε ότι το καράβι πήγαινε στα βράχια, εμείς όχι μόνο δεν στρίψαμε, αλλά επιταχύνουμε με κίνδυνο να τσακιστούμε μία ώρα αργότερα. Σήμερα, τα ταμεία κεφαλαιοποιητικής ασφάλισης παίζουν ένα διαρκώς αυξανόμενο ρόλο στα ασφαλιστικά συστήματα των αναπτυσσόμενων και, σταδιακά, όλο και περισσότερων αναπτυσσόμενων χωρών.

– **Με δεδομένη την πολυπλοκότητα της ασφαλιστικής νομοθεσίας, πώς θα μπορεί**

Η ερευνήτρια του ΕΛΙΑΜΕΠ μας μιλάει για το έλλειμμα ισότητας ευκαιριών σε άνδρες και γυναίκες στα πανεπιστήμια και τα επιστημονικά ιδρύματα και πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί

ΝΤΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

Οι έμφυλες προκαταλήψεις εξακολουθούν να είναι βαθιά ριζωμένες

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΓΚΡΟΥΣ

Και ενώ η συζήτηση για τη θέση της γυναίκας και τη σχέση των δύο φύλων έχει ανοίξει σε πολλαπλά επίπεδα και στη χώρα μας, σε ένα εντελώς διαφορετικό πεδίο και από άλλη οπτική ένα έλλειμμα εφαρμογής της ισότητας των φύλων εντοπίζεται σε επίπεδο δημόσιων οργανισμών και ιδρυμάτων, αλλά και στον χώρο των πανεπιστημίων και της επιστημονικής έρευνας. Πάνω σε αυτό, η Ντία Αναγνώστου εκπόνησε ως ερευνήτρια, σε συνεργασία με το ΕΛΙΑΜΕΠ, μια σχετική εργασία που αφορά στη διαμόρφωση Σχεδίων Δράσης για την Ισότητα των Φύλων στους χώρους αυτούς. Τι σημαίνει αυτό θα μας το εξηγήσει. Να πούμε μόνο εισαγωγικά πως το διακύβευμα που συζητάμε εδώ σε σχέση με την ισότητα είναι ότι οι γυναίκες, ενώ ξεκινούν από κοινή αφετηρία με τους άντρες, στην πορεία προχωράνε με βραδύτερους ρυθμούς ή διακόπτουν την ανέλιξή τους στις ανώτερες βαθμίδες στον ακαδημαϊκό χώρο ή σε διευθυντικές θέσεις και διοικητικά συμβούλια ερευνητικών κέντρων της χώρας και οργανισμών. Και ότι ενώ η δημόσια συζήτηση για το θέμα είναι πλούσια, λείπουν τελικά τα παραδείγματα έμπρακτης και συστηματικής εφαρμογής της ισότητας των φύλων. Πατί συμβαίνει αυτό, πώς θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί και τι θα σήμαινε εντέλει μια αλλαγή για την ίδια τη λειτουργία των οργανισμών αλλά και την ποιότητα της επιστημονικής γνώσης που παράγεται και διαχέεται στην κοινωνία;

Κατ' αρχάς θα μας συστήσετε το ΕΛΙΑΜΕΠ; Και πώς εμπλέκεται η δική σας εργασία αναφορικά με την Ισότητα των Φύλων; Το Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ) είναι ένα ανεξάρτητο, μη κερ-

δοσκοπικό ίδρυμα που λειτουργεί ως δεξαμενή σκέψης και προτάσεων πολιτικής (policythinktank). Παράλληλα είναι και ένας οργανισμός που εκπονεί πρωτογενή έρευνα σε ένα ευρύ πεδίο θεματικών – εξωτερική πολιτική και ασφάλεια, ευρωπαϊκοί θεσμοί, οικονομία και πολιτικές, ανθρώπινα δικαιώματα, μετανάστευση, Νοτιοανατολική Ευρώπη, και βιώσιμη ανάπτυξη μεταξύ άλλων. Η συστηματική ενασχόληση του ΕΛΙΑΜΕΠ, με το οποίο συνεργάζομαι ως Ερευνήτρια από το 2005, με τα θέματα αυτά ξεκίνησε πριν από τέσσερα χρόνια με την υλοποίηση του έργου TARGET («Εφαρμόζοντας μια αναστοχαστική προσέγγιση για την ισότητα των φύλων στην έρευνα και στην καινοτομία»). Σκοπός του έργου, το οποίο χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Ορίζοντα 2020 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, είναι να ενισχύσει την ικανότητα ιδρυμάτων έρευνας και ανώτατης εκπαίδευσης να καταρτίσουν Σχέδια Δράσης για την Ισότητα των Φύλων.

Στο πλαίσιο του έργου TARGET, λοιπόν, διαμορφώσαμε ένα Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων για το ίδιο το ΕΛΙΑΜΕΠ. Προχωρήσαμε σε αλλαγές στον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας, καθώς και στις διαδικασίες προκηρύξεων, προσλήψεων, και αξιολόγησης. Χρησιμοποιούμε μία γλώσσα ουδέτερη ως προς το φύλο στα εσωτερικά έγγραφα και στην εξωτερική επικοινωνία του ιδρύματος. Ξεκινήσαμε επίσης να συλλέγουμε στοιχεία, με βάση το φύλο, για το ανθρώπινο δυναμικό, τα προγράμματα που υλοποιούμε και τις δραστηριότητες που διοργανώνουμε, ώστε να παρακολουθούμε τη μεταβαλλόμενη κατάσταση ως προς την ισότητα των φύλων εντός του ιδρύματος. Πλέον, λαμβάνουμε συστηματικά υπόψη και τη διάσταση του φύλου σε όλες τις δράσεις και εκδηλώσεις του Ιδρύματος, καθώς και στη σύνθεση των οργάνων διοίκησης. Συνολικά, με την υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης, το ΕΛΙΑΜΕΠ αυτο-

δεσμεύθηκε να παρακολουθεί συστηματικά και να αντιμετωπίζει τις έμφυλες ανισότητες σε όλους τους τομείς της εσωτερικής οργάνωσης και λειτουργίας του. Αυτό θεωρώ ότι είναι μια σημαντική τομή σε μία χώρα σαν την Ελλάδα, όπου ενώ η δημόσια συζήτηση για το θέμα είναι πλούσια, λείπουν τα παραδείγματα έμπρακτης και συστηματικής εφαρμογής της ισότητας των φύλων σε επίπεδο δημοσίων οργανισμών και ιδρυμάτων.

Η Ελλάδα παρουσιάζει μια εικόνα υστέρησης στον τομέα της ισότητας των φύλων στα πανεπιστήμια και στην επιστημονική έρευνα. Πώς αποτυπώνεται αυτό; Η παρουσία των γυναικών στην ακαδημαϊκή εκπαίδευση και στην επιστημονική έρευνα στην Ελλάδα έχει αυξηθεί σημαντικά. Πάνω από το 50% των νέων διδακτορικών σε ελληνικά πανεπιστήμια το 2019 απονεμήθηκε σε γυναίκες. Το ποσοστό αυτό είναι ιδιαίτερα υψηλό στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες, και χαμηλότερο στη μηχανική και στην τεχνολογία. Ενώ όμως πολλές από αυτές τις γυναίκες ξεκινούν μια επαγγελματική σταδιοδρομία στην ανώτατη εκπαίδευση και την έρευνα, η παρουσία τους, όσο ανεβαίνουμε στις ανώτερες βαθμίδες εξέλιξης, μειώνεται σημαντικά, για να μην πω δραματικά. Η παρουσία των γυναικών είναι επίσης ιδιαίτερα χαμηλή στα όργανα διοίκησης των πανεπιστημίων (πρυτανικές αρχές), όπως και στις διευθυντικές θέσεις και στα διοικητικά συμβούλια των ερευνητικών κέντρων της χώρας μας. Και στους τομείς αυτούς, η επαγγελματική ανέλιξη γυναικών προσκρούει στο γνωστό εμπόδιο της «γυάλινης οροφής» (glass ceiling). Ενώ ξεκινούν από μια κοινή αφετηρία με τους άντρες, κάπου στην πορεία προχωράνε με βραδύτερους ρυθμούς ή δεν εξελίσσονται ή απλώς διακόπτονται.

Η εικόνα αυτή είναι αποκλειστικά ελληνικό φαινόμενο; Όχι, σε καμία περίπτωση δεν είναι αποκλειστικά ελληνικό φαινόμενο. Η Ελλάδα όμως βρίσκεται ελαφρώς χαμηλότερα από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Με βάση τους γενικούς δείκτες, η κατάσταση της ισότητας των φύλων στα πανεπιστήμια και την επιστημονική έρευνα στη χώρα μας είναι αντίστοιχη με αυτή στη Γαλλία, στην Ισπανία, αλλά και στη Γερμανία. Σε άλλες χώρες, ωστόσο, όπως οι Σκανδιναβικές, το Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά και η Πορτογαλία, η εικόνα είναι σαφώς καλύτερη.

Υπάρχουν υποσυνείδητες έμφυλες προκαταλήψεις, που όλοι μπορεί να έχουμε και επιδρούν στο πώς μεγαλώνουν κορίτσια και αγόρια, αλλά και στη μόρφωση και την επαγγελματική τους σταδιοδρομία; Γιατί τυπικά οι γυναίκες έχουν κατακτήσει την ισότητα με τους άνδρες, έχουμε τα ίδια δικαιώματα. Παρά την καθιέρωση της νομικής ισότητας των φύλων, οι παραδοσιακές αντιλήψεις για τη «φύση» και το ρόλο της γυναίκας και οι έμφυλες προκαταλήψεις εξακολουθούν να είναι βαθιά ριζωμένες. Επιβιώνουν παρά τη χειραφέτηση μεγάλου αριθμού εργαζόμενων γυναικών, πολλές από τις οποίες διαπρέπουν σε παραδοσιακά ανδροκρατούμενους επαγγελματικούς χώρους. Πώς εξηγείται ότι οι γυναίκες εξακολουθούν να θεωρούνται υπεύθυνες και να αναλαμβάνουν σημαντικά μεγαλύτερο βάρος της οικογενειακής φροντίδας; Παρά τις χαρακτηριστικές όπως η ευαισθησία και η ενσυναίσθηση που θεωρούνται (συνήθως λανθασμένα) γυναικεία, κρίνονται ως ασύμβατα με την ικανότητα ενός ατόμου να διοικήσει αποτελεσματικά; Οι παραδοσιακές αντιλήψεις και τα έμφυλα στερεότυπα εμποδίζονται και αναπαράγονται, συχνά ασυνείδητα, μέσα από τις δομές και τις πρακτικές της ακαδημαϊκής και επιστημονικής κοινότητας. Έτσι προκύπτουν και οι ανισότητες που σας ανέφερα.

Ένα βασικό εργαλείο για την καταπολέμηση αυτών των ανισοτήτων είναι τα Σχέδια Δράσης για την Ισότητα των Φύλων (ΣΔΙΦ). Μπορείτε να μας πείτε τι είναι αυτά; Τι σημαίνει πρακτικά για ένα πανεπιστήμιο η διαμόρφωση ενός ΣΔΙΦ; Τα Σχέδια Δράσης για την Ισότητα των Φύλων (ΣΔΙΦ) είναι ολοκληρωμένες παρεμβάσεις που μπορούν να εκπονήσουν στο εσωτερικό τους τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά ιδρύματα. Είναι εργαλεία αυτοδέσμευσης. Δεν είναι διακηρύξεις, αλλά επιχειρησιακά σχέδια. Επιχειρούν να ενσωματώσουν

τη διάσταση του φύλου στις δομές, τις πρακτικές και την εσωτερική τους λειτουργία, στη διαχείριση των ανθρώπινων πόρων, στα προγράμματα σπουδών, αλλά και στη συμμετοχή στα όργανα διοίκησης. Με τα Σχέδια Δράσης για την Ισότητα των Φύλων τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά ιδρύματα προσδιορίζουν στόχους και υλοποιούν στοχευμένες δράσεις. Για παράδειγμα, αυτές μπορεί να αποβλέπουν στο να ενισχύσουν την ευαισθητοποίηση γύρω από τα έμφυλα στερεότυπα και στο να τα εξαλείψουν όταν παρεισφρέουν στις αξιολογικές κρίσεις για την επιστημονική έρευνα. Τα ΑΕΙ και τα ερευνητικά ιδρύματα μπορεί επίσης να προχωρήσουν σε αλλαγές για να αντιμετωπίσουν τα εμπόδια που απορρέουν από την έμφυλη κατανομή της εργασίας και περιορίζουν τις ευκαιρίες των γυναικών για ακαδημαϊκή ανέλιξη.

Υπάρχει θεσμικό πλαίσιο που να ενθαρρύνει τα πανεπιστήμια και τους οργανισμούς έρευνας να καταρτίσουν Σχέδια Δράσης για την Ισότητα των Φύλων; Η ελληνική νομοθεσία δεν υποχρεώνει ρητά τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά ιδρύματα να εκπονήσουν Σχέδια Δράσης. Αυτό όμως επιβάλλεται πλέον από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το νέο χρηματοδοτικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έρευνα και την καινοτομία (2021-2027) προβλέπει ότι για να λάβει χρηματοδότηση ένας πανεπιστημιακός ή ερευνητικός φορέας, πρέπει να έχει καταρτίσει και να υλοποιεί Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων. Αυτή είναι απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου να εγκριθεί η χρηματοδότηση ενός ερευνητικού έργου. Τον τελευταίο χρόνο τα ελληνικά πανεπιστήμια, σχεδόν στο σύνολό τους, έχουν ξεκινήσει δυναμικά να διαμορφώνουν Σχέδια Δράσης για την Ισότητα των Φύλων. Αυτό είναι βασική αρμοδιότητα των Επιτροπών για την Ισότητα των Φύλων που δημιουργήθηκαν τον τελευταίο χρόνο στα ΑΕΙ. Στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, η Επιτροπή Ισότητας των Φύλων, στην οποία έχω την τιμή να συμμετέχω, έχει ξεκινήσει να συλλέγει στοιχεία για να κάνει εκτίμηση της υπάρχουσας κατάστασης. Αυτό είναι το πρώτο και βασικό στάδιο της διαδικασίας, με βάση το οποίο θα διαμορφώσουμε το Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων στο Πάντειο. Την τεχνογνωσία, τη μεθοδολογία και τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσει κάθε ΑΕΙ για να διαμορφώσει ένα επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων τα περιέχει το σχετικό εγχειρίδιο που έχει καταρτίσει το ΕΛΙΑΜΕΠ.

Είμαστε σε μια συγκυρία όπου βγαίνουν στη δημοσιότητα όλο και περισσότερες καταγγελίες γυναικών, για κάθε είδους κακοποίηση, και υπάρχει και μια παράλληλη συζήτηση για το κατά πόσο η παρενόχληση, η βία, είναι και θέματα ισότητας. Είναι; Η σεξουαλική παρενόχληση, ο βιασμός, η ενδοοικογενειακή βία, είναι βαθιά εξουσιαστικές συμπεριφορές που εξ αντικειμένου διαιωνίζουν τις έμφυλες ανισότητες μέσα από τη βία, τον εκφοβισμό και τον εξευτελισμό. Η βία και η παρενόχληση μπορεί να ασκούνται και από γυναίκες, κατά κανόνα όμως προέρχονται από άντρες. Η σεξουαλική παρενόχληση στοχεύει σε νεότερες γυναίκες, συχνά υψηλού μορφωτικού και επαγγελματικού επιπέδου.

Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην εσωτερική λειτουργία των ΑΕΙ και των οργανισμών επιστημονικής έρευνας αποτελεί ένα αίτημα κοινωνικής δικαιοσύνης και σεβασμού της αρχής της ισότητας και των μη διακρίσεων; Ασφαλώς και υπηρετεί την κοινωνική δικαιοσύνη και τον σεβασμό της ισότητας. Υπάρχουν όμως και άλλοι λόγοι για τους οποίους τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά ιδρύματα οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη και να καταπολεμούν τις έμφυλες ανισότητες. Πλήθος ερευνών δείχνει ότι οργανισμοί και ερευνητικές ομάδες που αξιοποιούν και αναδεικνύουν επιστημονικό δυναμικό ανεξαρτήτως φύλου, φυλετικών ή εθνικών διαφορών, παράγουν περισσότερη καινοτομία και καλύτερη επιστημονική έρευνα. Αξιοποιώντας το εξειδικευμένο ανθρώπινο κεφάλαιο έξω από τις παρωπίδες των έμφυλων προκαταλήψεων, θα καταφέρουμε να βελτιώσουμε δραστικά την ποιότητα της επιστημονικής γνώσης που παράγεται και διαχέεται στην κοινωνία. **A**

ONASSIS

onassis.org

SOCIETY
UNCENSORED

ΜΙΑ ΣΕΙΡΑ ΨΗΦΙΑΚΩΝ
ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΣΤΟ YouTube
ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΩΝΑΣΗ
ΑΠΟ 10.02.2021

onassis.org

8 ΝΕΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΣΥΖΗΤΟΥΝ:

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ
ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ
ΚΑΙ
Η ΕΝΝΟΙΑ
ΤΟΥ «ΑΝΗΚΕΙΝ»

ΓΙΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΠΑΣ

«Κανέναν θάνατο δεν έπρεπε να δεχόμαστε»

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΓΚΡΟΥΣ

Πολλοί τον γνωρίζουμε από τις viral αναρτήσεις του, τα διδάγματα στην κοινότητα του Facebook «*Ημερολόγια κορωνοϊού*». Αν τα βάλεις στη σειρά φτιάχνουν ένα χρονικό της πανδημίας σε όλες τις φάσεις και τις πτυχές: τα επιστημονικά

δεδομένα, τι να προσέχουμε, τι μας διαφεύγει, τι σημαίνουν οι καινούργιοι όροι που μπήκαν στη ζωή μας, αστοχίες, επισήμανση κινδύνων, προτάσεις, άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία... Είναι αυτό που λέμε «ειδικός», όχι ως γιατρός-παθολόγος που είναι, αλλά επειδή από το 2005 βρέθηκε να μελετά επιστημονικά το θέμα «πανδημία» από μια ελαφρώς διαφορετική οδό, μέσω διεθνών ερευνητικών εργασιών που αφορούσαν σενάρια ετοιμότητας απέναντι σε βιοτρομοκρατικά χτυπήματα. Τι κάνουμε αν υπάρξει κίνδυνος υπερφόρτωσης του δημόσιου συστήματος υγείας λόγω μιας πιθανής πανδημίας; Πώς αντιμετωπίζουμε ένα «χειρότερο σενάριο»;

Στη βιντεοκλήση που κάναμε, Κυριακή απόγευμα, ήταν χειμαρρώδης. Σε αντίθεση με μένα που ήμουν άπνη, γιατί το προηγούμενο βράδυ, στην ταράτσα έξω από το δωμάτιό μου, κάποιος γείτονας έκαναν «κορωνοπάρτι», ως τις 4 η ώρα το πρωί! Του το λέω...

«Αυτά θα συνεχίσουν να γίνονται, και η απαγόρευση στις 6 η ώρα δεν βοηθάει. Είναι εφαρμόσιμο το κλείσιμο στις 6; Το πρόβλημα με τη διαχείριση της πανδημίας είναι ότι ανακοινώνονται μέτρα που στη συνέχεια δεν τηρούνται. Ακόμα και τώρα, οι μισοί φορούν τη μάσκα κάτω από τη μύτη, οι άλλοι κάτω από το πιγούνι, κι έχουμε και τους τολμηρούς που δεν τη φορούν καθόλου. Τις μάσκες δεν τις φοράμε σωστά, τις αποστάσεις δεν τις εφαρμόζουμε, το θέμα των ΜΜΜ δεν το λύσαμε, κόσμος πίνει τον καφέ του έξω από τα μαγαζιά με κατεβασμένες τις μάσκες. Από τη στιγμή που δεν μπορούμε να περιορίσουμε τις συρροές ανθρώπων, τι νόημα έχει να παίρνουμε καινούργια μέτρα;»

Πάντως όταν ακούς ότι εντείνονται τα μέτρα, καταλαβαίνεις πως η κατάσταση είναι άσχημη. Και όλοι πια ξέρουμε ότι πρέπει να φοράμε μάσκες.

Θα πρέπει να το ξεκινήσουμε από πριν, να δούμε πού χάσαμε το παιχνίδι. Πατί δεν μάθαμε τον κόσμο να φοράει σωστά τη μάσκα; Μας έχει εξηγηθεί τι είναι μια μετάλλαξη, ποια είναι η σημασία για κάθε μία από αυτές; Πώς θα τρέξουν τα εμβόλια και πόσο αποτελεσματικά θα είναι απέναντι στις μεταλλάξεις; Όλη αυτή την πληροφορία θα πρέπει να τη δώσουμε με τρόπο ειλικρινή και επιστημονικό. Από εκεί και πέρα, εφόσον βλέπουμε ότι ο κόσμος δεν υπακούει, θα πρέπει να επιτηρήσουμε με αυστηρή αστυνόμευση, χωρίς εξαιρέσεις. Είναι ανόητο να λέμε ότι παίρνουμε μέτρα επειδή έρχεται μια πολύ άσχημη κατάσταση, ενώ δεν εφαρμόζουμε τα ήδη υπάρχοντα. Με τόσες παρανομίες που έχουν γίνει, το κράτος θα έπρεπε να είχε πλουτίσει μόνο από τα πρόστιμα.

Θα αντιτείνω ότι ο κόσμος εφαρμόζει τα μέτρα πολύ καλύτερα, αυτό που δυσκολεύεται είναι να καταπιέσει την κοινωνικότητά του. Στο μεταξύ όμως οι εισαγωγές στα νοσοκομεία αυξάνονται...

Το να καταπιέσουμε την κοινωνικότητά μας είναι πολύ δύσκολο, όμως πρέπει να βγαίνουμε έξω με μάσκα και να καταπιεστούμε. Όλοι έχουμε πληγεί από την πανδημία, για όλους είναι μια δύσκολη εποχή και όλοι διακινδυνεύουμε εξίσου. Όμως, να μην ξεχνάμε πως υπάρχουν επαγγελματικές ομάδες που κινδυνεύει το μέλλον τους, όπως υπάρχουν και άνθρωποι με υποκείμενα νοσήματα που έχουν απομονωθεί γιατί φοβούνται. Γνωρίζω δεκάδες ασθενείς που βλέπουν με αγωνία και φόβο αυτή την παράταση του διμηνίου, γιατί αν κολλήσουν θα πάνε στο νοσοκομείο με πολύ άγνωστη πρόγνωση. Αυτοί είναι που κινδυνεύουν, όχι ο οποιοσδήποτε δεν μπορεί να καταπιέσει την όποια κοινωνικότητά του.

Όσοι γκρινιάζουμε ότι έχουμε κουραστεί είναι ίσως επειδή δεν έχουμε χάσει τη δουλειά μας, δεν έχουμε αρρωστήσει σοβαρά ή δεν έχουμε χάσει κάποιον δικό μας. Ακούγεται λίγο σαν πολυτέλεια... Πρώτον, ο αναμάρτητος πρώτος τον λίθο βαλέτω, και δεύτερον, εδώ που φτάσαμε, πρέπει

να διαχειριστούμε το τρίτο κύμα ή και να υποστούμε αυστηρότερα μέτρα. Ωστόσο, τώρα τουλάχιστον έχουμε μια διέξοδο με τον εμβολιασμό. Ας το δούμε λοιπόν σοβαρά, εφόσον έχουμε ορίζοντα και ξέρουμε ότι με το εμβόλιο κάποια στιγμή θα πετύχουμε ανοσία αγέλης. Μέχρι τότε, όμως, ας εφαρμόσουμε τα μέτρα. Να σας το πω και έτσι. Για να μάθουμε ότι η χειρουργική μάσκα είναι φτηνή και ότι όλοι πρέπει να τη φοράμε, έπρεπε να έρθει το δεύτερο κύμα του Νοεμβρίου. Κι αφού ζήσουμε κι ένα τρίτο κύμα, τον Φεβρουάριο, μπορεί να μάθουμε να τη φοράμε τέλεια, με τη μύτη μέσα, να κρατάμε τις αποστάσεις και να μην κάνουμε κορωνοπάρτι. Όμως αυτή η φιλοσοφία κοστίζει ζωές. Η μόνη λύση, κατά τη γνώμη μου, ήταν, και ακόμα και τώρα είναι, να εκμηδενίσουμε τον ιό. Όχι να συμβιώνουμε μαζί του, όχι να υπολογίζουμε πόσες ΜΕΘ έχουμε και όταν δεν αντέχουν άλλο να κατεβάζουμε ρολά. Καμία ΜΕΘ δεν έπρεπε να αντέχουμε, κανέναν θάνατο δεν έπρεπε να δεχόμαστε.

ZeroCovid

Επιμένει πως το δεύτερο και το τρίτο κύμα, στο οποίο τώρα βρισκόμαστε, σημαίνουν πως μας κέρδισε ο ιός. Όταν του λέω ότι με βάση το χειρότερο σενάριο μπορεί να περνάει ότι δεν τα έχουμε πάει τόσο άσχημα, μου απαντά ότι το χειρότερο σενάριο το είχε γράψει σε ένα άρθρο πριν από κάποιο καιρό, και έλεγε ότι τον Φεβρουάριο δεν θα έχουμε αρκετά εμβόλια αλλά θα έχουμε αρκετό ιό... Του ζητώ να μας εξηγήσει τι πιστεύει πως θα έπρεπε να κάνουμε, και τι είναι το ZeroCovid στο οποίο συχνά επανέρχεται.

Μιλτάτε για μια εντελώς διαφορετική λογική... Όσο απαραίτητα κι αν είναι τα λοκντάουν, το δεύτερο και το τρίτο κύμα είναι ασυγχώρητα για οποιαδήποτε κοινωνία σέβεται την επιστήμη. Γιατί τα ξέραμε όλα. Ξέραμε ότι έχουμε έναν ιό που γίνεται όλο και πιο δυνατός, κάνει μεταλλάξεις που είναι μεταδοτικότερες ή που μπορεί να μην τις πιάνουν τα εμβόλια. Τι κάνουμε, λοιπόν, όταν τον αφήνουμε; Του δίνουμε χώρο να αναπτύσσει τη δυναμική του. Είναι τεράστιο λάθος η στρατηγική της συμβίωσης με τον ιό. Δείχνει την αλαζονεία των Δυτικών κυβερνήσεων και κοινωνιών, που πιστεύουν ότι θα αντέξουν με τον ένα ή άλλο τρόπο. Υπερεκτιμήσαμε τις δυνατότητές μας επιτρέποντας την εξάπλωση ενός ιού τόσο μεταδοτικού, ο οποίος δεν σκοτώνει κιόλας – ο Sars-Cov2 είναι λιγότερο θανατηφόρος από τον Sars-1, αλλά μπορεί να μεταδοθεί πολύ πιο εύκολα και μάλιστα ασυμπτωματικά. Από τη στιγμή που όλα αυτά ήταν γνωστά, ξέραμε ότι ο ιός αυτός θα μπορούσε να διαλύσει ανά πάσα στιγμή τα συστήματα υγείας και ότι έπρεπε να προετοιμαστούμε. Αυτή η αλαζονεία επαναλήφθηκε παντού, καμία Δυτική κοινωνία δεν πήρε το μάθημά της.

Πείτε μας τι είναι το ZeroCovid, πώς εφαρμόζεται. Αντί για τη λογική ότι μαθαίνουμε να συμβιώνουμε με τον ιό, τόσες ΜΕΘ έχουμε, τόσο μπορεί να αντέξει το σύστημα υγείας κι όταν ζοριστεί κλεινόμαστε μέσα, πάμε με την αντίθετη: προσπαθούμε να εξαφανίσουμε τον ιό από την κοινότητα, να μην κυκλοφορεί. Να μη ζοριστούν οι ΜΕΘ, να μην έχουμε εισαγωγές στο νοσοκομείο, να μην έχουμε 1.000 κρούσματα αλλά 100, να στοχεύουμε στα 0 κρούσματα, στους 0 νεκρούς και στην εκμηδένιση του ιού. Δεν θα το πετύχουμε εύκολα, αλλά αν το προσπαθήσουμε θα περιορίσουμε συντριπτικά τα κρούσματα.

Πώς θα το κάνουμε αυτό; Πρώτον, τώρα που είμαστε π.χ. στα 1.000 κρούσματα, πρέπει να κάνουμε πολύ στοχευόμενους ελέγχους. Να εξαντλήσουμε όλα τα αξιόπιστα γρήγορα τεστ που έχουμε σε περιοχές που παρουσιάζονται πολλά κρούσματα ή συρροές, αλλά και κάνοντας τακτικό έλεγχο σε αυτούς που έχουν εκτεθεί, ή σε αυτούς που λόγω επαγγέλματος έρχονται σε επαφή με πολλά άτομα. Δεύτερον: να κάνουμε επαγγελματική ικνολάτση. Εκπαιδευμένοι άνθρωποι που θα χρεώνονται έναν ασθενή και τις επαφές του, θα κερδίζουν την εμπιστοσύνη τους και θα πηγαίνουν μαζί τους μέχρι το τέλος της απομόνωσής τους. Θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε νέους γιατρούς, αντί για το αγροτικό τους π.χ. να το κάνουν. Έτσι θα μπορούμε να πάσουμε τις αλυσίδες μετάδοσης. Τρίτον: αυστηρή εφαρμογή των μέτρων, με αυστηρή αστυνόμευση. Τέταρτον: όπως ένας καθαρός νομός έχει την ελπίδα να παραμείνει καθαρός με την απαγόρευση μετακίνησης, έτσι και μια καθαρή χώρα έχει ελπίδες να παραμείνει καθαρή ελέγχοντας

ποιος περνά τα σύνορά της. Τι κάνουμε με τη διεθνή κυκλοφορία, λοιπόν; Ή θα συμφωνήσουμε σε επίπεδο ΕΕ σε μια ενιαία πολιτική ZeroCovid, ή θα πάρουμε απόφαση πως θα πρέπει να ελέγξουμε πολύ αυστηρά αυτούς που μπαίνουν, όπως τον Μάιο. Γιατί, κοιτάξτε, ο ιός από κάπου μπαίνει. Η λεγόμενη «βρετανική» μετάλλαξη κάνει πολλαπλές εισόδους σε πάρα πολλές χώρες, και στην Ελλάδα έχει μπει κατ'επανάληψη. Ας πούμε ότι η «βρετανική» θα κυριαρχήσει, ότι είναι μεταδοτικότερη αλλά δεν μας ανησυχεί τόσο γιατί την πιάνουν τα εμβόλια, με τη «νοτιοαφρικανική» που ενδέχεται να την πιάνουν λιγότερο, τι κάνουμε; Καθόμαστε και την κοιτάμε. Αν την αφήσουμε να εξαπλωθεί, για να πετύχουμε ανοσία αγέλης θα πρέπει να φτάσουμε στο 95% του πληθυσμού.

Λειτουργούμε με την ιδέα ότι η μετάδοση του ιού στην κοινότητα, η αύξηση των κρουσμάτων και οι θάνατοι είναι αναπόφευκτα σε μια πανδημία, ενώ εσείς λέτε ότι δεν είναι. Αυτά όλα νομίζω, ωστόσο, ότι δεν μπορεί να τα καταφέρει μόνο του το κράτος. Χρειαζόμαστε και μια κουλτούρα ευθύνης, ενσυναίσθησης, ξεβολέματος – την έχουμε; Έχετε δίκιο σε αυτό, όμως επιμένω ότι είναι ζήτημα σωστής διαχείρισης της πληροφορίας. Κι όταν δεν υπάρχει συμμόρφωση θα πρέπει το κράτος να βρίσκει τρόπο να επιβάλλεται. Τίποτα δεν είναι αναπόφευκτο αν κυνηγήσεις τον ιό. Τολμήσαμε και κλείσαμε νωρίς τον Μάρτιο, όμως στη συνέχεια δεν το ξανατολήσαμε. Τον Οκτώβριο βλέπαμε ότι τα πράγματα δεν πήγαιναν καλά και τα αφήσαμε να εξελιχθούν, δράσαμε με δύο εβδομάδες καθυστέρηση. Το λοκντάουν του Νοέμβρη (που δεν ήταν ακριβώς λοκντάουν), και το οποίο λοκντάουν ακολουθήσει τώρα, είναι αναπόφευκτα από τη στιγμή που έχουμε χάσει τον έλεγχο. Όταν έχεις πάρα πολλά κρούσματα, το λοκντάουν είναι η μόνη λύση. Αλλά είναι η μόνη λύση επειδή δεν τολμήσαμε να εφαρμόσουμε μέτρα, γιατί φοβόμασταν μη στενοχωρήσουμε τον κόσμο. Οφείλουμε να είμαστε αυστηροί, ακόμα και αυταρχικοί, γιατί κάθε φορά που γίνονται παραχωρήσεις στην τήρηση των μέτρων κάποιοι άνθρωποι πεθαίνουν. Έχουμε 6.000 νεκρούς, είναι αδιανόητο, εξεφρενικό νούμερο. Αντί να μας κυνηγήσει ο ιός έπρεπε να τον κυνηγάμε εμείς, να μην τον αφήσουμε να σπκώσει κεφάλι. Επικαλούμαστε την οικονομία, ναι. Μα οι μόνες οικονομίες που πήγαν καλά το 2020 ήταν των χωρών που εφάρμοσαν το ZeroCovid.

Το Εμβόλιο

Το ZeroCovid ανατρέπει τη βασική εμπειρία αντιμετώπισης του ιού που έχουμε ως τώρα, μου λέει πως είναι κάτι που τον επόμενο καιρό θα ακούμε όλο και πιο συχνά. Μου λέει πως «ήδη συζητείται έντονα στην επιστημονική κοινότητα, θεωρώ πως θα ανοίξει αυτή η συζήτηση και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, είναι μια εκκρηκτική πρόταση με ένθερμους υποστηρικτές που θα ακουστεί πολύ περισσότερο και πιο συγκροτημένα». Στο μεταξύ όμως...

...έχουν ξεκινήσει οι εμβολιασμοί. Ναι, εκεί στηρίζομαστε, είναι κάτι που έχει περάσει στον κόσμο κι αυτό σε ένα βαθμό βοηθάει, ότι όλο αυτό θα λήξει κάποια στιγμή, ότι θα έχουμε σε έναν βαθμό επιστροφή στην κανονικότητα. Αλλά μέχρι τότε ξεχνάμε ορισμένα πράγματα. Είναι κρίσιμο, μόλις περιοριστούν τα κρούσματα, να αρχίσουμε να κυνηγάμε τον ιό εξαντλητικά. Μόνο έτσι θα μπορούμε να έχουμε ανοικτά τα πάντα και να χαλαρώσουν τα μέτρα. Είναι κάτι που μπορεί να γίνει.

Ποια είναι η άποψή σας για τον εμβολιασμό των υγειονομικών; Όποιος είναι υγειονομικός και δεν θέλει να κάνει το εμβόλιο, μάλλον θα πρέπει να επανεξετάσει τι κάνει στη ζωή του. Όταν λειτουργείς σε ένα νοσοκομείο, όταν υπηρετείς έναν συγκεκριμένο χώρο όπου εκτελείται ένα λειτουργήμα, οφείλεις να αποδέχεσαι τους κανόνες και τις αλήθειες αυτού του λειτουργήματος. Στην περίπτωση αυτή είναι ότι τα εμβόλια σώζουν ζωές. Όταν ένας γιατρός το αρνείται αυτό, πρέπει να ξανασκεφτεί την κοσμοθεωρία του. Δεν είναι μόνο ότι θέτουν σε κίνδυνο ανθρώπους που πάνε σε αυτούς για να γίνουν καλά, αλλά κι ότι δίνουν το κακό παράδειγμα. Όταν ένας δικός μου ασθενής δεν εμβολιάζεται, το νιώθω σαν προσωπική ήττα. Ένας γιατρός που προάγει το αντιεμβολιαστικό κίνημα, δεν είναι μόνο επικίνδυνος, είναι και ποινικά και ιατρικά κολάσιμος, και πάνω από όλα ανήθικος, γιατί θα χρεωθεί κάποιους θανάτους, κάποιους από

αυτούς που δεν θα κάνει το εμβόλιο επειδή τον άκουσε μπορεί να αρρωστήσει βαριά ή να πεθάνει. Δυστυχώς. Όχι μόνο δεν πέθανε κανένας από το εμβόλιο, αλλά στις δοκιμές δεν πέθανε κανένας κι από κορωνοϊό. Ακόμα και το εμβόλιο της AstraZeneca που έχει 66,7% αποτελεσματικότητα στην τελευταία μελέτη είχε 0 νοσηλείες και 0 θανάτους σε αυτούς που έκαναν το εμβόλιο. Αυτό είναι το σημαντικό που θα πρέπει να λέμε στον κόσμο.

Μια που αναφέρεστε στο εμβόλιο της AstraZeneca, σήμερα θα κληθούν να εμβολιαστούν οι ηλικίες 60-64. Υπάρχει μια ανασφάλεια... Ο λόγος που δεν δίνεται σε μεγαλύτερες ηλικίες είναι ότι δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για την αποτελεσματικότητά του σε αυτές τις ηλικίες. Δεν υπάρχει ωστόσο θέμα ασφάλειας, το εμβόλιο είναι ασφαλέστατο για όλους. Κι εμένα με ρωτάνε πολλοί, «Να το κάνουμε;» Αλλά σκεφτείτε αυτό. Ακόμα και αν οι άνθρωποι αυτοί θα έχουν 60%-70% λιγότερες πιθανότητες να νοσήσουν και 100% λιγότερες πιθανότητες να πάνε στο νοσοκομείο και να πεθάνουν, να περιμένουν για να κάνουν ένα από τα επόμενα εμβόλια που θεωρητικά είναι καλύτερα; Και πότε θα έρθει η σειρά τους; Είναι τυχερή αυτή η ηλικιακή ομάδα γιατί θα τους δοθεί ένα εμβόλιο που θα τους προστατέψει σε μεγάλο βαθμό για ένα τρίμηνο τουλάχιστον. Και, όταν χρειαστεί να κάνουν τη δεύτερη δόση, θα έχουμε περισσότερα δεδομένα.

Τι προβλέπετε από εδώ και πέρα; Μας περιμένει ένα πολύ δύσκολο δίμηνο, το σύστημα υγείας θα πιεστεί. Εύχομαι τον Απρίλιο τα πράγματα να είναι καλύτερα, καθώς όσο αυξάνονται οι εμβολιασμοί θα βελτιώνονται τα πράγματα. Αν και το αποτέλεσμα θα αργήσει να φανεί. Πρέπει να εμβολιάσουμε 3 εκ. άτομα για να ανασάνουν τα νοσοκομεία, μέχρι δηλαδή όλοι οι 65 και άνω, συν τους ευπαθείς. Θεωρώ ότι τον Μάιο θα είναι κάπως καλά τα πράγματα, θα περιοριστεί ο ιός, θα μας βοηθήσει και η ζέστη, δεν θα μαζευόμαστε σε κλειστούς χώρους, μολονότι θα πρέπει να κρατάμε αποστάσεις. Υπάρχει βέβαια και η πιθανότητα των εκπλήξεων. Σκεφτείτε πως, για να πετύχουμε ανοσία αγέλης, θέλουμε να εμβολιάσουμε το 60%-70% του πληθυσμού. Υπάρχουν όμως και τα παιδιά, που είναι κοντά στο 20% του πληθυσμού. Άρα θα πρέπει να εμβολιάσουμε το 70% από το 80% του πληθυσμού. Αν επικρατήσει το πιο μεταδοτικό στέλεχος, που θα επικρατήσει, θα πρέπει να πάμε ακόμη πιο ψηλά – κι αν κυκλοφορήσει και το «νοτιοαφρικανικό» στέλεχος, που ενδέχεται να το πιάνουν λιγότερο τα εμβόλια, τότε θα πρέπει να φτάσουμε στο 95% των ενηλίκων για να σταματήσει να κυκλοφορεί ο ιός. Άρα δεν πρέπει να περιμένουμε μοιρολατρικά να σταματήσει τον ιό το εμβόλιο, αλλά να τον σταματήσουμε εμείς. Επιστρέφουμε, δηλαδή, στο ZeroCovid. Να μηδενίσουμε πρώτα, να περιχαράκωνουμε το οποίο κρούσμα, να εφαρμόσουμε τα μέτρα, να δούμε τι θα κάνουμε με τον αερισμό στους κλειστούς χώρους. Αν δεν λυθούν όλα αυτά δεν θα σουχάσουμε.

Ο αερισμός στους κλειστούς χώρους είναι πολύ σημαντικός. Θέλω να πούμε αυτό κλείνοντας, γιατί μπορεί να σώσει ζωές. Να μας πείτε το στοιχειώδες, τι σημαίνει αερόλυμα και πώς μεταδίδεται ο ιός; Ένας οποισοδήποτε κλειστός μη αεριζόμενος χώρος μπορεί να είναι παγίδα: αν μπει μέσα, μπορεί να μη σε σώζει ούτε η μάσκα. Όταν κάποιος βήχει, όταν μιλάει έντονα, όταν φωνάζει, βγάζει κάποια σταγονίδια που θα σταθούν λίγο στον αέρα και θα πέσουν κάτω. Αλλά ταυτόχρονα, αν φταρνιστείς, αν φωνάξεις, αν τραγουδήσεις, θα φύγουν και κάποια άλλα σωματίδια που έχουν τον ιό, μικρότερα, που, όπως έχουν αποδείξει επιστημονικές μελέτες, μπορούν να αιωρούνται για πολλές ώρες στην ατμόσφαιρα σε έναν χώρο που δεν αερίζεται. Αυτά λοιπόν είναι μολυσματικά. Οι κλειστοί χώροι στην παρούσα φάση δεν είναι ποτέ ασφαλείς, πρέπει να αποφεύγουμε ξένους χώρους με κλειστά παράθυρα. Ή εκεί που πάμε να είμαστε βέβαιοι ότι τηρούνται αυστηρά τα μέτρα, ότι δεν μπαίνει κανείς χωρίς μάσκα. Κι αν έχετε οποιαδήποτε αμφιβολία, να φοράτε τη μάσκα N95, που προσφέρει μεγάλη ασφάλεια όταν εφαρμόζει σωστά στο πρόσωπο. Είναι πολύ σημαντικό οι κλειστοί χώροι να αερίζονται ή να έχουμε έναν καθαριστή αέρα, μία συσκευή δηλαδή που καθαρίζει τον αέρα, με 5-6 καθαρισμούς την ώρα μπορεί να μας εξασφαλίσει ότι δεν θα αιωρείται κάτι επικίνδυνο και μεταδοτικό. Αυτό δεν το έχουμε επικοινωνήσει ως επιστημονική κοινότητα, υπάρχει εκτενής βιβλιογραφία. Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε όλοι πώς μεταδίδεται ο ιός και να το έχουμε κάθε στιγμή στο μυαλό μας. **A**

Ελένη Βασιλάτου - Κοσμίδη παιδιά που έχουν νοσήσει από

Του ΜΑΚΗ ΠΡΟΒΑΤΑ

Κ

ΑΘΕ ΧΡΟΝΟ, ΣΤΙΣ 15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ, σε όλο τον κόσμο γιορτάζεται η Παγκόσμια Ημέρα κατά του καρκίνου παιδικής ηλικίας. Νιώθω ότι το να ψάχνω να βρω έναν καλό πρόλογο για ένα τέτοιο θέμα ίσως να είναι και ενός είδους απρέπεια. Οπότε θα πω απλά ότι συνομίλησα με την κυρία Ελένη Βασιλάτου -

Κοσμίδη, η οποία είναι παιδίατρος, αιματολόγος, ογκολόγος. Είναι διευθύντρια Ογκολογικής Κλινικής Παιδίων & Εφήβων Παιδων στο «Μπτέρα», επί σαράντα χρόνια αφοσιωμένη στην αντιμετώπιση του καρκίνου στα παιδιά.

«Μιλάμε για μία πολύ σπάνια αρρώστια στα παιδιά, σε ποσοστό λιγότερο από το 1% των συνολικών καρκίνων που εμφανίζονται στον άνθρωπο. Ωστόσο, αυτή η νόσος είναι υπεύθυνη για τους περισσότερους θανάτους μετά τον πρώτο χρόνο της ζωής στην παιδική ηλικία, αφαιρώντας τα ατυχήματα. Στα παιδιά η νόσος δεν μπορεί να προληφθεί ή να προβλεφθεί, με μια μικρή εξαίρεση κάτω από 10%, των παιδιών που αναπτύσσουν καρκίνο σε έδαφος ή σε ιστορικό μιας κληρονομικής νόσου. Εκεί μπορούμε νωρίτερα να ψάξουμε, να μελετήσουμε, να ανακαλύψουμε. Η πιο συχνή μορφή καρκίνου στα παιδιά είναι η λευχαιμία στην οποία έχουν υπάρξει εξαιρετικά αποτελέσματα, και τα περισσότερα παιδιά γίνονται τελείως καλά. Σήμερα, με τον σύγχρονο τρόπο διάγνωσης, αντιμετώπισης, παρακολούθησης, τέσσερα στα πέντε παιδιά που έχουν νοσήσει από καρκίνο, γίνονται τελείως καλά».

Ωραίο και εντυπωσιακό αυτό. Ενώ, ας πούμε, στην αρχή του 21ου αιώνα τι ίσχυε;

Θα πω για τα σαράντα χρόνια που είμαι στον χώρο. Έχω ζήσει αρχικά να γίνεται καλά το ένα παιδί στα δύο, μετά από κάποια χρόνια θεραπεύονταν τα δύο στα τρία παιδιά, αργότερα τα τρία στα τέσσερα, και τώρα πλέον τα τέσσερα στα πέντε. Ωστόσο, και τα παιδιά που γίνονται καλά, και αυτό είναι ένα μήνυμα, πρέπει να παρακολουθούνται συστηματικά, γιατί κάποιες από τις θεραπείες στις οποίες υποβλήθηκαν, μπορεί να εγκυμονούν κινδύνους για το μέλλον τους. Σήμερα στο «Μπτέρα» έχουμε μία δομή που λέγεται «Ιατρείο Ν.Ι.Κ.α.» που σημαίνει «Νικητές Καρκίνου», όπου παρακολουθούμε συστηματικά αυτούς τους νεαρούς ενήλικες, τους αποθεραπευμένους, ακριβώς για να έχουμε έγκαιρη διάγνωση πιθανών επιπλοκών.

Οι οποίες επιπλοκές ήταν πάντοτε γνωστές στους γιατρούς;

Πάρα πολλά χρόνια πριν, ένας κορυφαίος επιστήμονας από τη Φιλαδέλφεια των ΗΠΑ, ο Giulio D' Angio, έλεγε κάτι που εμένα τότε σαν νεαρή γιατρό στην Αμερική με τρόμαζε. Έλεγε «Cure is not enough», «η θεραπεία δεν είναι αρκετή». Αυτό, πραγματικά, είναι η αλήθεια. Δεν αρκεί να βάλεις τη διάγνωση, να αρχίσεις τη θεραπεία και να ενημερώσεις το παιδί και την οικογένεια. Θα πρέπει να σκεφτείς ότι τα παιδιά αυτά πρέπει να ενταχθούν στο κοινωνικό σύνολο, να ενταχθούν στο σχολείο κάποια στιγμή, να μπουν στην παρέα τους, δηλαδή να έχουν μία φυσιολογική, κατά το δυνατόν, ζωή».

Αυτό μοιάζει αρκετά πολύπλοκο γιατί περιέχει πολλές καθημερινές παραμέτρους, σε πλάσματα ήδη πολύ ταλαιπωρημένα.

Οι γονείς, και το ίδιο το παιδί, πρέπει να ενημερώνονται για το ποιες περιόδους της ζωής του κατά τη διάρκεια της θεραπείας εγκλείουν έναν κίνδυνο για κάποια λοίμωξη, ή άλλη κλινική κατάσταση, οπότε τότε πρέπει να είναι προσεκτικά τα παιδιά. Στις άλλες περιόδους, και ειδικά όταν τελειώσουν τη θεραπεία τους και περάσουν και έξι μήνες, πρέπει να συμπεριφέρονται σαν φυσιολογικά παιδιά. Να μην μπαίνουν σε γυάλα.

Φαντάζομαι ότι πολύ κρίσιμο είναι το κομμάτι της ενημέρωσης του ίδιου του παιδιού. Προφανώς αυτό γίνεται από τον γιατρό

με τον οποίο το παιδί νιώθει καλά, αλλά χρειάζεται παρουσία ψυχολόγου ή κάποιου άλλου;

Τα παιδιά πρέπει να ξέρουν τι τους συνέβη, ανάλογα με την ηλικία τα ενημερώνεις. Το μικρό παιδί το ενημερώνεις διαφορετικά από τον έφηβο. Και το παιδάκι που ήταν μικρό όταν διαγνώστηκε, όσο μεγαλώνει, έχει υποχρέωση να ξέρει τι πέρασε. Πολύ συχνά το ενημερώνουμε και με ψυχολόγο, αν έτσι ανοίγεται πιο πολύ. Ανοίγεται το παιδί σε μια νοσηλεύτρια που έχει αγαπήσει; Τότε μπορεί η παρουσία της να είναι η πλέον κατάλληλη, όσο και αν ακούγεται περίεργο. Επίσης καμιά φορά εμφανιζόμαστε ως ομάδα επειδή τα παιδιά έχουν συνηθίσει να μας βλέπουν έτσι κάνοντάς τους επίσκεψη. Ομάδα γιατρών, νοσηλευτών, ψυχολόγος, παιγνιοθεραπευτής, παιδαγωγός, ακόμα και ο μουσικοθεραπευτής, παίζουν σημαντικό ρόλο.

Η επιστήμη σήμερα είναι σε θέση να πάρει υλικό από τον όγκο που δεν πάει καλά, να τον μελετήσει, και ενδέχεται να βρει κάποια σημεία-στόχους για τους οποίους υπάρχουν αντίστοιχα φάρμακα.

«Σήμερα, τέσσερα στα πέντε καρκίνο, γίνονται τελείως καλά»

Υπάρχει κάποια σημαντική εξέλιξη τα τελευταία χρόνια γύρω από τη θεραπεία;

Τα τελευταία χρόνια έχουμε προχωρήσει ένα βήμα μπροστά σε αυτό που λέγαμε πάντα «one size fits all», που σήμαινε ότι είχαμε κάποιο πρωτόκολλο θεραπείας για έναν συγκεκριμένο όγκο, και αν οποιοδήποτε παιδί είχε αυτόν τον όγκο τότε έκανε αυτό το πρωτόκολλο. Όσο περνάνε τα χρόνια, ειδικά αν το πρωτόκολλο που επελέγη δεν βοήθησε το συγκεκριμένο παιδί, υπάρχουνε μελέτες μέσα από τις οποίες μιλάμε, πλέον, για εξατομικευμένη ιατρική παρέμβαση.

Μπορεί δύο παιδιά, με την ίδια ακριβώς διάγνωση, να έχουν διαφορετική ιατρική παρέμβαση;

Ακριβώς, και να αντιδράσουν τελείως διαφορετικά. Ευτυχώς, η επιστήμη σήμερα είναι σε θέση να πάρει υλικό από τον όγκο που δεν πάει καλά, να τον μελετήσει, και ενδέχεται να βρει, στον όγκο επάνω κάποια σημεία-στόχους, για τους οποίους υπάρχουν αντίστοιχα φάρμακα. Συμμετέχει και η Ελλάδα σε αυτό το project. Επίσης στη λευχαιμία υπάρχει η περίφημη θεραπεία με CAR-T, με ανοσοθεραπεία.

Υπάρχει πιθανότητα, μέσα στον 21ο αιώνα, να έχουμε μία cancer-free society και αυτό να αφορά και τα παιδιά; Δηλαδή οι άνθρωποι να νοσούμε από καρκίνο γιατί είναι αναπόφευκτο, αλλά να μην πεθαίνουμε από αυτόν;

Το βλέπω πολύ δύσκολο. Όμως θέλω τόσο πολύ κάποια στιγμή στο μέλλον να έρθει κάποιος πάνω από τον τάφο μου και να μου ψιθυρίσει «Ελένη, όλα αυτά για τα οποία πάλευες τόσα χρόνια τέλος. Το πρόβλημα λύθηκε για πάντα». **A**

2020

Τα

ΒΡ

ΥΒ

ΕΙΑ

των
αναγνωστών

ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΚΑΘΕ ΧΡΟΝΙΑΣ ΚΑΝΟΥΜΕ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟ: ΤΙ ΕΙΔΑΜΕ, ΤΙ ΑΚΟΥΣΑΜΕ, ΤΙ ΔΙΑΒΑΣΑΜΕ, ΤΙ ΑΓΑΠΗΣΑΜΕ. ΣΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΜΑΣ, ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ **ATHENSVOICE.GR**, ΨΗΦΙΖΟΥΝ ΜΕ ΤΑ ΔΙΚΑ ΤΟΥΣ ΚΡΙΤΗΡΙΑ. ΑΥΤΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ ΣΑΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ.

INSTAGRAM

LANDSCAPE

Βασίλης Πρόκος
@bill_prokos_

2. Κωνσταντίνος Σαμαρτζής @samartzis
3. Κατερίνα Κατώπη - Αυκιάρδοπούλου @katerinakatopis
4. Παναγιώτης Πασιτώνου @panpapaioannou
5. Haji Photography @nick.haji
- *- Δημήτριος Πάλλης @pallisd
6. Άγγελος Δανάλης @angelosdanalis
- *- Matt Laouder @mattlouder
- *- Αλέξανδρος Μαραγκός @alexmaragos
7. Χρήστος Καπούλας @chris_kap.21

FASHION

Έβελυν Καζαντζόγλου
@evelynkazantzoglou

2. Χρυσάνθη Κουρούνη @herecomes
3. Σοφία Σπίνουλα @sofianaspinoula
4. Μιχαήλ Ανδρουλιόακας @itsamanclass
5. Τζένη Μεητά @melitajenny
6. Αιξάνδρα Διονά @ashinyday
7. Αποστόλης Γκόφας @apostolisgofas
- *- Adam Khalil @terpsichorree
8. Μαρία Παπαγεωργίου @mariapapageorgiou
9. Δάφνη Καλυβά @daphnekalyva

FOOD

The Fooodies 2
@fooodiesgr

2. Ιωάννα Σταμούλου @ioannastamoulou
3. The Eaters @theeaters_gr
4. Niki's Food @nikis_food
- *- Αντωνία Κατί @antoniakati_cookthepicture
5. Γαβριήλ Νικολαΐδης @gabnikolaidis
6. Ρόν Κόντου @__eatme__
- *- Σάκης Τολίκας @the_cook
7. Γιάννης Μπουροδίμος @jbouro
- *- Καλλιόπη Αναγνωστή @madamegateauxathens

TRAVEL

Gregory Kom
@momentsoftgregory

2. Βασιλική και Γιώργος @yabatravellers
3. John Var @john_var
4. Girls Top Travel @girlstraveler
5. Αιξάνδρος Ρονομαρόν @oronomaron
6. Ελένη Στασινοπούλου @thehoteltrotter
7. Κέηλυ Ηρακλή @kelly_ira_
- *- Μαρία Κωφού @travelstoriesfrommyworld
8. Γαβριήλ Παπαδιώτης @gavriilux
- *- Δημήτρης Κατσονίκος @jimmythetraveller

Μαρία Κίτσου

ΘΕΑΤΡΟ

ΑΝΔΡΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ

Οδυσσέας Παπασπηλιόπουλος

(Αμλέτ), Αμφι-θέατρο Σπύρου Ευαγγελιάτου

2. Κωνσταντίνος Μαρκουλάκης (Ποιος φοβάται τη Βιρτζίνια Γουλφ), Θέατρο Αθηνών
3. Αργύρης Πανταζάρας (Chicago), Rex
4. Ταξιάρχης Χάνας (Ορνιθεύς) Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος/ Φεστιβάλ Αθηνών & Επιδούρου
5. Τάσος Ιορδανίδης (Πατέρας), Θέατρο Αποθήκη
6. Μάνος Πετράκης (Εξημέρωση), Στέγη
- *- Χάρης Φραγκούλης (Κομμώτριες/ Μεταπολίτευση), Θέατρο Θροσεών
7. Γιώργος Γλάστρας (Hotel Éternité), Εθνικό Θέατρο
8. Κώστας Κουτσολίδης (Ερωτικές καρτ ποστάλ από την Ελλάδα), Στέγη
9. Αντώνης Κράμπας (Αξίωμα Πηλούσια), Από Μπχανής Θέατρο

ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΡΟΛΟΣ

Μαρία Κίτσου

(Λαίδη Μάκβεθ), Εθνικό Θέατρο / Δημοτικό Θέατρο Πειραιά

2. Έλλη Τρίγγω (This is not Romeo & Juliet), Θέατρο Πορεία
3. Ιωάννα Παππά (Ο Χορός της Φωτιάς), Δημοτικό Θέατρο Πειραιά
4. Αγορίτσα Οικονόμου (Η βασίλισσα της ομορφιάς), Θέατρο Επί Κοιτώνων
5. Μαρία Πρωτόπαππα (Ποιος φοβάται τη Βιρτζίνια Γουλφ) Θέατρο Αθηνών * - Θέμις Μπαζάκα (Ξαφνικά πέσει το καλοκαίρι), Θέατρο του Νέου Κόσμου
6. Γαλήνη Χατζηπανσάκη (Η Κυρία του Μαξίμ), Εθνικό Θέατρο
7. Μαρίνα Ασλάνογλου (Πατέρας), Θέατρο Αποθήκη
8. Λένα Κισσοπούλου (Ερωτικές καρτ ποστάλ από την Ελλάδα), Στέγη Ιδρύματος Ονάση
9. Αιξέζα Κατσίκη (Top Girls), Θέατρο Πόρτα

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ

Γιώργος Καπουτζίδης

(Όποιος θέλει να χωρίσει να σηκώσει το χέρι του), Θέατρο Ήβη

2. Βασίλης Μπισμίκης (Πατέρας), Θέατρο Αποθήκη
3. Ανέστης Αζάς (Ερωτικές καρτ ποστάλ από την Ελλάδα), Στέγη Ιδρύματος Ονάση
4. Γιώργος Παπαγεωργίου (Ξαφνικά πέσει το καλοκαίρι), Θέατρο του Νέου Κόσμου
5. Ελένη Σκόπη (Η βασίλισσα της ομορφιάς), Θέατρο Επί Κοιτώνων
6. Γιάννης Καλαβριανός (Hotel Éternité), Εθνικό Θέατρο
7. Βαγγέλης Θεοδωρόπουλος (Ο γιος), Θέατρο του Νέου Κόσμου
- *- Άρης Μανιάντης (Ο χορός της φωτιάς), Δημοτικό Θέατρο Πειραιά
8. Δημήτρης Αγαρτζίδης (Αγάπησέ με), Bios
9. Κώστας Παπακωστόπουλος (Ευρορα, Μουσικό Θέατρο), Ενοχλητική σκηνή ΕΛΣ

© MARIENA ANASTASIADOU

Οδυσσέας Παπασπηλιόπουλος

© ΒΑΣΙΛΙΑ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

«Όποιος θέλει να χωρίσει να σηκώσει το χέρι του»

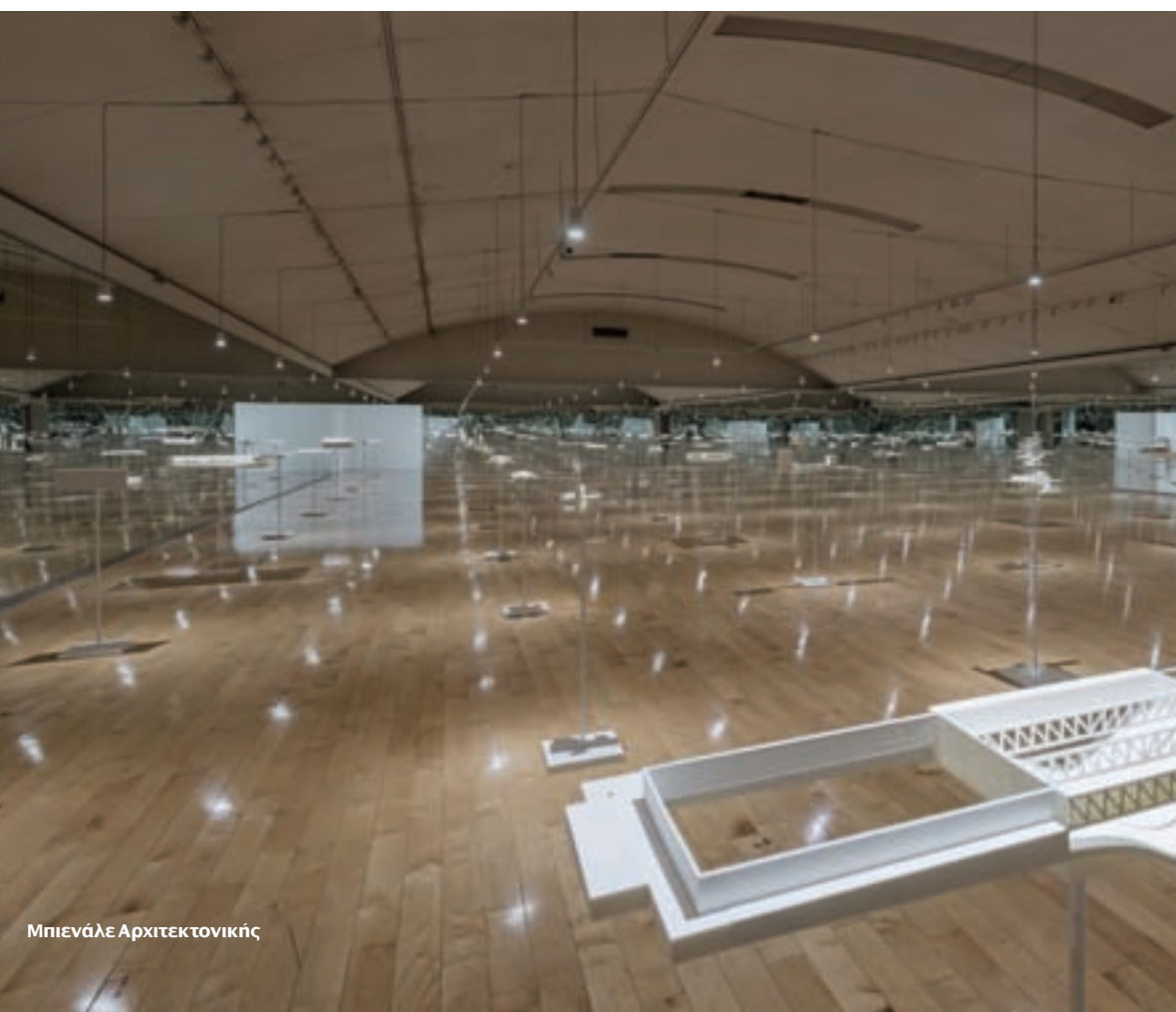

«Η μπαλάντα της τρύπιας καρδιάς»

Cosmic Candy

Μπιενάλε Αρχιτεκτονικής

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

ΤΑΙΝΙΕΣ

Η μπαλάντα της τρύπιας καρδιάς

2. Ο απόστρατος
3. Παρί
4. Winona
5. Άδυστη

ΑΝΔΡΙΚΕΣ ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ

Βασίλης Μπισμίκης

(Η μπαλάντα της τρύπιας καρδιάς)

2. Προμηθέας Αλειφερόπουλος (Άδυστη)
3. Θανάσης Παπαγεωργίου (Ο απόστρατος)
4. Μιχάλης Σαράντης (Ο απόστρατος)
5. Γιάννης Τσικρέκας (Η μπαλάντα της τρύπιας καρδιάς)

ΓΥΝΑΙΚΕΙΕΣ ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ

Μαρία Κίτσου (Cosmic Candy)

2. Βίκυ Παπαδοπούλου (Η μπαλάντα της τρύπιας καρδιάς)
3. Δάφνη Πατακιά (Winona)
4. Σοφία Κόκκαλη (Παρί - Winona)
5. Ανθή Ευστρατιάδου (Winona)

ΤΕΧΝΗ

Η Σχολή των Αθηνών - Μπιενάλε Αρχιτεκτονικής Βενετίας 2018

Επιμέλεια: Neiheiser Argyros, Μουσεύο Μπενάκν

2. Κυριακή Γονή, Κήπος Δεδομένων, Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση
3. Joy Labirjo, The Elephant in the Room & Chioma Ebinama, Leave the thorns and take the roses, The Breeder
4. UBUNTU, Πέντε δωμάτια από τη Συλλογή Χάρη Δαυίδ, Επιμέλεια: Osei Bonsu, Rashid Johnson, Elvira Dyangani Ose, Emily Tsingou, Burkhard Varnholt, EMET

- Γιώργος Δρίβας, Δομές συναισθημάτων, Επιμέλεια: Άννα-Μαρία Κάντα, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών
- Παύλος Σάμιος Καφέ Παράδεισος, Γκαλερί Σκουφά
- 5. Διονύσης Καβαλιεράτος, Αποπροσανατολισμένος χορός / Παρπληνημένος πλανήτης, Έργο στην Πόλη, Επιμέλεια: Πολύνα Κοσμοδάκη, Φεστιβάλ Αθηνών/NEON
- 6. Lynda Benglis, In the Realm of the Senses, Επιμέλεια: David Anfam, Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης *
- Paolo Colombo, Bernier Eliades
- 7. Brice Marden, Marbles and Drawings, Επιμέλεια: Δημήτρης Αντωνίσης, Gagosian

ΒΙΒΛΙΟ

FICTION

Γιώργος Γιώτας «Το κουτί» (Bell)

2. Πέτρος Μάρκαρης «Ο φόβος είναι χρήμα» (Κείμενα)
3. Κατερίνα Μαδικατέ «Χωρίς πρόσωπο» (Μεταίχμιο) * και Λένα Διβάνη «Το πικρό ποτήρι» (Πατάκης)
4. Ευτυχία Γιαννάκη «Η νόσος του μικρού θεού» (Πικρός) * και Στέφανος Δάνδολος «Φλόγα και άνεμος» (Ψυχογιός) * και Μανίνα Ζουμπουλάκη «Μη φοβάσαι» (Παπαδόπουλος)
5. Γιώργος Σκαμπαρδώνης «Casa Μιλόφρα» (Πατάκης)
6. Ρούλα Γεωργακοπούλου «Η μέθοδος της μπουρμπούληθρας» (Πόλις) * Βαγγέλης Γιαννίσης «Αμαρόκ» (Διόπτρα)

NON FICTION

Σταύρος Κωνσταντινίδης «Αναζητώντας την κανονικότητα» (Επίκεντρο)

2. Ρωμανός Γεροδόμος «Ανταποκρίσεις από τον 21ο αιώνα» (Παπαδόπουλος)
3. Νίκος Κ. Αλιβιζότος «Δύο βήματα μπρος, ένα πίσω» (Μεταίχμιο)
4. Γιάννης Μπουτάρης σε συνεργασία με τη Μαρία Μαυρικάκη «Εξήντα χρόνια τρύγος...» (Πατάκης) * Στέλιος Ράμφος «Η Ελλάδα των σνεϊρών» (Αρμός)
5. Άννα Διαμαντοπούλου σε συνεργασία με τον Μάκη Προβατό «Από το Ντεσεβό στο drone» (Πατάκης)
6. Στάθης Καλύβας - Μια συζήτηση με τον Κώστα Γιαννακίδη «Το Ελληνικό Όνειρο» (Μεταίχμιο)
7. Νικόλαος Σεβαστάκης «Ταξίδι στο άγνωστο-Φιλελεύθερη δημοκρατία και κρίση πολιτισμού» (Στερέωμα)
8. Τάσος Γιαννίσης «Ασφαλιστικό, ανάπτυξη, μακροοικονομία: Οι κρίσιμες διασυνδέσεις» (Πατάκης)
9. Θωδωρής Πελαγίδης «Ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης και η οικονομία» (Παπαζήση)

ΤΗΛ. ΣΕΙΡΕΣ

Έτερος Εγώ - Κάθαροις (Cosmote TV)

2. Άγιες Μέλισσες (ΑΝΤ1)
3. Τα καλύτερά μας χρόνια (ΕΡΤ)
4. Κόκκινο ποτάμι (OPEN)
5. Η τούρτα της μαμάς (ΕΡΤ)
6. Αγγελικά (ALPHA)
7. Λόγω Τιμής - 20 χρόνια μετά (ΣΚΑΪ)
8. 8 πέξεις (ΣΚΑΪ)
- * - Χαιρέτα μου τον πλάτανο (ΕΡΤ)
9. Ήλιος (ΑΝΤ1)

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

PROTERGIA - Γιάννης Αντετοκούνμπο

2. DISNEY Από την οικογένειά μας στη δική σας - Χριστούγεννα 2020
3. Νέο COSMOTE TV Αυτό δεν το έχεις ξαναδεί
4. HELLMANNS Τσικνοπέμπτη με την κ. Κική - Το τέλειο Burger
5. COSMOTE Μιαν όληη αρχή
6. COFFEE ISLAND Πόσο πιο μοναδικός από τον δικό σου καφέ;
7. JCOO 2021 Jewellery and watch campaign
8. KALOGIROU 130 Years "A Family Affair"
9. VOLTAROL Το gel Voltaren έγινε Voltarol * - WIND Το ηλεκτρό - Η εξυπηρέτηση αλλάζει και γίνεται WIND ONE

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Qimera ft. Rosie «στ'Αγώνες»

2. Νίκος Πορτοκάλογλου και Ρένα Μόρφη «Ένα Νέο Καλό»
3. Monika «Saving The World»
4. Katerine Duska «Call Me The Nyx»
5. Kid Moxie ft. LUXURY All Day Long (I Think Of You)
6. The Boy «Το αγαπημένο μας μέρος στη Γη»
- * Γιώργος Μαργαρίτης «Γεννημένος να τρέχω»
7. Speed_28 ft. Μάκης Παπαδημητρίου «Never Grow Old (8 bit version 2020)»
8. Κύριλλος Ρούσσος «When We Meet Again»
9. Γιώργος Δημητριάδης «Όλοι καλά»

ΑΛΜΠΟΥΜ

Ρένα Μόρφη «Σάμπα Τακίτα»

2. Nalyssa Green «Ταξίδι αστρικό»
3. Stella «The Break»
4. Ρόδες United «INTEPNET»
5. Sugahspank & Blend Mishkin «Paint Everything White»
6. Παιδί Τραύμα «Θα καταστρέψω τον κόσμο»
7. Hume Assine «The Sweetest Sound»
8. Ειρήνη Σκυλακάκη «Souvenir»
9. Lumiere «Phases»
- Κύριος Κ. «Ρεπό»

ΣΥΝΑΥΛΙΑ

Monika Ηρώδειο

2. Rotting Christ, Piraeus 117 Academy
3. Papa Roach, Piraeus 117 Academy
4. The Tiger Lillies, Fuzz Live Music Club
5. Mystery Lights, Gagarin 205
- * Nightstalker (Unplugged), Τεχνόπολη
6. Billie & Supernatural, Temple
7. Les Nègresses Vertes, Gagarin 205
8. Leprous, Fuzz Club
- * Mondo Generator, An Club

ΒΙΝΤΕΟΚΛΙΠ

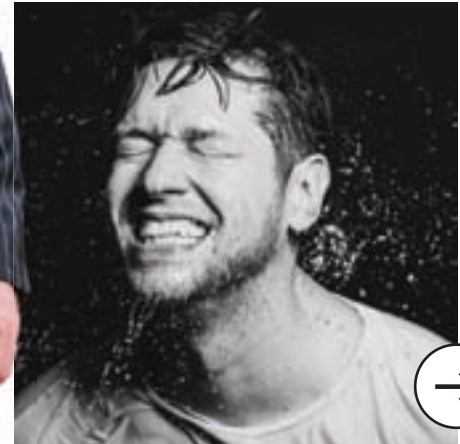
Γιώργος Μαζωνάκης «Πρες μικρές»

2. Good Job Nicky «January 8th»
3. Sugahspank & Blend Mishkin «Yummy Man»
4. Locomondo «Star»
5. Μικρός Κλέφτης «Λεφτό, Δύνομη & Respect»
6. Monsieur Minimal ft. Rosey Blue «Tonight (The Movie)»
7. Stella «Samba»
8. Kareem Kalokoh «Heaven»
9. My Wet Calvin «Χαρομήλη»
- * Lumiere «F»

DJ

CJ Jeff

2. Anné
3. Supersan (Panama Cardoon, Mister Kentro)
- Thodoris Triantafyllou
4. Dof Twogee
- Blue Lagoon / Kormoranos
5. C. Da Afro
- Elektrik Soul
- Kill Emil
6. Billa Gause

Lost Athens

Ovio

Bar resto Balthazar

Μάνη Μάνη

2020

Ta
ΒΡ
ΥΒ
ΕΙΑ
των
αναγνωστών

ΓΕΥΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ

Lost Athens

- Varoulko
- Βασίλειος
- Hytra
- Cookoovaya
- Aleria
- Artisanal
- Kuzina
- Botrini's
- Olive Garden

ΔΙΕΘΝΗΣ

Ovio

- Σπινός
- Proveleggios
- Vezene
- Herve
- Kobra
- L' Abreuvoir
- G. B. Roof Garden
- Ρότκο
- Veri Table

BAR/ RESTAURANT

Balthazar

- The Clumsies
- To Λοκόνι
- Noel
- Pere Ubu
- Rock n Roll
- The Dalliance
- Dirty Ginger
- TGI Fridays
- 42 Barstronomy

GASTRO TAVERN

Μάνη Μάνη

- Μάυρο Πρόβιτο
- Base Grill
- Σευκέλης
- Κρητικός
- Άμα Λάχει
- Μυστικός Κήπος
- Φίτο
- Τραβόλιτο
- Mousique Café & More

ASIAN & ETHNIC

Dos Hermanos

- Nolan
- Sushimou
- The Sushi Bar
- Matsuhisa
- Tuk Tuk
- Huracan
- Fuga
- Madame Phu Man Chu
- Thai Zab

Dos Hermanos

Wine with Eleni

Avocado

Po' Boys

WINE BAR RESTO

Wine with Eleni

- By the Glass
- Warehouse
- Heteroclitto
- Paleo
- Oinoscent
- Fabrica de Vino
- * - Vintage
- Drupes& Drips
- Materia Prima

VEGAN

Avocado

- Γν/Υι
- Peas
- Cookoomela Grill
- Mama Tierra
- Veganaki
- Lime Bistro
- Bamboo Vegan
- Avit
- Cats and Monsters

STREET FOOD

Po' Boys

- Μπούφαλος
- Talking Breads
- Πρίγκιπας
- Dirty Mánη
- Hoocut
- Feyrouz
- Everest
- The Spotted Pig
- Guarantee

ΣΕΦ

Σωτήρης Κοντιζάς (Nolan, Proveleggios, PS: Luncheon)

- Αλέξανδρος Τσιουτίνης (ΣΙ ΤΙ ΣΗ, CTC)
- Πάνος Ιωαννίδης (Ovio)
- Νίκος Θωμάς (Privilege, Simul)
- Ερβέ Προβζάτο (Herve)
- Άρης Βεζενές (Vezene, Birdman)
- Μωνώλης Παπουτσάκης (Χαρούφι, Δέκα Τραπέζια)
- Άνταρ Κοντοβάς (Kobra)
- Γκίκας Ξενάκης (Aleria)
- Θάνος Σιασινός (Huracan)

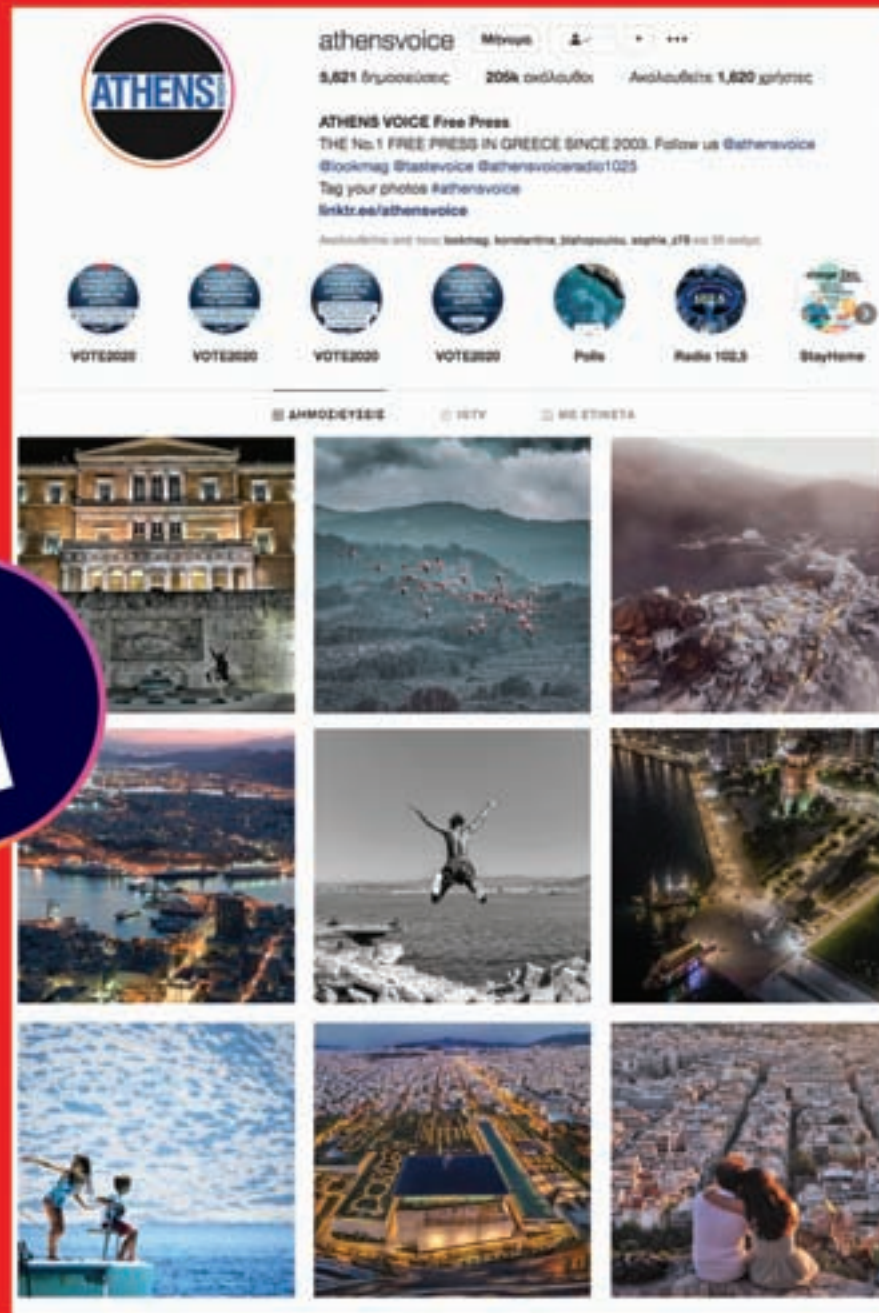

* Όπου * οι υποψήφιοι έλαβαν ίδια ποσοστά

Οι ωραιότερες στιγμές της ζωής μας

206.000

FOLLOWERS ΣΤΟ INSTAGRAM

Είσαι μαζί μας σ' αυτό το ταξίδι
@athensvoice • #athensvoice

FREE VOICE
YOUR VOICE

Οι πλανόδιοι μικροπωλ

Η αγαπημένη μας στάση στον δρόμο. Στήνουν τηπραμάτεια στους πά

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ

Φωτό: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

ΤΙΣ ΚΑΛΕΣ ΜΕΡΕΣ

—όπως χαρακτηρί-
ζουμε πια τις μέρες
προ κορωνοϊ-
ού— οι εμπορικοί
δρόμοι της Αθήνας
είχαν μια τελείως
διαφορετική δυνα-
μική, που οι περισσό-

τεροι θυμόμαστε καλά. Αθηναίοι που κατέβαιναν για ψώνια ή καφέ, τουρίστες, υπαίθριοι μουσικοί, ζογκλέρ και πλανόδιοι μικροπωλητές έκαναν την Ερμού τον πιο λαμπερό και ζωντανό εμπορικό δρόμο της πρωτεύουσας. Κατηφορίζοντας ως την πλατεία Μοναστηρακίου, πετύχαινες τους μικροπωλητές στις αγαπημένες τους θέσεις να πωλούν κουλούρια «που στρώνουν το άδειο στομάχι», κάστανα ζεστά και σαλέπι για το κρύο, και τριαντάφυλλα. Με το lockdown κλείδωσαν κι αυτοί τα περίπτερά τους και εξαφανίστηκαν. Τους αναζητήσαμε την εβδομάδα που άνοιξε η αγορά, τους βρήκαμε στις γνωστές τους θέσεις και συνειδητοποιήσαμε ότι ακόμα και σε καιρούς πανδημίας και κόντρα σε όσους πιστεύουν ότι οι πλανόδιοι χάθηκαν με το πέρασμα του χρόνου και ανήκουν στην ασπρόμαυρη Αθήνα του '60, αυτοί —ανάμεσά τους και νέοι μορφωμένοι— συνεχίζουν να στήνουν τους πάγκους τους στην απόλυτη πρωινή σουχία, πριν σπκωθούν τα κατεβασμένα ρολά στις βιτρίνες και ξεκινήσουν οι γρήγοροι καταναλωτικοί ρυθμοί. Αυτές είναι οι ιστορίες τους — κι αν για λίγο τους χάσουμε, θα τους βρούμε πάλι.

Κουλούρι ή λουκουμάς;

Ο Τζιμης άφησε την οικοδομή για να γίνει γνωστός για το γκουρμέ κουλούρι του αλλά και για τους λουκουμάδες. Για δέκα περίπου χρόνια είχε πόστο ακριβώς πίσω, στη Μητροπόλεως, αλλά όταν η κίνηση έκοψε, μεταφέρθηκε στην Ερμού. Στο δίλημμα «κουλούρι ή λουκουμάς;» απαντά «κουλούρι απλό, με σουσαμάκι».

«Ηρθα στην Ερμού επειδή είναι καλύτερο πέρασμα από τη Μητροπόλεως αλλά τα τελευταία χρόνια μειώθηκε κι εδώ η κίνηση και ο κορωνοϊός έκανε ακόμα μεγαλύτερη ζημιά. Κάποτε ερχόταν ο περαστικός και έπαιρνε τρεις-τέσσερις λουκουμάδες. Τώρα παίρνουν έναν για να το μοιραστούν δύο άτομα. Ο κόσμος πάντως προτιμάει το κουλούρι από τον λουκουμά γιατί έχει λιγότερες θερμίδες. Του δίνω πολλές επιλογές: με φέτα, ζαμπόν-τυρί, με ελιά, πικάντικο με πιπέρι, με ντομάτα, πολύ-σπορο και σοκολατένιο. Για μένα το καλύτερο είναι το απλό με το σουσαμάκι. Κι ο Μπιστοτάκης όταν έρχεται στην Ερμού, αυτό μου ζητάει».

Κουλούρια ο Τζιμης

Λητές της οδού Ερμού

Πόντους τους και περιμένουν για να μας «στρώσουν» το άδειο στομάχι

Θανάσης, ο πλανόδιος βιβλιοπώλης

Κάστανα και καλαμπόκια
από τον Γιώργο

Η Μαρία πουλάει λουλούδια

Κουλούρι ή λουκουμάς;

Η **Δήμητρα** ήταν νηπιαγωγός σε παιδικό σταθμό. Πριν πέντε χρόνια η αγάπη της για το...κουλούρι Θεσσαλονίκης την οδήγησε στην Ερμού και έκτοτε κάθε μέρα στις επτά το πρωί στήνει το δικό της stand με κουλουράκια.

«Η Ερμού τα πρωινά θυμίζει χωριό. Ο πεζόδρομος στις επτά, που είναι όλα κλειστά, μοσομυρίζει φρεσκοψημένο κουλούρι και σαλέπι. Είναι η ιδανική ώρα για να απολαύσω κι εγώ το καφεδάκι με το κουλούρι μου πρώτη απ' όλους. Αυτό που μου αρέσει όσο τίποτα στην πρωινή μου ρουτίνα όμως είναι το χαμόγελο του κόσμου. Ακόμα κι όταν έχουν ξυπνήσει στραβά, με μια γλυκιά καλημέρα κι ένα κουλούρι μαλακώνουν. Το κουλούρι είναι κλασική αξία για όσους θέλουν ένα γρήγορο κολατσιό ανάμεσα στα ψώνια τους ή κάτι να στρώσει το στομάχι μετά από ξενύχτι. Φέρνω 100 τεμάχια και συνήθως εξαντλούνται μέχρι τις τρεις το μεσημέρι. Αν περισσέψει κάποια, τα πηγαίνω στους άστεγους του Μοναστηρακίου ή τα μοιράζω σε όποιον τα έχει ανάγκη έξω από τον ηλεκτρικό».

«Καρυδάς» το καλοκαίρι και σαλεπιτζής τον χειμώνα

Ο **Βασίλης** είναι ο παλαιότερος πλανόδιος στην περιοχή, αφού ξεκίνησε τη δουλειά αυτή από το 1975. Είναι ο κατάλληλος άνθρωπος για να κουβεντιάσει κανείς ιστορίες από την Ερμού των 80s και 90s.

«Ξεκίνησα πουλώντας παγωτό χωνάκι σε μηχανάκι με βάση την Αγίου Μάρκου και έκοβα βόλτες στα γύρω μαγαζιά αλλά και στην Πλάκα ή στην πλατεία Μοναστηρακίου. Στην Ερμού ως μόνιμος ήρθα πριν από δεκαπέντε χρόνια. Την πρόλαβα πριν γίνει πεζόδρομος, όταν ακόμα κυκλοφορούσαν αυτοκίνητα, για την ακρίβεια μου άρεσε καλύτερα τότε απ' ό,τι τώρα που την έχω απομυθοποιήσει. Αφησα και το παγωτό και έφερα σαλέπι Πίνδου, μαζεμένο στο χέρι από βοσκούς, με σταθερή πελατεία που εκτιμάει το εκλεκτό αυτό προϊόν από ρίζα άγριας ορχιδέας ή σερνικοβότανο κι όχι τις απομιμήσεις. Τα καλοκαίρια φέρνω καρύδες και δουλεύω κατά βάση με τους τουρίστες. Οι Αυστραλιανοί και οι βόρειοι τις προτιμούν πολύ. Φέτος λόγω lockdown και επειδή δεν είχε βαρύ χειμώνα έφερα καρύδα αντί για σαλέπι και θα τη καθιερώσω».

Το περίπτερο με τα λουλούδια

Το περίπτερο με τις ανθοδέσμες βρίσκεται στο ίδιο σημείο της Ερμού εδώ και 30 χρόνια. Η **Μαρία** ήθελε να ασχοληθεί από την πρώτη στιγμή με τα λουλούδια – ο προκάτοχος του περιπτέρου ήταν γνωστός της και όταν το άφησε το ανέλαβε αυτή.

«Πριν το άνοιγμα της αγοράς για τις εκπώσεις δεν κυκλοφορούσε ψυχή, χειρότερα και από την εποχή της κρίσης. Ακόμα και τώρα που τους παρατηρώ δεν είναι ότι ψωνίζουν ιδιαίτερα, για την περαντζάδα έρχονται. Ακόμα κι όταν δεν έχει κόσμο, εγώ έρχομαι, βλέπω τα λουλούδια μου και

μου φτιάχνει διάθεση, πόσο μάλλον όταν βλέπω χαρούμενους ανθρώπους να κάνουν βόλτα στην Ερμού. Το καλύτερο σκηνικό που μου έχει τύχει ήταν πριν πέντε χρόνια όταν ένα ζευγάρι Κινέζων που μόλις είχαν παντρευτεί στην Αθήνα ήρθαν να ποζάρουν για φωτογράφιση μαζί μου με το νυφικό και τα γαμπριάτικα τους, μπροστά στα λουλούδια μου. Στο περίπτερό μου μπορεί κάποιος να βρει ανθοδέσμες, ορχιδέες, μαργαρίτες, τριαντάφυλλα, χρυσάνθεμα, ζέρμπερες. Συνήθως τα παίρνουν για κάποια επίσκεψη στις γύρω εταιρείες, για ορκωμοσίες και, φυσικά, του Αγίου Βαλεντίνου».

Ο πλανόδιος βιβλιοπώλης

Ο **Θανάσης** είναι ο επί 18 χρόνια πλανόδιος βιβλιοπώλης της Ερμού. Μπορεί το βιβλίο να περνάει τη δική του κρίση σε σχέση με το παρελθόν, αλλά σε πείσμα των καιρών αυτός στήνει καθημερινά τον πάγκο του για τους πιστούς βιβλιοφάγους πελάτες του.

«Δούλεψα πάντα στον χώρο του βιβλίου. Μια μέρα έμαθα ότι ο Δήμος δίνει εδώ μια άδεια και σκέφτηκα να το κυνηγήσω. Στην αρχή ήταν πολύ καλά γιατί το ίντερνετ ήταν ακόμα λίγο πιο πίσω και ο κόσμος διάβαζε βιβλία. Μετά όμως η κρίση και το μνημόνιο επηρέασε και αυτό το κομμάτι και η αγορά ενός βιβλίου έγινε είδος πολυτελείας για κάποιους. Όσοι αγοράζουν επιλέγουν κυρίως best sellers. Το "Δώρο" πήγε πολύ καλά τελευταία και όπως πάντα η γυναικεία λογοτεχνία, π.χ. Μαντά και Δημουλίδου, Αγκάθα Κρίστι. Γυναίκες άλλωστε είναι η πλειοψηφία της σταθερής πελατείας μου. Πολλοί ηλικιωμένοι επίσης, που όμως εξαιτίας της πανδημίας φοβούνται να βγουν και να έρθουν στην Ερμού για να πάρουν το βιβλίο τους».

Ψητά κάστανα και καλαμπόκια Κρήτης

Ο **Γιώργος** ξεκίνησε να δουλεύει σε ιχθυοπωλείο, μετά σε επιπλαδικο, πέρασε από συσκευαστήριο, από φωτοτυπάδικο και τον τελευταίο ενάμιση χρόνο είναι ένας εκ των τριών καστανάδων της Ερμού.

«Τη δουλειά δεν τη φοβήθηκα ποτέ. Ξεκίνησα ως καστανάς από ανάγκη, αλλά βλέποντας καθημερινά κάθε λογής κόσμο ξεχνιέμαι και μ' αρέσει. Απλώς έπεσα σε κακή περίοδο με το lockdown. Κάθε βδομάδα οι αποφάσεις των ειδικών είναι "μία έτσι, μία αλλιώς". Καταλαβαίνω ότι πάμε "βλέποντας και κάνοντας", αλλά ελπίζω να παραμείνουν τα μαγαζιά ανοιχτά για να δουλέψουμε κι εμείς και να το πάσουμε από εκεί που ξεκινήσαμε. Στη φουφού μου ετοιμάζω καστανάκια ζεστά και καψαλισμένο καλαμπόκι από την Κρήτη, πουλάω όμως και γλυκό του κουταλιού κάστανο. Στον έναν χρόνο που είμαι εδώ μου έχουν τύχει και τα ευτράπελα, π.χ. να έρθει κάποιος και να ζητάει να αγοράσει δύο τεμάχια κάστανα ή μισό καλαμπόκι. Εννοείται πρέπει να έχω τα μάτια μου δεκατέσσερα, να μην ξεχαστώ, γιατί παρόλο που τα όργανα κάνουν περιπολίες, υπάρχουν κάποιοι ελαφροκέραδες που σε ξαφρίζουν και δεν παίρνει χαμπάρι κανείς τίποτα». **A**

Κουλούρια από τη Δήμητρα

Καρύδες το καλοκαίρι και σαλέπι τον χειμώνα από τον Βασίλη

STILL

Corners

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΞΟΔΟΣ

Η τραγουδίστρια **Tessa Murray** μιλάει για το νέο άλμπουμ «*The Last Exit*», που προέκυψε από ένα road trip στην έρημο Μοχάβι, και λύνει τα μυστήρια

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ - Φωτό: BERNARD BUR

ΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ το δισκογραφικό τους ντεμπούτο, οι Still Corners κυκλοφόρησαν το νέο τους, πέμπτο άλμπουμ, «The Last Exit», που είναι ό,τι πιο ενδιαφέρον έχουν ηχογραφήσει. Η Tessa Murray και ο Greg Hughes αποφάσισαν να

πάρουν έναν άλλο δρόμο, διευρύνοντας τον ήχο τους και δραπετεύοντας από τα dream pop στεγανά. Έφτασαν στην έρημο Μοχάβι, χάθηκαν και βρήκαν νέους τρόπους να μοιραστούν με ήχους τις εικόνες που είδαν λίγο πριν η πανδημία ξεσπάσει στον πλανήτη. Όπως ανακοινώθηκε, η ευρωπαϊκή τους περιοδεία θα κάνει την τελευταία στάση στην Αθήνα στις 24 Οκτωβρίου στο Gagarin 205. Πού βρήκαν την έμπνευση και τι θυμούνται από τη στιγμή που γνωρίστηκαν μεταξύ τους;

Χαιρετίσματα από Ελλάδα και συχαρητήρια για τα νέα σας τραγούδια. Το άλμπουμ σας τιλοφορείται «The Last Exit». Μπορείτε να μας πείτε την ιστορία πίσω από τον τίτλο; Σας ευχαριστούμε για τη φιλοξενία. Ήμασταν στην έρημο Μοχάβι, στην Καλιφόρνια, γράφαμε τραγούδια, οδηγούσαμε πολύ και τραβούσαμε φωτογραφίες. Είχαμε αυτό που εμείς ονομάσαμε «πυρετό της ερήμου», δεν πρόκειται για παθολογική κατάσταση, είναι η ανάγκη να εγκαταλείψεις την πόλη και να πας στην έρημο, είναι η επιθυμία για απομόνωση. Είναι πολύ όμορφα εκεί πέρα, και νιώσαμε μία διασύνδεση με κάτι βαθύτερο, κάτι παντοτινό στο τοπίο. Η ιδέα για το «The Last Exit» είναι η ιδέα για την άγνωστη διαδρομή, την λιγότερο ταξιδεμένη, το να πας πέρα από τις βεβαιότητες σου.

Τι σας ενέπνευσε πιο πολύ κατά τη διάρκεια της σύνθεσης και τη διαδικασία της ηχογράφησης του «The Last Exit»; Ο χρόνος που περάσαμε στη Μοχάβι – αυτό ήταν η βασική μας έμπνευση. Έπρεπε να πάμε αυτά τα τραγούδια στο στούντιο, έτσι, για να παραμείνουμε προσπλωμένοι, κολήσαμε στους τοίχους όλες τις φωτογραφίες που είχαμε τραβήξει για να διατηρήσουμε το vibe. Επίσης προβάλαμε σε έναν τοίχο το φιλμ «Ο Καλός, ο Κακός και ο Άσχημος», το είχαμε στο αθόρυβο και συνθέταμε, κάναμε τις μίξεις με φόντο αυτό. Η ηχογράφηση και η μίξη όλου του άλμπουμ κράτησε 10 μήνες.

Το «Mystery Road» είναι από τα πιο τρυφερά σας τραγούδια. Τι σας έδωσε το έναυσμα για τη δημιουργία του; Καθώς οδηγούσαμε στη Μοχάβι, αποφασίσαμε επίτηδες να χαθούμε σε κάποιον δρόμο. Παρεμπιπτόντως, δεν το συνιστώ σε κανέναν. Σκεφτήκαμε πως, αν δεν μπορούσαμε να γυρίσουμε πίσω, θα χρησιμοποιούσαμε το σύστημα πλοήγησης. Ήμασταν εκεί κάμποσες ώρες οπότε είπαμε, ναι, τώρα είμαστε χαμένοι όπως πρέπει. Φάγαμε σάντουιτς, ήπιαμε κάτι και απολαύσαμε την θέα. Όταν γυρίσαμε στο αμάξι και ανοίξαμε τα κινητά, δεν υπήρχε σήμα. Οδηγήσαμε λίγο παρακάτω, πάλι καθόλου σήμα. Ήταν η ώρα να ανησυχήσουμε. Πολλές ώρες αργότερα και με σκοτάδι πια, καταφέραμε να γυρίσουμε πίσω, ήταν κολασμένα τρομακτικό, όμως τα καταφέραμε. Είπαμε να γράψουμε ένα τραγούδι γι' αυτό, και έτσι προέκυψε το «Mystery Road».

Πώς προσεγγίζετε την έννοια του ήχου desert noir; Βλέπω την έρημο σαν ένα καθαρό τοπίο χωρίς φασαρία, με άκρες, μεγάλα κομμάτια ουρανού, αχανείς αποστάσεις, πεσμένα κτίρια, και κενές πόλεις. Συχνά μοιάζει σαν να μην υπάρχει τίποτα εκεί, όμως είναι γεμάτη με ζωή, με ζωή που κρύβεται στον καυτό ήλιο. Οι ήχοι που χρησιμοποιήσαμε όφειλαν να αντανakλούν όλο αυτό, μαζί με το τοπίο. Ηχογραφήσαμε καταιγίδες, κογιότ και γρύλους και τα συμπεριλάβαμε όλα στο άλμπουμ. Χρειαζόταν να είσαι ικανός να ακούς τα κενά ανάμεσα στα τραγούδια επίσης, η κιθάρα έπρεπε να έχει καθαρό τόνο για να αντιπροσωπεύει την φύση των κενών πεδιάδων που ο άνεμος τις έχει σαρώσει, τα φωνητικά έπρεπε εκ των προτέρων να ψιθυρίζουν στο αυτί σου σαν τον μουντό άνεμο. Αυτό δεν ήταν ακριβώς dream pop για εμάς πια, ήταν κάτι άλλο. Αυτή τη σουρεαλιστική ατμόσφαιρα

της Δύσης, αυτήν ονομάσαμε desert noir.

Αν ο 20χρονος εαυτός σας μπορούσε να σας δει τώρα, τι θα σκεφτόταν; Θα ήταν περήφανος για εμάς, αλλά απογοητευμένος που δεν έχουμε συναντήσει τον David Gilmour ακόμα.

Θυμάστε το πρώτο σας ταξίδι στην Ελλάδα;

Δεν είναι μυστικό ότι αγαπάμε την Ελλάδα. Την κουλτούρα, τα τοπία, το φαγητό, τους ανθρώπους, την ιστορία, την τέχνη. Πάντοτε περνάμε όμορφα και πάντοτε σκεφτόμαστε να μετακομίσουμε εκεί. Στο πρώτο μας ταξίδι στην Ελλάδα φτάσαμε εξαντλημένοι από περιοδεία. Ο Ξεναγός μας, ο Ανδρέας – που είναι υπέροχο άτομο και παραμένουμε φίλοι μέχρι σήμερα – μας έβγαλε έξω για φαγητό. Δεν ξέραμε τι να περιμένουμε, αλλά εκείνος ήξερε πού να πάμε και τι να παραγγείλουμε. Πήρε για εμάς ένα σωρό πιάτα, διάφορα είδη υπέροχου φαγητού. Ήπιαμε κρύες μπίρες και τελειώσαμε το γεύμα με δυνατό καφέ. Φοβερή ανάμνηση. Έχουμε κι άλλες, αλλά αυτή είναι η πρώτη μας. Νομίζω πως η τελευταία φορά που παίξαμε στην Ελλάδα ήταν και η αγαπημένη μας. Το κοινό ήταν εκπληκτικό, ήταν πολύ τιμητικό που παίξαμε sold out. Θυμάμαι κάποιον να φτιάχνει ένα υπέροχο banner. Πάντοτε λέμε ότι το μισό show είναι το κοινό, και εκείνο το πλήθος «τα έσπασε».

Ποιο είναι το πρώτο βινύλιο που αγοράσατε ποτέ; Nick Drake, «Pink Moon».

Τι άλλο σας παθιάζει εκτός από τη μουσική; Μου αρέσει η πεζοπορία και το διάβασμα, ο Greg είναι εμμονικός με τις ταινίες.

Ποιο είναι το πιο όμορφο μέρος που έχετε αντικρίσει ποτέ και γιατί; Μου αρέσει πραγματικά η Αθήνα όπως επίσης και η Σαντορίνη και η έρημος Μοχάβι. Όλα είναι όμορφα με διαφορετικό τρόπο. Η μία είναι μια πολυάσχολη πόλη με τόνους ζωής και φαγητό και το άλλο είναι ένας παράδεισος από θάλασσα. Και μετά βλέπεις αυτή τη σκονισμένη έρημο στα περίχωρα του κόσμου. Δεν θα μπορούσα να επιλέξω κάποιο αλλά μπορώ να το περιορίσω σε αυτά τα τρία.

Ποιος είναι ο πιο διάσημος φαν των Still Corners; Ο Cameron Crowe πόσταρε για εμάς στο Twitter κάποτε!

Τι κάνετε για τον εαυτό σας όταν είστε υπό πίεση; Είναι κάτι που το βλέπει κανείς μέρα-μέρα. Πρέπει να επικεντρώμεσαι στο παρόν και να δέχεσαι την αλλαγή. Το μόνο αδιάκοπο πράγμα στη ζωή είναι η αλλαγή, μόλις το συνειδητοποιήσεις αυτό και το αντιμετωπίσεις άνετα, τα πράγματα γίνονται ευκολότερα. Καθώς οι καταστάσεις πάνε και έρχονται λες, ωραία, πάει κι αυτό, μετά κάτι νέο έρχεται και ο κύκλος συνεχίζει.

Με ποιον θα θέλατε να μοιραστείτε ένα γεύμα; Με τον David Attenborough. Θα το λάτρευα αν μπορούσα να κάτσω μαζί του παρ'ότι με μερικά μπουκάλια καλό κρασί και να ρωτήσω τα πάντα για την ζωή του, τα ταξίδια του και τα αγαπημένα του μέρη, φυτά, ζώα.

Τι σας δίνει ελπίδα; Το καλό κρασί, η οικογένεια, οι φίλοι, και μία μεγάλη φωτιά.

Συναντηθήκατε μεταξύ σας εντελώς τυχαία σε μία στάση τρένου στο Λονδίνο, όταν το τρένο άλλαξε κατεύθυνση για έναν άλλον σταθμό, σωστά; Τι θυμάστε από αυτή τη στιγμή; Δεν θα είχαμε βρεθεί, αν δεν ήταν η βροχή. Συνήθως κάθονται στο παγκάκι και διαβάζω το τρέχον βιβλίο μου περιμένοντας το επόμενο τρένο, αλλά τα παγκάκια ήταν όλα βρεγμένα. Κάποιες φορές τα τρένα αλλάζουν κατεύθυνση, οπότε όταν κατέβηκα από το τρένο, υπήρχε μόνο ένα ακόμα άτομο που στεκόταν επίσης στην πλατφόρμα. Ήθελα να τσεκάρω πως δεν είχα κάνει λάθος και ότι το τρένο έλεγε London Bridge. Μου είπε πως δεν είχα κάνει λάθος και έτσι αρχίσαμε να μιλάμε, αυτός ήταν ο Greg. Είναι παράξενο αν σκεφτεί κανείς ότι όλα όσα έχουμε κάνει εξαρτήθηκαν από ένα βρεγμένο παγκάκι! **A**

www.athensvoice.gr

Διαβάστε όλη τη συνέντευξη

COUP DE

Έρωτες με την πρώτη ματιά – ή και λίγο παραπάνω. Με ποιο τρόπο περιγράφουν διάσημα ζευγάρια τη στιγμή που κεραυνοβολήθηκαν από τον έρωτα της ζωής τους.

Επιμέλεια: A.V. Team

Η Μελίνα για τον Ντασσέν

«Έφτασε από την άλλη άκρη της αίθουσας πηδώντας πάνω απ' τα καθίσματα με ευκρινή δρομέα σε αγώνα μετ' εμποδίων. Του άρεσε η Στέλλα. Δεν κέρδισα. Κρύφτηκε σε μια γωνιά για να μην βλέπει κανείς τα δάκρυά μου.

“Έχει τόσο μεγάλη σημασία το βραβείο;” Ήταν ο άνθρωπος με τα γαλιανά μάτια. Τον μίσησα. Εκείνος μπορούσε να μιλάει. Πήρε το βραβείο του καλύτερου σκηνοθέτη.

“Μωρέ, τι μας λες;”

“Αξίζεις πολύ περισσότερα από ένα βραβείο”

Με φίλησε στο μάγουλο κι έφυγε.

Τέλος Αυγούστου πήγα στο Παρίσι.

Στο ξενοδοχείο υπήρχε ένα μνύμα. Είχε τηλεφωνήσει ο Ζυλ Ντασσέν.

Το άλλο πρωί ξανατηλεφώνησε και κανονίσαμε να έρθει στο ξενοδοχείο το μεσημέρι. Στις δώδεκα ακριβώς ήταν εκεί (ο Ντασσέν είναι ο πιο απελπιστικά ακριβής άνθρωπος στον κόσμο). Δεν μπήκε περπατώντας στο δωμάτιο. Μπήκε χορεύοντας. Για ένα διάστημα μιλήσαμε για την ταινία. Μάλλον φημιζόμαι για την όρεξή μου, αλλά ξέχασα το μεσημεριανό φαγητό. Το ίδιο και εκείνος. Συζητήσαμε ώρες ολόκληρες.

Το επόμενο βράδυ έφυγα για το Λονδίνο. Στην είσοδο του ξενοδοχείου με αποχαιρέτησε. Μου πήρε το χέρι. Με κοίταξε και χαμογέλασε. Ύστερα είπε: “I'm hooked”.

Η Άννα Καρίνα για τον Ζαν Λυκ Γκοντάρ

«Ήταν στα γυρίσματα της ταινίας στη Γενεύη. Τότε συνέβη. Μια ιστορία αγάπης απροσδόκητη και από την αρχή ένα γλυκό μυστήριο. Έβλεπα που με κοιτούσε συνέχεια ο Ζαν-Λυκ και τον κοιτούσα κι εγώ. Αυτό γινόταν όλη μέρα. Σταθερά, ερευνητικά βλέμματα, όπως κοιτάζουν τα ζώα. Μια βραδιά είμασταν σε δείπνο στη Λωζάννη. Ο σύντροφός μου που ήταν ζωγράφος, ήταν κι εκείνος εκεί. Ξαφνικά ένιωσα κάτι κάτω από το τραπέζι – ήταν το χέρι του Ζαν-Λυκ που γλιστρούσε κρυφά ένα κομμάτι χαρτί μέσα στο δικό μου για να φύγει αμέσως μετά με το αυτοκίνητό του πίσω στη Γενεύη. Σηκώθηκα και πήγα σε ένα άλλο δωμάτιο για να το διαβάσω. Έγραφε “Σε αγαπώ. Ραντεβού τα μεσάνυχτα στο Café de la Prez”. Εκείνη τη στιγμή μπήκε στο δωμάτιο το αγόρι μου απαιτώντας να δει αυτό το κομμάτι χαρτί. Το άρπαξε από τα χέρια μου και το διάβασε. “Δεν θα πας”, είπε. “Κι όμως θα πάω”, απάντησα. “Δεν μπορείς να μου το δώσεις αυτό”, συνέχισε οσπτισμένος. “Μα κι εγώ τον αγαπώ, γι' αυτό θα πάω”, είπα, αλλά εκείνος εξακολουθούσε να μη με πιστεύει. Οδηγήσαμε πίσω στη Γενεύη και άρχισα να γεμίζω τη μικρή μου βαλίτσουλα. “Πες μου πως δεν θα πας”, επέμενε. Κι εγώ του είπα, “Τον ερωτεύτηκα μόλις από

τη δεύτερη φορά που τον είδα. Και δεν μπορώ να αρνηθώ αυτό που νιώθω”. Ήταν σα να με χτύπησε το ρεύμα. Απομακρυνόμουν και θυμάμαι τον ζωγράφο μου να τρέχει πίσω μου με τα μάτια του γεμάτα δάκρυα. Ήμουν σαν υπνωτισμένη – δεν είχα νιώσει έτσι ποτέ ξανά στη ζωή μου».

Η Ιμάν για τον Μπόουι

«Ήταν το 1991, πηγαίνοντας στο πάρτι γενεθλίων του Herb Ritts. Ο Teddy Antolin, ο θεός να τον αναπαύει, ήταν αυτός που κανόνισε ένα ραντεβού στα τυφλά με μένα και τον David. Ήταν ο κομμωτής του David. Μόλις είχα μετακομίσει στο Λος Άντζελες και με κάλεσε στο πάρτι γενεθλίων του, σε ένα εστιατόριο. Φθάνοντας είδα ότι ήμασταν μόνο τέσσερις άνθρωποι: αυτός με τον σύντροφό του και ο David με μένα. Έτσι γνωριστήκαμε. Μετά έφυγα για την Ευρώπη. Επιστρέφοντας από το Παρίσι στο αεροδρόμιο του Λος Άντζελες, οι πόρτες του αεροπλάνου άνοιξαν και βγαίνοντας είδα όλον αυτό τον κόσμο να φωτογραφίζει κάποιον. Και ήταν εκείνος, στεκόταν εκεί με λουλούδια στο χέρι, κανένας από την ασφάλεια. Εκείνη τη στιγμή συνειδητοποίησα πως δεν πρέπει να χάσω αυτόν τον άντρα. Δεν τον ενδιέφερε τι θα έλεγε ο κόσμος, αν και ποιος θα τον έβλεπε».

Ο Μπόουι για την Ιμάν

«Μου ήταν αδύνατο να κοιμηθώ από τον ενθουσιασμό μου για το πρώτο μας ραντεβού. Το ότι θα γινόταν η γυναίκα μου, στο μυαλό μου, ήταν ήδη γεγονός. Ποτέ δεν κυνήγησα κάτι ανάλογο με τέτοιο πάθος στη ζωή μου».

Η Jane Birkin για τον Serge Gainsbourg

«“Είναι απαίσιος!”, έλεγα στον αδελφό μου Andrew όταν τον πρωτογνώρισα. “Είναι φρικτός άνδρας αυτός ο Serge Bourghignon”. Και μετά συνέχισα: “Είναι γραφτό να γίνει ο έρωτας της ζωής μου αλλά είναι τόσο αλαζόνος και στομ και κυριολεκτικά με απδιάζει”. Μετά άρχισα να τον προσέχω καλύτερα. Το πρόσωπό του είχε το περισσότερο ενδιαφέρον από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο είχα δει ποτέ, με υπέροχα θλιμμένα μάτια και ένα όμορφο στόμα. Μου διάβαζε τα ποιήματά του που ήταν πάντα ένα παιχνίδι με λέξεις. Αυτό ήταν ένα μοναδικό προσόν – να είναι κάποιος τόσο ρομαντικός και αστείος ταυτόχρονα».

Ο Keith Richards για την Anita Pallenberg

«...Η σχέση μου με την Ανίτα τότε, στο σπίτι της οδού Κόρτφιλντ, ήταν αυστηρά φιλική. Κουβεντιάζαμε. Τη θαύμαζα από αυτό που εγώ θεωρούσα απόσταση ασφαλείας. Και φυσικά πίστευα ότι ο

Μπράιαν ήταν πολύ κωλόφαρδος να έχει τέτοια γυναίκα στο πλάι του. Δεν μπορούσα να καταλάβω πώς την έριξε. Η πρώτη εντύπωση που μου έδινε ήταν αυτή μιας πολύ δυνατής γυναίκας. Και είχα δίκιο σ' αυτό. Επίσης πίστευα ότι ήταν πανέξυπνη, και αυτός ήταν άλλος ένας λόγος που μου είχε κεντρίσει το ενδιαφέρον. Για να μην αναφέρω το πόσο διασκεδαστική ήταν σαν παρέα και πόσο όμορφη να την κοιτάξεις. Ήταν αστεία. Ήταν η πιο κομποπολίτισσα γυναίκα που είχα συναντήσει στη ζωή μου. Μιλούσε τρεις γλώσσες. Είχε γυρίσει όλο τον κόσμο. Όλα αυτά εμένα μου φαινόταν εξωτική, εντυπωσιακά. Αγαπούσα τον χαρακτήρα της παρόλο που ήταν ανακατώστρα και της άρεσε να κινεί τα νήματα, να έχει εκείνη τον έλεγχο. Δεν σε άφηνε σε σουχία ούτε λεπτό. Αν, για παράδειγμα, έλεγα εγώ “Πολύ όμορφο αυτό...”, εκείνη θα έλεγε: “Όμορφο; Τι σικαίνομαι αυτή τη λέξη. Σταμάτα, ρε, να είσαι τόσο μικροαστούλης”. Ναι, ήταν έτοιμη να μαλώσουμε για τη λέξη “όμορφο”. Τι να πω; Τα αγγλικά της ήταν ακόμα κάπως σπαστά γι' αυτό και συχνά, όταν ήθελε να ξεσπάσει, ειδικά όταν ήθελε να πει κάτι συγκεκριμένο, το έλεγε στα γερμανικά. “Συγγνώμη. Μισό λεπτό, περιμένετε να δω πώς μεταφράζεται αυτό.”

Η Ανίτα. Πόσο σέξι και όμορφη, η άθλια. Μια από τις πιο ξεχωριστές γυναίκες στον κόσμο. Κάτι είχε αρχίσει να συμβαίνει λοιπόν στο σπίτι της οδού Κόρτφιλντ. Μερικές φορές ο Μπράιαν λιποθυμούσε, έπεφτε ξερός στον ύπνο, και τότε εγώ με την Ανίτα κοιταζόμασταν. Μέχρι εκεί όμως. Ήταν η γυναίκα του Μπράιαν. Τελεία. Το να κλέψω την γκόμενα ενός άλλου από το συγκρότημα δεν ήταν στα σχέδιά μου. Κι έτσι, περνούσαν οι μέρες. Η αλήθεια είναι ότι κοιτάζα την Ανίτα, μετά κοιτάζα τον Μπράιαν και μετά ξανακοίταζα την Ανίτα και μετά έλεγα από μέσα μου: “Μπα, δεν πάει άλλο, δεν αντέχω. Πρέπει να γίνει δική μου. Ή να γίνω εγώ δικός της. Κάτι τέλος πάντων”.

(από την αυτοβιογραφία του Keith Richards, “Life”, εκδ. Laternative)

Ο Tom Ford για τον Richard Buckley

«Τα βλέμματά μας συναντήθηκαν και μέσα σε έναν μήνα ζούσαμε μαζί στο ίδιο σπίτι», λέει ο διάσημος σχεδιαστής. Ένας έρωτας που κρατάει περισσότερο από 30 χρόνια. Όταν γνωρίστηκαν ο Buckley ήταν δημοσιογράφος μόδας και βρέθηκε με τον Ford στο ίδιο ασανσέρ. Μέχρι να φτάσουν στον όροφο που πήγαιναν, είχαν συνεννοηθεί με τα βλέμματά και τα χαμόγελα. “Αυτό ήταν. Κλικ. Πουλήθηκε” λέει ο Ford.

Kate Winslet και Ned Smith

«Ο άντρας μου κι εγώ συναντηθήκαμε σε μία πυρκαγιά, να σας πω την αλήθεια», έχει πει η Winslet. Ο Ned, υψηλόβαθμο στέλεχος της εταιρείας δι-

αστημικού τουρισμού Virgin Galactic και ανιψιός του πολυεκατομμυριούχου Sir Richard Branson, γνωρίστηκε με την Kate το 2011. Ήταν ανάμεσα στους 20 ανθρώπους που γλίτωσαν, σώοι και αβλαβείς, από μία τεράστια φωτιά από κεραυνό που κατέστρεψε μία βίλα πολυτελείας του Branson στο νησί Necker. Η Kate και τα παιδιά της είχαν πάει για ολιγοήμερες διακοπές, καλεσμένοι του Branson. Ο Ned τους βοήθησε να βγουν από τα χαλάσματα, η Kate πρόλαβε να πάρει μαζί της «ένα σουτιέν και τα διαβατήριά μας» όπως είπε σε συνεντεύξεις της. «Το σπίτι κάπκε, εμείς επιζήσαμε, αλλά θέλαμε κάτι να μείνει από εκείνη τη φωτιά...» Κι έτσι, παντρεύτηκαν, έκαναν και έναν γιό και του έδωσαν το διπλό όνομα Bear-Blaze (Αρκούδος-Φλόγα).

Reese Witherspoon και Jim Toth

Διηγείται η Witherspoon: «Ένας τύπος, εντελώς τυφλός στο μεθύσι, μου την έπεφτε με πολύ γελοίο τρόπο, φώναζε, παραπατούσε, μου κουνούσε το δάχτυλο μπροστά στα μάτια μου και μου έλεγε “Δεν ξέρεις ποιος είμαι εγώ” κι εγώ του έλεγα “Ναι ξέρω, δεν σε ξέρω”. Και τότε ήρθε ο Jim και μου είπε, “Συγγνώμη, μην παρεξηγείς τον φίλο μου, μόλις έχει χωρίσει”. Ο Jim έδειξε ότι είναι πολύ καλός φίλος, γλίτωσε τον φίλο του από μία άσχημη κατάσταση». Κι αυτό ήταν που έκανε τη Reese να τον ερωτευτεί, η καλοσύνη και η σοβαρότητα. Για τον μεθυσμένο φίλο δεν έχουμε νεότερα.

Elton John και David Furnish

Έντονη ζωή, τεράστια καριέρα, πολλά χρήματα, κραιπάλες, δόξα και μοναξιά. Ο Elton, την εποχή που είχε σταματήσει το ποτό και τα ναρκωτικά και πατούσε ξανά στα πόδια του, αλλά και βαριεστημένος από τη μοναξιά των διασπινω, αποφάσισε το 1993 να διοργανώσει ένα δείπνο και ζήτησε από έναν φίλο του «να φέρει νέο κόσμο», νέους ενδιαφέροντες ανθρώπους να γνωρίσει. Ο ίδιος θυμάται ότι μόλις αντίκρισε τον David, έναν διαφημιστή από τον Καναδά, 15 χρόνια νεότερο από τον Elton, που είχε αφήσει την πατρίδα του για να έρθει στο Λονδίνο και να ζήσει απελευθερωμένος την ερωτική του επιλογή, ένιωθε να τον γοητεύει. «Ήταν καλοντυμένος, πολύ ντροπαλός και το επόμενο βράδυ, νά'μαστε, μαζί για δείπνο». Ο γάμος που ακολούθησε, μετά από 12 χρόνια σχέσης, ήταν ένας από τους πρώτους gay γάμους μόλις ψηφίστηκε ο νόμος στη Μεγάλη Βρετανία και υπήρξε μεγάλο καλλιτεχνικό και κοινωνικό γεγονός, με εκατοντάδες διάσημους καλεσμένους, κατακόκκινα τριαντάφυλλα παντού –και για δείπνο μοσχαρίσια μπριζόλα και για γλυκό ζεστή πουτίγκα σοκολάτας. Όλα όπως πρέπει. ▶

F[⚡]OUDDRE

ΜΕΛΙΝΑ
ΓΙΑ ΝΤΑΣΣΕΝ
«Στην είσοδο του
ξενοδοχείου με
αποχαιρέτισε. Μου
πήρε το χέρι. Με
κοίταξε και
χαμογέλασε. Ύστερα
είπε: "I'm hooked"»

ANNA KAPINA ΓΙΑ ΖΑΝ ΛΥΚ ΓΚΟΝΤΑΡ

«Ξαφνικά ένιωσα κάτι κάτω από το τραπέζι – ήταν το χέρι του Ζαν-Λυκ που γλιστρούσε κρυφά ένα κομμάτι χαρτί μέσα στο δικό μου»

© KEystone-HULTON ARCHIVE-GETTY IMAGES

David και Victoria Beckham

Ο David είχε δει τη Victoria σε βίντεο κλιπ των Spice Girls και είχε πει σε έναν φίλο του «Αυτήν εγώ θα την παντρευτώ μια μέρα». Λίγους μήνες αργότερα, συναντήθηκαν για πρώτη φορά σε έναν φιλανθρωπικό ποδοσφαιρικό αγώνα. Η Victoria περιγράφει ότι μόλις είδε τον David ένοιωσε «απόλυτα ερωτευμένη με την πρώτη ματιά, αν και ήμουν και λίγο ζαλισμένη από τα ποτά». Και ενώ εκείνος μιλούσε με την οικογένειά του και συμπαίκτες του, η Victoria το πρώτο πράγμα που σκέφτηκε να κάνει ήταν να του δώσει στο χέρι, διακριτικά, τον αριθμό του τηλεφώνου της γραμμένο μέσα σε ένα αεροπορικό εισιτήριο. Ο David λέει ότι πήγε σπίτι κι αμέσως άρχισε να γράφει το τηλέφωνο σε πολλά διαφορετικά σημειωματάρια και καρτάκια γιατί φοβόταν να μην το χάσει. Έζησαν έναν έρωτα με μεγάλες βόλτες στα πάρκα, ήσυχια πικ-νικ και ήρεμες κουβέντες. «Δεν θέλαμε να βγαίνουμε έξω για φαγητό και ποτά» λέει η Victoria.

Gertrude Stein και Alice B. Toklas

Διάσημος γυναικείος έρωτας που κράτησε 40 χρόνια και προσέφερε ένα από τα πιο φημισμένα φιλολογικά σαλόνια του Παρισιού, στο νούμερο 27 της rue de Fleurus, στο οποίο σύχναζαν ο Picasso, ο T.S. Eliot, ο F. Scott Fitzgerald, ο Ernest Hemingway και πολλοί άλλοι. Η Alice B Toklas συνάντησε τη Stein την πρώτη μέρα που έφτασε στο Παρίσι από την Αμερική και η σχέση τους ξεκίνησε αστραπιαία. Όταν η Toklas πρωτοείδε την Stein, έγραψε: «Μου τράβηξε αμέσως την προσοχή. (...) Ήταν μία καφετιά χρυσή παρουσία, καμένη από τον ήλιο της Τοσκάνης με μία χρυσή ανταύγεια γύρω από τα όμορφα, κυματιστά μαλλιά της». Η Toklas ήταν η μούσα της Stein, όταν ξενυχτούσε

γράφοντας φράσεις αγάπης όπως «Κάποιος πρέπει να τολμάει να είναι ευτυχισμένος» (που υπάρχει στο βιβλίο που τις έκανε διάσημες, την «Αυτοβιογραφία της Alice B. Toklas».

Justin Timberlake και Jessica Biel

Συναντήθηκαν στην απονομή των βραβείων Golden Globes το 2007. Ο Justin έδρασε άμεσα και ζήτησε από έναν κοινό φίλο το τηλέφωνό της και αποφάσισε να την πλησιάσει «με τον καλό, παλιό, παραδοσιακό τρόπο, το τηλέφωνο», έχει πει σε μία συνέντευξη τύπου. «Ήμουν αρκετά επίμονος για να την πείσω να δεχτεί να βγούμε. Αυτό είναι κάτι που έμαθα από τον πατριό μου και τον παππού μου-, είναι αυτό λέμε ιπποσύνη, κάτι που δεν πρέπει να πεθάνει επειδή ήρθε το internet. Πιστεύω ότι αν θέλεις να βγεις με ένα κορίτσι, πρέπει να το κάνεις έτσι ώστε να ακούσει τη φωνή σου».

Diego Rivera και Frida Kahlo

Η ταλαντούχα και νέα Μεξικάνη ζωγράφος πήγε να δει το στούντιο του διάσημου ζωγράφου που ειδικευόταν σε εντυπωσιακές, τεράστιες τοιχογραφίες και να ζητήσει τη συμβουλή του. Ο ίδιος περιέγραψε τη στιγμή που την είδε: «Είχε ασυνήθιστη αξιοπρέπεια και αυτοπεποίθηση και υπήρχε μια παράξενη φωτιά στο βλέμμα της». Είχαν μια εκρηκτική σχέση που κράτησε 27 χρόνια και διακόπηκε με από τον θάνατο της Kahlo ενώ ο Rivera παραδεχόταν ότι «ήταν το πιο σημαντικό πράγμα στη ζωή μου». Η Kahlo του έλεγε: «Σου αξίζει μία αγαπημένη που να σε ακούει όταν τραγουδάς, που σε υποστηρίζει όταν νιώθεις ντροπή και να σε βεβαιώνει την ελευθερία σου, να πετάει μαζί σου και να μη φοβάται να πέσει. Σου αξίζει μία αγαπημένη που παίρνει μακριά τα ψέματα και σου φέρνει ελπίδα, καφέ και ποίηση».

Julia Roberts και Danny Moder

Συνήθως τα ζευγάρια του Χόλιγουντ γνωρίζονται στο σετ κάποιας ταινίας. Στην περίπτωση αυτή η Julia γύριζε την ταινία «Ο Μεξικάνος» κι εκείνος εργαζόταν ως κάμερα-μαν, λίγο δύσκολο να φλερτάρεις την πρωταγωνίστρια. Ακόμα πιο δύσκολο ήταν ότι ο Moder ήταν ήδη παντρεμένος αλλά πήρε διαζύγιο το 2002 και μετά από λίγο καιρό παντρεύτηκε την αγαπημένη του Julia.

Σοφία Λόρεν και Κάρλο Πόντι

Την είδε για πρώτη φορά σ' ένα διαγωνισμό ομορφιάς στη Ρώμη. Ήταν μια δεκαεξάχρονη Ναπολιτάνα που προσπαθούσε να επιβιώσει, ποζάροντας ως μοντέλο για τα φωτορομάντζα των εφημερίδων. Εκείνος, σαραντάρης, άνθρωπος της πιάτσας, ανέλαβε να της αλλάξει μοίρα. Την έντυνε με τα ακριβότερα ρούχα. Της πλήρωνε δασκάλους υποκριτικής και αγγλικών. Την επέβαλε στους σκηνοθέτες των ταινιών του. Της έδωσε νέο όνομα. Και γρήγορα της εξασφάλισε λαμπήρη καριέρα στην οθόνη (και μόνιμη θέση στις ανδρικές φαντασιώσεις). Την παντρεύτηκε το 1957, κι ας ήταν «δεμένος» σε άλλο γάμο. Το Βατικανό τον καταδίκασε για διαγαμία. Εκείνη αναθεματίστηκε ως «πόρνη». «Ήθελα μόνο να 'μαι η γυναίκα του. Να γεννήσω τα παιδιά του» απολογήθηκε. Ένας στρατός από παπαράτσι ακολουθούσε παντού το παράνομο ζευγάρι. Στις πόζες τους, εκείνη πάντα λουφαρίζει στον ώμο του, καρφώνει το εκτυφλωτικό της βλέμμα πάνω του, κουρνιαρίζει στα γόνατά του. Σε ελάχιστες φωτογραφίες φαίνεται ότι ήταν δέκα πόντους ψηλότερή του. Λένε ότι της έφερνε κάθε πρωί ένα τριαντάφυλλο, από εκείνα που καλλιεργούσε μόνος του. Κάθονταν μετά για ώρες σιωπηλοί στην τραπέζα. «Όλα τα έκανα για τη Σοφία» είπε στα ενενηκοστά γενέθλιά του.

Στις 11 Ιανουαρίου, μια μέρα μετά τον θάνατο του Κάρλο Πόντι –του παραγωγού που χρηματοδότησε δεκάδες κλασικά φιλμ, που έδωσε σάρκα και οστά στα οράματα του Φελίνι, του Γκοντάρ, του Αντονιόνι-, η εφημερίδα έγραψε: «Πέθανε ο κύριος Σοφία Λόρεν». Έζησε 94 χρόνια – τα πενήντα μαζί της. Πέθανε ήσυχια, με τη Σοφία στο πλευρό του.

Grace Kelly και Πρίγκιπας Rainier του Μονακό

Ήταν ο γάμος του αιώνα, μία χολιγουντιανή σταρ που παράτησε τον κινηματογράφο στην καλύτερη στιγμή της καριέρας της για να παντρευτεί Ευρωπαϊό γαλαζοαίματο. Ο Rainier γνώρισε την Grace όταν εκείνη γύριζε στη Γαλλική Ριβιέρα το φιλμ «Το κυνήγι του κλέφτη» και την ερωτεύτηκε αμέσως. Παρά το πρωτόκολλο του τίτλου του, άρχισε να τη φλερτάρει με επιστολές μέχρι που η Γκρέις είπε το ναι και το ζευγάρι ανακοίνωσε τους αρραβώνες του στο σπίτι της ηθοποιού στη Φιλαδέλφεια, όπως θα έκανε κάθε καλό κορίτσι στην Αμερική των 50s. Παντρεύτηκαν το 1956 και ο Rainier δεν ξαναπαντρεύτηκε ποτέ μετά τον τραγικό της θάνατο το 1982.

Matt Damon και Luciana Barroso

Λέει η Luciana: «Δούλευα σαν μπαρτέντερ στο South Beach, στο Μαϊάμι κι εκείνος γύριζε εκεί μία ταινία, κι ένα Σαββατόβραδο είχαν έρθει όλοι μαζί με το συνεργείο, μετά το γύρισμα. Ο Matt λέει ότι με είδε από την άλλη μεριά του μαγαζιού και είχα ένα φως από πάνω μου». Στη συνέχεια ο Matt πήγε πίσω από το μπαρ για να της μιλήσει, βρίσκοντας δικαιολογία ότι τον ενοχλούσαν οι φρανς. Κι έτσι η Luciana τον έβαλε να δουλέψει μαζί της και να σερβίρουν ποτά, για να μην τον έχει «να στέκεται

JANE BIRKIN
ΓΙΑ SERGE
GAINSBORG

«Το πρόσωπό του είχε το περισσότερο ενδιαφέρον από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο είχα δει ποτέ, με υπέροχα θλιμμένα μάτια και ένα όμορφο στόμα».

© RECLANCASTER-GETTY IMAGES/IDEAL IMAGES

εκεί!». Ήταν μία καλή εξήγηση για το πώς θα μοιράζονται οι δουλειές στο σπίτι, αφού η συνέχεια είναι γνωστή.

Sharon και Ozzy Osbourne

Πρώτη συνάντηση το 1970, όταν η Sharon δούλεψε για τον πατέρα της, Don Arden, που ήταν ο μάνατζερ των Black Sabbath, του γκρουπ του Ozzy. Όταν απολύθηκε ο Ozzy από το συγκρότημα γιατί έκανε πολλές καταχρήσεις ουσιών, η Sharon τον ανέλαβε σαν μάνατζέρ του και, κυριολεκτικά, του έχτισε μία νέα καριέρα. Ήταν μία δύσκολη εποχή και για τους δύο, αλλά όχι μόνο έζησαν και ζουν αρμονικά αλλά έγιναν, όλη η οικογένεια, και επιτυχημένο reality show στο MTV. Και ακόμα στη σχέση, η Sharon είναι η μάνατζερ και ο Ozzy υπακούει.

Wallis Simpson και Edward VIII

Όταν ο βασιλιάς Edward VIII ερωτεύτηκε την Αμερικανίδα ζωντοχήρα Wallis Simpson έπαθε σοκ όλη η Βρετανία και το Παλάτι γιατί δημιουργήθηκε συνταγματική κρίση. Η εκκλησία και η κυβέρνηση αντιδρούσαν σθεναρά στον γάμο τους, κι έτσι ο Edward αποφάσισε να εγκαταλείψει τον θρόνο. Ανακοίνωσε τον έρωτά του για την Simpson σε ένα διάγγελμα προς τους υπηκόους του, το 1936. «*Το βρίσκω αδύνατο να κουβαλήσω τα καθήκοντά μου ως βασιλιάς, όσο αδύνατο και να προσπαθούσα να ζήσω χωρίς τη βοήθεια και την υποστήριξη της γυναίκας που αγαπώ*». Το ζευγάρι παντρεύτηκε και πήγαν να ζήσουν στη Γαλλία.

Michael Douglas και Catherine Zeta-Jones

Τους γνώρισε, το 1998, ο Danny DeVito. Ο Douglas

είπε ότι ένωσε να το καταλαβαίνει, τη στιγμή που την είδε, ότι ήθελε να την παντρευτεί. «*Επίσης ανακάλυψα ότι έχουμε την ίδια μέρα γενέθλια και μόλις μου είπε ότι της αρέσει και το γκολφ, γύρισα και της είπα "Θα γίνω ο πατέρας των παιδιών σου". Είναι αλήθεια ότι ήταν κάπως απότομο...*». Αλλά δούλεψε.

Amal και George Clooney

Ο –επί πολλά χρόνια– περιζήτητος εργένης του Χόλιγουντ, και η σκληρή, σοβαρή, εντυπωσιακή και κομψή Βρετανίδα δικηγόρος σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τους σύστησε ένας κοινός φίλος και αμέσως άρχισαν να ανταλλάσσουν emails τα οποία ο Clooney, τα έγραφε σαν να μιλάει ο σκύλος του, ο Αϊνστάιν. Μετά από 6 μήνες γνωριμίας ο George της έκανε πρόταση γάμου υπό τους ήχους του τραγουδιού «*Why Shouldn't I?*» την ώρα που μαγείρευαν το δείπνο. «*Ένα ωραίο τραγούδι που λέει γιατί να μην ερωτευτώ κι εγώ;*» λέει ο George. Το ζευγάρι έχει αποκτήσει δύο δίδυμα, την Ella και τον Alexander.

Jwan Yosef και Ricky Martin

Έρωτας με την πρώτη ματιά και για τους δύο. Είχαν δει ο ένας τον άλλο σε φωτογραφίες και ο Martin αμέσως σκέφτηκε «*Αυτόν τον τύπο εγώ θα τον παντρευτώ*» – το ίδιο πράγμα σκέφτηκε και ο Yosef. Άρχισαν να ανταλλάσσουν μηνύματα για 6 μήνες. «*Μιλούσαμε για τη ζωή και υπαρκτάς αντισυχίες. Τίποτα ερωτικό ή σεξουαλικό. Δεν ανταλλάσαμε γυμνές φωτογραφίες κλπ, το ορκίζομαι*», λέει ο Martin. Όταν όμως συναντήθηκαν, μετά από 6 μήνες φιλοσοφικών ερωτημάτων, ο έρωτας ήταν coup de foudre. Για την αρχή ο Martin του είχε ζητήσει να το κρατήσουν κρυφό αλλά σύντομα η αγάπη νίκησε και προχώρησαν σε γάμο. Το ζευ-

γάρι απέκτησε με παρένθετη μητέρα δύο δίδυμα αγοράκια.

Tom Brady και Gisele Bündchen

Ένα υπέροχο ζευγάρι που τους γνώρισαν κοινοί φίλοι, μία γνωριμία που παραλίγο δεν θα συνέβαινε γιατί, όπως ομολόγησε η Gisele, είχε κουρασθεί από τα ραντεβού στα τυφλά που διοργάνωναν καλοί φίλοι. «*Όλοι στον κύκλο μου είχαν πεισθεί ότι, για κάποιο λόγο, πρέπει να μου βρουν φίλο, κι έτσι εκείνο ήταν το τρίτο μου ραντεβού στα τυφλά – κατά σειρά*». Η Gisele όμως, όπως λέει, γοητεύτηκε αμέσως από τα γλυκά μάτια του Tom κι έτσι τα τυφλά ραντεβού κόπηκαν μαχαίρι.

Harry Styles και Olivia Wilde

Εκείνος είναι 26, εκείνη 36. Οι δημοσιογράφοι τους πρωτοείδαν «μαζί», να κρατούνται από το χέρι και να σιγομιλούν, στον γάμο ενός κοινού τους φίλου. Η γνωριμία έγινε στα γυρίσματα της πρώτης ταινίας που σκηνοθετεί και πρωταγωνιστεί η Olivia με τίτλο «*Μην ανησυχείς αγάπη μου*» στην οποία παίζει και ο Harry, ένας από τους μεγαλύτερους σταρ της ποπ μουσικής αυτή τη στιγμή. Οι οδηγίες για να ερμηνεύσει τις σκηνές σιγά σιγά οδήγησαν σε πιο προσωπικές συζητήσεις κι έτσι άνοιξε ο έρωτας. Κάποιος από τους συνανθρώπους τους, είπε: ήταν φανερό ότι υπάρχει ένα ρομάντζο σε αυτή τη φιλία. Το έβλεπαν όλοι. Η χημεία τους ήταν ολοφάνερη. Την επισκεπτόταν συνέχεια στο τρέιλερ, δεν μπορούσε να μείνει λεπτό μακριά της.

Carey Mulligan και Marcus Mumford

Έρωτας που πάει πίσω στον χρόνο. Η Carey και ο Marcus στην εφηβική τους ηλικία συμμετείχαν σε

ένα πρόγραμμα αλληλογραφίας που οργάνωνε η εκκλησία στην οποία ανήκαν. Έγραφαν πολύ συχνά ο ένας στον άλλο αλλά, όπως συμβαίνει συνήθως με τις εφηβικές γνωριμίες, κάποια στιγμή, μεγαλώνοντας, έχασαν επαφή. Η επιτυχία και των δυο τους έφερε ξανά μαζί. Ξανασυναντήθηκαν, θυμήθηκαν τα παλιά και ένας νέος, ενήλικας έρωτας αυτή τη φορά άνοιξε.

Jennifer Lopez και Alex Rodriguez

Έρωτας που γεννήθηκε σε ένα πάρκινγκ. Όπως είπε ο Rod στην εκπομπή της Ellen DeGeneres ήξερε φυσικά τη Lopez αλλά δεν είχαν συστηθεί ποτέ. Στο πάρκινγκ δεν την αναγνώρισε. Είχε χαθεί και δεν θυμόταν πού είχε παρκάρει το αυτοκίνητό του και τότε κάποιος του έκανε ταπ-ταπ στον ώμο, γύρισε και ΔΕΝ αναγνώρισε την Jennifer η οποία ήταν ντυμένη σαν μπχανόβια, με μαύρα γυαλιά και στενό τζιν και μπότες. Του χρειάστηκαν μερικά δευτερόλεπτα για να καταλάβει ποια είχε μπροστά του, όταν η ίδια του είπε: «*Jennifer. Είμαι η Jennifer*». Και ο Alex αυτό που είπε ήταν: «*Ωχ θεέ μου, Jennifer, είσαι πανέμορφη*». Τίμιο.

Paul Newman και Joanne Woodward

Συναντήθηκαν στα γυρίσματα της ταινίας «*Picnic*» και παντρεύτηκαν μόλις τελείωσαν τα γυρίσματα της επόμενης ταινίας τους, «*Το μακρύ, καυτό καλοκαίρι*». Κάτι σπάνιο για τους γάμους του Χόλιγουντ, ο δικός τους κράτησε 50 ολόκληρα χρόνια χωρίς ποτέ να λογοδορήσει. Ο Newman, ένας άντρας που θεωρήθηκε σύμβολο αρρενωπής σεξουαλικότητας, όταν ρωτήθηκε αν κοίταξε ποτέ του άλλη γυναίκα, απάντησε: «*Έχω μπριζόλα στο σπίτι. Γιατί να πάω έξω να φάω χάμπουργκερ;*» Όχι και τόσο κομψή έκφραση, αλλά εντάξει, καταλάβαμε τι ήθελε να πει. **A**

Πού βρίσκει κάποιος την αγάπη όταν όλοι κλείνονται στο σπίτι στις εννιά;

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Έρωτας στα χρόνια της corona;

«**Τι απέραντη ανακούφιση** να μπορείς να δείξεις σ' έναν άλλο κάτι να κοιτάξει. Και μετά να μη μιλήσεις». Δεν είναι ο ορισμός του έρωτα αυτό που έγραψε η Βιρτζίνια Γουλφ στα «Κύματα» αλλά αυτό δεν είναι ο έρωτας; Να δείχνεις στον άλλο αυτό που βλέπεις, αυτό που νιώθεις, αυτό που φοβάσαι ή εκείνο που ελπίζεις. Και μετά να μη μιλάς. Να μη χρειάζεται περισσότερο από ένα βλέμμα.

Μετράμε τις πληγές της πανδημίας: τα άδεια πορτοφόλια, τις άδειες ώρες, τις άδειες καρδιές. Πώς να ερωτευτείς όταν δεν μπορείς να βγεις από το σπίτι, να πας στη δουλειά σου, στο γυμναστήριο, για ποτό ή για φαγητό; Πού θα γνωρίσεις έναν νέο άνθρωπο στη ζωή σου; Πώς θα εμπιστευτείς από 1,5 μέτρο απόσταση και με μάσκα ή μέσω του Tinder, του Grindr και των social media; Ο κορωνοϊός μάς ενστάλαξε τον βαθύ φόβο της μονιμότητας: θα είμαστε πάντα μόνοι, πάντα στο σπίτι;

Οι μόνοι είναι πολύ μόνοι

Πώς ορίζεται ο έρωτας σ' αυτό τον νέο κόσμο; Γυμνές φωτό στο insta ή sex στο Zoom; Η ζωή περιπλέκεται με τρόπους άγνωστους. Η ΑΚ είναι 30κάτι, ζει στις Βρυξέλλες και μου γράφει: «Οι μόνοι είμαστε ΠΟΛΥ μόνοι. Σε διακατέχει ο φόβος ότι απλά χάνεις χρόνο από τη ζωή σου ενώ θα μπορούσες να πίνεις τα κρασιά σου έξω, να ταξιδεύεις, να γνωρίζεις κόσμο. Το πρόβλημα δεν είναι το σεξ, είναι το φλερτ. Πώς θα βρεις τον έρωτα αν δεν είσαι στο Tinder; Πουθενά. Οι παρέες κομμένες, οι έξοδοι κομμένες, το γραφείο κομμένο, τα MMM κομμένα. Στο σούπερ θα τον βρεις; Ακόμη κι αν βρεις κάποιον άγνωστο από app ή social, θα πας μαζί του μόνο αν δεν έχεις μπαμπάδες, μαμάδες, παιδιά ώστε να μη φοβάσαι ότι θα κολλήσεις». Είναι το χέρι σου μόνο στην τετράγωνη νύχτα της φωτογραφίας, που έλεγε και η Κική Δημουλά, και με ποιον να μοιραστείς αισθήματα και bananabread;

Έρωτας εξπρές και replay

Από την άλλη, πόσα ζευγάρια γνωρίζετε που βγήκαν τα πρώτα τους ραντεβού στην αυγή του 2020 και σήμερα ζουν στο ίδιο σπίτι; Γνωρίζω δύο, ξεχωρίζω εκείνο που ο κορωνοϊός άνοιξε τον έρωτά τους με τόσο όμορφο τρόπο που δεν θα το φαντάζονταν ποτέ. Και ο Βαλεντίνος έρχεται με τα δώρα του: σοκολάτες και σαμπάνια και αγκαλιές και βλέμματα που δεν φοβούνται το εγγύς, δεν τους τρομοκρατεί η απαγόρευση κυκλοφορίας. Δίπλα τους, ζευγάρια που η καραντίνα τούς έδωσε την ευκαιρία να ξαναγνωριστούν, να περάσουν χρόνο μαζί, να απολαύσουν αυτό που οι Γάλλοι επινόησαν πριν μερικά χρόνια: time to disconnect. Να κλείσεις κινητά κι ακίνητα και να δώσεις τον χρόνο που στέργησαν οι δουλειές, οι υποχρεώσεις, η κερτημένη ταχύτητα.

Ξένοι στο ίδιο σπίτι

Πριν την καραντίνα, ζευγάρια που ζούσαν μαζί μπορεί να βρίσκονταν μερικές ώρες τη μέρα κι αυτό να ήταν αρκετό, να μην ήθελαν περισσότερο, να μην μπορούσαν να χωρίσουν, να μην άντεχαν να είναι μαζί. Να υπήρχε βία και η έξοδος από το σπίτι να ήταν διέξοδος. Να υπήρχε ένα τρίτο πρόσωπο. Όταν ο έρωτας παίρνει το πρόσωπο της απόγνωσης, η συμβίωση γίνεται εφιάλτης. Σ' αυτή την περίπτωση, όσα μηνύματα «Μετακίνηση 6» κι αν στείλεις, τα σημάδια δεν είναι από τα βέλη του έρωτα και δεν επουλώνονται εύκολα.

Μετακίνηση 4

Η Μιρέλλα Παπαιοικονόμου έχει γράψει, περιγράψει, φωτογραφίσει και ζωγραφίσει τον έρωτα μέσα από τις δεκάδες τηλεοπτικές επιτυχίες της. Μέσα από τα λόγια, τις σιωπές και τα συναισθήματα που δημιουργεί, μας προσκαλεί στα άδυτα των ψυχών των πρωταγωνιστών της, στις οποίες έμπαινε με βήματα φίνα και παπούτσια καθαρά. «*Δυστυχώς, φτάσαμε να προγραμματίζουμε τον αυθορμητισμό μας, έχει χαθεί η δυνατότητα να φέρουμε το καινούριο στη ζωή μας, είναι όλα θέμα μακρινού σχεδιασμού. Από Δευτέρα, από τον επόμενο μήνα. Γι' αυτό το πιο σημαντικό SMS είναι το 4: κίνηση για παροχή βοήθειας σε ανθρώπους που βρίσκονται σε ανάγκη. Η ανάγκη να πάμε σε αυτούς που αγαπάμε είναι τεράστια. Η αγκαλιά, το φιλί, το χάδι, ο καλός λόγος». Ο έρωτας φαίνεται ότι θα περιμένει. **A***

xiaomi

ΤΟ 5G ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΣΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

Redmi Note 9T

48MP AI κάμερα | 5000mAh μπαταρία | Διπλό ηχείο

Follow us! @XiaomiGreece @xiaomi.migreece @xiaomigreece

Διάθεση και Υποστήριξη

Info Quest
TECHNOLOGIES

Το γλυκό της αγάπης

Ο Στέλιος Παρλιάρος μας δίνει τη συνταγή για την τούρτα του Αγίου Βαλεντίνου

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΒΝΑΤΣΙΟΥ

Αν για κάτι αγαπάμε τη γιορτή των ερωτευμένων είναι γιατί ποτέ της δεν της λείπουν τα γλυκά. Κι όταν το γλυκό που θα χαρίσεις στο άλλο σου μισό, είναι φτιαγμένο από τα χέρια σου, κερδίζεις έξτρα πόντους (όλοι το ξέρουν αυτό). Για αυτό κι εμείς ζητήσαμε την καθοδήγηση του εθνικού και πιο αγαπημένου μας ζαχαροπλάστη κι εκείνος μας έδωσε αυτή τη φανταστική συνταγή για τούρτα με φρέσκο τυρί κρέμα και φράουλες. Με τη μαεστρία του **Στέλιου Παρλιάρου** και την αγάπη σου, η γλύκα της βραδιάς είναι κάτι παραπάνω από σίγουρη...

ΥΛΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΑΣΗ

- 3 ασπράδια αυγού
- 250 γρ. ζάχαρη άχνη
- 120 γρ. φιστίκι Αιγίνης
- 80 γρ. αλεύρι ΓΟΧ
- 1 κ.γ. μπέικιν πάουντερ
- 150 γρ. βούτυρο λιωμένο

ΥΛΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΜΙΣΗ

- 400 γρ. φρέσκο τυρί κρέμα
- 50 γρ. ζάχαρη άχνη
- Ξύσμα από 1 πορτοκάλι
- 150 γρ. κρέμα γάλακτος 35-36% λιπαρά
- Ζάχαρη άχνη για πασπάλισμα
- Φράουλες για το γαρνίρισμα

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΑΣΗ

Στο μπλέντερ αλέθουμε τα φιστίκια μαζί με το αλεύρι. Ανακατεύουμε το φιστίκι με το αλεύρι και την ζάχαρη άχνη. Προσθέτουμε το ασπράδι αυγού και το λιωμένο βούτυρο και ανακατεύουμε. Μοιράζουμε το μείγμα σε δύο αλουμινένια ταψάκια μιας χρήσης διαμέτρου 22-24 εκ. Ψήνουμε σε προθερμασμένο φούρνο στους 160°C - 170° για 20 λεπτά. Τα αφήνουμε για 20 λεπτά περίπου να κρυώσουν και ξεφορμάρουμε.

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΜΙΣΗ

Στον κάδο του μίξερ βάζουμε το φρέσκο τυρί κρέμα και τη ζάχαρη και τα χτυπάμε έως ότου σχηματιστεί μία λεία κρέμα. Προσθέτουμε και την κρέμα γάλακτος και συνεχίζουμε το χτύπημα έως ότου σφίξει η κρέμα.. Σε ένα τσέρκι διαμέτρου 24 εκ. τοποθετούμε τον ένα δίσκο από τη βάση, αδειάζουμε τη γέμιση και καλύπτουμε με το δεύτερο δίσκο. Αφήνουμε στο ψυγείο για αρκετές ώρες έως ότου σταθεροποιηθεί. Πριν σερβίρουμε, ξεφορμάρουμε, πασπαλίζουμε με λίγη άχνη και γαρνίρουμε με φράουλες.

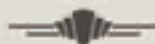
Sky Premium Life

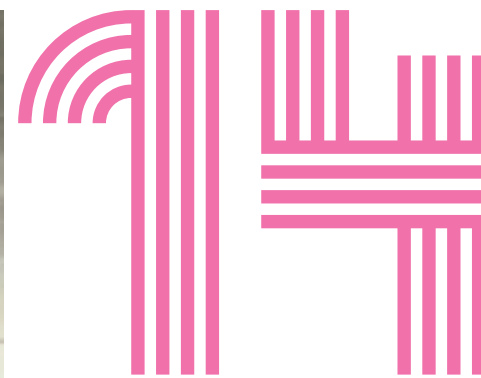
KING EROS & QUEEN VENUS

Υποστηρίζουν την καλή σεξουαλική υγεία και ενισχύουν τη λίμπιντο.

Sky Premium Life. in love with life!

www.skypremiumlife.com

με τον έρωτα και την αγάπη, χάρη στον άγγλο ποιητή Geoffrey Chaucer. Σε ποίημά του που έγραψε στα 1370-1380, με τον τίτλο «Parliament of Fowls» (το κοινοβούλιο των πτηνών), ο Chaucer γράφει, εν ολίγοις, πως είναι η ημέρα του Αγίου Βαλεντίνου που κάθε πουλί έρχεται να διαλέξει το ταίρι του. Έτσι δημιουργήθηκε και μια κοινή πεποίθηση στους Βρετανούς αλλά και στους Γάλλους πως η εποχή ζευγαρώματος των πουλιών (και ανθρώπων;) ξεκινά στις 14 Φεβρουαρίου.

Ο πρώτος «Βαλεντίνος» στάλθηκε τον 15ο α.

Το παλαιότερο «ραβασάκι» το οποίο γνωρίζει η ιστορία ήταν ένα ποίημα που έγραψε στη σύζυγό του ένας γάλλος δούκας με το όνομα Charles, το 1415. Ο Charles, μόλις 21 ετών, έγραψε το γλυκό σημείωμα στην αγαπημένη του ενώ ήταν φυλακισμένος στον πύργο του Λονδίνου. Ένας από τους στίχους έλεγε: «Είμαι ήδη άρρωστος από αγάπη για σένα, τρυφερέ μου Βαλεντίνε»...

Η γιορτή του Αγίου Βαλεντίνου έχει τις ρίζες της σε ένα παγανιστικό έθιμο

Παρόλο που, ιστορικά, η ημέρα του Αγίου Βαλεντίνου γιορτάζεται προς τιμήν του θανάτου του Αγ. Βαλεντίνου στις 14 Φεβρουαρίου, πολλοί πιστεύουν πως «εμπνέεται» από τα Λουπερκάλια που γιορτάζονταν κάθε χρόνο στην αρχαία Ρώμη στις 15 Φεβρουαρίου προς τιμήν του Λούπερκους, θεού της γονιμότητας. Η γιορτή είχε αίμα, βία και... σεξ. Με θυσίες ζώων, τυχαία ζευγαρώματα και «παράληρημα» ξόρκιζαν τα κακά πνεύματα και παρακαλούσαν για γονιμότητα.

Ο μικρός Έρωτας και η ελληνική μυθολογία

Η παχουλή και σκανταλιάρικη φιγούρα με το τόξο και το βέλος που εμφανίζεται παντού μόλις μπαίνει ο Φεβρουάριος, «ανήκει» στον αρχαίο θεό της ελληνικής μυθολογίας με το όνομα Έρωτας. Ο Έρωτας ήταν στην πραγματικότητα ένας πανέμορφος, αθάνατος, νεαρός άντρας που κατείχε την «τρομακτική» δύναμη να κάνει τους ανθρώπους να ερωτεύονται. Πολύ αργότερα, τον 4ο αιώνα, ο Ρωμαίοι θα αποδώσουν στον Έρωτα τη μορφή του χαριτωμένου μικρού αγοριού με το τόξο και το βέλος και θα του δώσουν το όνομα «Κιούμπινο» (επιθυμία). Στην αυγή του 19ου αιώνα, ο Κιούμπινο ήταν πια άρρηκτα συνδεδεμένος με την ημέρα του Αγίου Βαλεντίνου, λόγω της δύναμής του να ασκήσει ακαταμάχητη έλξη μεταξύ των ανθρώπων.

Η ανταλλαγή ερωτικών επιστολών γίνεται μόδα μετά τα 1800

Οι άνθρωποι άρχισαν να ανταλλάσσουν ερωτικές κάρτες και επιστολές, τόσο στο ταίρι τους όσο και σε αγαπημένους φίλους, από τον 17ο αιώνα και μετά. Όμως ήταν στα 1840 περίπου που άρχισαν να παράγονται μαζικά οι πρώτες «θεματικές» κάρτες για τον Αγ. Βαλεντίνο στις Ηνωμένες Πολιτείες, από την καλλιτέχνη και επιχειρηματία Έσθερ Χάουλαντ. Στο επιχειρηματικό δαιμόνιο της Χάουλαντ, η οποία δικαιολογημένα ονομάστηκε και η «μητέρα του αμερικανικού Βαλεντίνου», αποδίδεται η εμπορευματοποίηση της συγκεκριμένης ημέρας στην Αμερική, ενώ οι περίτεχνες καρτούλες της που στόλιζε με δαντέλες και κορδέλες, θεωρούνται... ιστορικά κειμήλια.

Τι ξοδεύουν, τι αγοράζουν, ποιος έστειλε το πρώτο ραβασάκι, πώς τον γιορτάζουν κάθε χρόνο οι άνθρωποι στη γη

Της **ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΣΚΑΜΑΓΚΑ**
Εικονογράφηση: **LOUI JOVER**

Ποιος απ' όλους;

Το όνομα Βαλεντίνος ήταν ένα αρκετά κοινό όνομα των αρχαίων ρωμαίων. Υπάρχουν τουλάχιστον 50 διαφορετικές ιστορίες για το ποιος ήταν, τελικά, ο προστάτης-άγιος που τιμάται στις 14 Φεβρουαρίου. Δύο είναι οι επικρατέστερες. Η μία μιλάει για έναν ιερωμένο που έζησε τον 3ο αιώνα, ο οποίος, αφιψώνοντας την απαγόρευση των γάμων Χριστιανών που είχε επιβάλει ο αυτοκράτορας Κλαύδιος ο ΙΙ, πάντρευε νεαρά ζευγάρια κρυφά, στο όνομα της αγάπης και του έρωτα, έως ότου συνελήφθη. Σε κατ' οίκον περιορισμό στο σπίτι ενός ευγενούς, θεράπευσε την κόρη του «δεσμοφύλακά» του, προσπλιτίζοντας έτσι όλη την οικογένεια στον Χριστιανισμό, σφραγίζοντας όμως την τύχη του. Πριν βασανιστεί και αποκεφαλιστεί, στις 14 Φεβρουαρίου, έστειλε ένα μήνυμα στο κορίτσι, το οποίο λέγεται πως είχε ερωτευτεί, υπογράφοντας ως «ο δικός σου Βαλεντίνος». Η άλλη ιστορία μιλάει για έναν Βαλεντίνο, πρώην επίσκοπο της επαρχίας του Τέρνι στην κεντρική Ιταλία. Λέγεται πως και εκείνος τελούσε μυστικά γάμους, πρακτική για την οποία επίσης μαρτύρησε και αποκεφαλίστηκε στις 14 Φεβρουαρίου. Όσο πάντως κι αν θέλουμε να αποδώσουμε ρομαντισμό στις ιστορίες και τους θρύλους γύρω από τον πραγματικό Άγιο Βαλεντίνο, η πλειοψηφία των μελετητών αμφισβητεί τέτοιο ενδεχόμενο.

Έγινε επίσημα γιορτή του έρωτα στα 1300

Η 14η Φεβρουαρίου ορίστηκε και επίσημα ως «ημέρα του Αγίου Βαλεντίνου» στα τέλη του 5ου αιώνα από τον Πάπα Γελάσιο Α'. Συνδέθηκε όμως

πράγματα που δεν ήξερες για τον Άγιο Βαλεντίνο

Η παράδοση να στέλνεις λουλούδια για τον «Άγιο Βαλεντίνο» χρονολογείται από τον 17ο αιώνα

Μπορεί να είναι σήμερα μια αυτονόητη – και σχεδόν επιβεβλημένη – χειρονομία να στέλνεις στο έτερο ήμισυ ένα μπουκέτο κόκκινα τριαντάφυλλα, αλλά ήταν στα τέλη του 17ου αιώνα που το «έθιμο» άρχισε να γίνεται δημοφιλές. Ιθύνων νους ήταν ο βασιλιάς Κάρολος ο ΙΙ της Σουηδίας, ο οποίος σε ένα ταξίδι του στην Περσία «μυήθηκε» στη γλώσσα των λουλουδιών – την επικοινωνία χωρίς λέξεις, μόνο με λουλούδια, αφού κάθε λουλούδι στέλνει διαφορετικό μήνυμα. Η πρωτόγνωρη αυτή γνώση εξαπλώθηκε γρήγορα στην Ευρώπη και ως έθιμο έφτασε στο αποκορύφωμά του κατά τη Βικτωριανή εποχή, οπότε και έστειλαν κόκκινα τριαντάφυλλα που συμβόλιζαν τα βαθύτερα αισθήματα αγάπης.

145 εκατομμύρια κάρτες Αγίου Βαλεντίνου κάθε χρόνο

Σύμφωνα με τη Hallmark, 145 εκατομμύρια κάρτες στέλνονται, μόνο στην Αμερική, κάθε 14 Φεβρουαρίου (νούμερο που δεν περιλαμβάνει τις κάρτες που ανταλλάσσουν τα παιδιά στο σχολείο). Αυτό κάνει την ημέρα του Αγίου Βαλεντίνου τη δεύτερη μεγαλύτερη γιορτή, μετά τα Χριστούγεννα, που ο κόσμος ανταλλάσσει «ευ-

χετήριες» κάρτες. Το εντυπωσιακό είναι πως οι περισσότερες κάρτες στέλνονται σε δασκάλους και δασκάλες, ακολουθούν τα ίδια τα παιδιά, μετά οι μητέρες και τέλος οι σύζυγοι. Αναμφίβολα η Hallmark έχει διανύσει μια «επική» πορεία από το 1913, όταν και πρωτολανσάρισε κάρτες αποκλειστικά για τον Άγιο Βαλεντίνο.

Η Αμερική ξοδεύει πολλά... για τον έρωτα

Σύμφωνα με στοιχεία της αμερικανικής ένωσης λιανεμπορίου, οι Αμερικάνοι ξοδεύουν πάνω από 20 δις δολάρια σε δώρα για τον Βαλεντίνο τους το 2019, ενώ για το 2020 αναμενόταν ρεκόρ πωλήσεων της τάξεως των 27 δις – εκ των οποίων τα 2,4 δις αφορούσαν μόνο σε γλυκίσματα. Οι ερωτευμένοι προτιθενται να ξοδέψουν κατά μέσο όρο \$196 την ημέρα του Αγίου Βαλεντίνου, με τους άντρες να βγάζουν από την τσέπη \$291 σε σύγκριση με τις γυναίκες που θα ξόδευαν έως \$106 (πιο «σφιχτοκέρες» οι κυρίες).

Και στα κατοικίδια

Μόλις πέρυσι ξοδεύτηκαν περίπου 27,6 εκατομμύρια δολάρια σε δώρα για σκυλάκια την ημέρα του Αγ. Βαλεντίνου. Για γάτες ξοδεύτηκαν 17,1 εκατομμύρια. Γενικότερα, τα νοικοκυριά στην Αμερική ξοδεύουν περίπου 751,3 εκατομμύρια δολάρια σε δώρα για τα κατοικίδια τους την ημέ-

ρα του Αγ. Βαλεντίνου.

Κοσμήματα, στην κορυφή των επιλογών

Μπορεί τα λουλούδια και οι σοκολάτες να έχουν καθιερωθεί ως δώρα της «αγάπης», αλλά η κατηγορία που σχεδόν μονοπωλεί την αγορά της 14ης Φεβρουαρίου είναι τα κοσμήματα, που το 2020 απέφεραν 5,8 δις δολάρια. Η δεύτερη στη σειρά κατηγορία στην οποία ξοδεύουν οι ερωτευμένοι, είναι μια βραδιά «έξω», με 4,3 δις, ακολουθούν τα είδη ένδυσης, τα γλυκά και τελευταία τα λουλούδια.

Το πρώτο κουτί-καρδιά με σοκολατάκια εμφανίστηκε το 1861

Το δημιουργήσε ο Richard Cadbury, γιος του John Cadbury, ιδρυτή της θρυλικής σοκολατοβιομηχανίας. Ο Cadbury ο νεότερος άρχισε να τοποθετεί σοκολατάκια μέσα σε όμορφα μικρά κουτιά για να αυξήσει τις πωλήσεις. Η ιδέα για ένα κουτί σε σχήμα καρδιάς για την ημέρα του Αγίου Βαλεντίνου έγινε πραγματικότητα το 1861. Και γιγαντώθηκε, και γιγαντώθηκε... Σήμερα, περισσότερα από 36 εκατομμύρια κουτιά-καρδιές με σοκολατάκια πωλούνται κάθε χρόνο αυτή την ημερομηνία. Μην προσπαθήσεις να υπολογίσεις τους τόνους σοκολάτας...

Περίπου 6 εκατομμύρια ζευγάρια αρραβωνιάζονται εκείνη την ημέρα

Λογικό. Υπάρχει πιο κατάλληλη στιγμή να κάνεις στην αγαπημένη σου πρόταση γάμου από την ημέρα που είναι αφιερωμένη στον έρωτα και την αγάπη; Η 14η Φεβρουαρίου είναι η πιο δημοφιλής ημερομηνία για να κάνει κάποιος την πολυαναμενόμενη (!) ερώτηση, γι' αυτό και περίπου 6 εκατομμύρια ζευγάρια αρραβωνιάζονται εκείνη την ημέρα.

Δεν γιορτάζεται παντού με τον ίδιο τρόπο

Σε πολλές χώρες της Λατινικής Αμερικής η 14η Φεβρουαρίου γιορτάζεται ως η «ημέρα των ερωτευμένων» ή «η ημέρα της αγάπης και της φιλίας». Αν και τα ζευγάρια ανταλλάσσουν σοκολατένια γλυκίσματα και λουλούδια, είναι ουσιαστικά μια ημέρα για να δείξεις την ευγνωμοσύνη σου στους φίλους σου. Στην Ιαπωνία, το έθιμο θέλει μόνο οι γυναίκες να προσφέρουν στους άντρες της ζωής τους γλυκά, με την ποιότητα της σοκολάτας να θεωρείται το «βαρόμετρο» της αγάπης τους και των πραγματικών τους αισθημάτων. Στις 14 Μαρτίου, ακριβώς έναν μήνα αργότερα, οι άντρες θα ανταποδώσουν τη χειρονομία σε μια γιορτή που είναι γνωστή ως «Λευκή Ημέρα». **A**

Έρωτος και Αγάπης... Βιβλία!

6 σωτήρια «εμβόλια» για τον έρωτα, τις σχέσεις, τον γάμο, την αγάπη, που θεραπεύουν τους χτύπους της καρδιάς!

- 1 ΟΛΟΙ ΦΟΒΟΥΝΤΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ**
Μάρω Βαμβουνάκη
Η γνωστή συγγραφέας θεραπεύει όσους φοβούνται τον έρωτα, μέσα από τη βίωση της πραγματικής αγάπης, με ενουσιαιότητα, για την αποφυγή της εξάρτησης και της βαρεμάρας και επιμένει ότι: Ελευθερία είναι να κάνεις εκείνο που φοβάσαι.
- 2 ΕΡΩΤΑΣ Ή ΤΙΠΟΤΑ**
Δημήτρης Καραγιάννης
Πώς θα βρούμε τον προσανατολισμό μας, ανακαλύπτοντας την υπαρξιακή διάσταση του έρωτα, αντιμετωπίζοντας τη μοναξιά και αποφεύγοντας τα αγκάθια, γνωρίζοντας το πραγματικό πρόσωπο που είναι οι αυθεντικές σχέσεις. Ένα βιβλίο για τα φανερά και ανείπωτα της ερωτικότητας, εφόδιο για να μην συμβιβαστούμε με την μετριότητα.

- 3 ΝΑ ΘΕΛΕΙΣ ΚΑΙ ΝΑ ΕΡΩΤΗΓΕΣΑΙ**
Rollo May
Το έργο ενός διασημένου ψυχοθεραπευτή για τις σύγχρονες σχέσεις που δοκιμάζονται έντονα. Μια μελέτη προκλήσει για να καταφέρουμε, αποφεύγοντας την αναποφασιστικότητα, με τη δύναμη της θέλησης ο έρωτας να ξαναπαίξει πρωτεύοντα ρόλο στη ζωή μας.
- 4 ΝΑ ΠΑΝΤΡΕΥΤΕΙ ΚΑΝΕΙΣ Ή ΝΑ ΜΗΝ ΠΑΝΤΡΕΥΤΕΙ;**
Ματθαίος Γιωσαφάτ
Ο κορυφαίος ψυχοθεραπευτής Ματθαίος Γιωσαφάτ, μέσα από την πολυχρονη εμπειρία του από τη βοήθεια που παρέχει σε κλυδάδες ζευγάρια, στο βιβλίο αυτό με χιούμορ και κατανοητό τρόπο προτρέπει πώς μέσα από τον γάμο και την συντροφικότητα μπορούμε να καλύψουμε βαθιές συναισθηματικές ανάγκες όπως η αγάπη και η τρυφερότητα.
- 5 ΕΡΩΤΟΣ ΦΥΣΙΣ**
π. Φιλόθεος Φάρος
Μια απρόσμενη συνάντηση με έναν αγαπημένο συγγραφέα που σε αυτό το βιβλίο επαναποθετεί την περί έρωτος άποψη της παράδοσής μας. Με τον δικό του ξεχωριστό και διαφορετικό τρόπο μας μιλάει για την πραγματική φύση του έρωτα. Του έρωτα που είναι πηγή ζωής.
- 6 Ο ΑΓΑΠΗΜΕΝΟΣ**
Τζελαλαντίν Ρουμί
Ένα αριστουργηματικό δώρο του Πέρση ποιητή Τζελαλαντίν Ρουμί για τον ανθρώπινο Πόθο, το Πάθος και τον Έρωτα. Ένα κείμενο κόσμημα στην ιστορία της οικουμενικής γραφής.

Κυκλοφορούν σε όλα τα βιβλιοπωλεία από τις Εκδόσεις Αρμός
www.armosbooks.gr
Με αγορές άνω των €20 δωρεάν μεταφορικά!
Fb: armos.ekdoseis.ekdiloseis, Insta: armosbooks

Ο Άγιος Βαλεντίνος της καραντίνας

Μενού, ποτά και δώρα για ερωτευμένους

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΒΝΑΤΣΙΟΥ

Φέτος ο Άγιος Βαλεντίνος θα είναι διαφορετικός. Και μάλλον θα είναι η πρώτη φορά στα χρονικά αυτής της γιορτής που το πλήθος δεν θα χωριστεί σε οπαδούς και haters. Την εποχή που όλες οι μέρες μοιάζουν ίδιες, θα πιστούμε από κάθε τι για να σπάσουμε τη μέρα της μαρμότας και ο Βαλεντίνος είναι μια εξαιρετική αφορμή για να ζήσουμε κάτι διαφορετικό. Είτε έχεις κλειστεί μέσα στο σπίτι με το έτερον ήμισυ, είτε με την κολλητή σου φίλη, ακόμα κι αν ο συγκατοικός σου έχει μια χαριτωμένη ουρά, καμία σημασία δεν έχει... Άδραξε την ευκαιρία, στρώσε το καλό τραπέζι, άνοιξε ένα μπουκάλι κρασί και άναψε τα αρωματικά κεριά. Τα υπόλοιπα τα φροντίζουν τα εστιατόρια και τα ζαχαροπλαστεία της πόλης με τα ωραία τους μενού και τα γλυκά σε σχήμα καρδιάς. Με έρωτα ή χωρίς, αυτός ο Άγιος Βαλεντίνος ήρθε για να μας κάνει να ξεχαστούμε. Ας πιούμε σε αυτό.

Τα ερωτικά μενού της πόλης

ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Σούπα κάστανο με κρέμα αμαρέτο και μπριός εσπρέσο, φιλέτο από μοσχάρι γάλακτος και ραγού μανιταριών και ένα σοκολατένιο τριαντάφυλλο με μους bitter σοκολάτας είναι μερικά από τα πιάτα που ετοίμασε η ομάδα των σεφ του ιστορικού ξενοδοχείου για την πιο ρομαντική βραδιά του χρόνου. Το μενού των 5 πιάτων έχει €120/2 άτομα κι είναι διαθέσιμο μέσω της υπηρεσίας *Let Us Do The Cooking*, ενώ για μια έξτρα δόση πολυτέλειας, υπάρχει και η επιλογή του *Caviar & Champagne Valentine's Menu*, που συνοδεύεται επιπλέον από σαμπάνια Taittinger Brut και χαβιάρι Royal Gold Reserve. **Παραγγείλετε καθημερινά από τις 11.00 έως τις 19.00 στο 210 3330748**

ST. GEORGE LYCABETTUS

Ο executive chef Βασίλης Μήλιος του λαμπερού ξενοδοχείου για τη βραδιά των ερωτευμένων έχει ετοιμάσει ένα γκουρμέ εορταστικό μενού 3 πιάτων (€50/άτομο) το οποίο θα σας αποσταλεί σπίτι σας με ένα τηλεφώνημα στο 2107416191, ενώ μπορείτε να **το παραγγείλετε και online μέσω e-food και wolt (ως 13/2)**.

ΟΝΙΟ

Το Ονίο και ο σεφ Πάνος Ιωαννίδης έχουν ετοιμάσει ένα *semi DIY menu* τριών πιάτων. Τι σημαίνει, όμως *semi DIY menu*; Σημαίνει ότι ο διάσημος σεφ έχει κάνει το περισσότερο μαγείρεμα, αλλά εσύ είσαι αυτός που θα τελειώσεις το μενού στο σπίτι! Μην ανησυχείς, τίποτα δύσκολο ή απαιτητικό. Απλά θα ανακατέψεις τα υλικά, θα ζεστάνεις και θα στήσεις τα πιάτα και μετά θα μπορείς να περηφανευτείς ότι της μαγείρεψες. Το μενού περιλαμβάνει ένα tartare σε σχήμα καρδιάς (θα το φτιάξεις με το ειδικό τσέρκι το οποίο και θα σου αποσταλεί), gnocchi από πατάτα και παντζάρι και μια lemon pie με αρωματικό μπισκότο θυμαριού. Το μενού συνοδεύεται με strawberry negroni (υπάρχει όμως και πρόταση wine pairing από τον sommelier του εστιατορίου) και έχει €75/ 2 άτομα. **Παραγγείλετε μέχρι τις 13/2 στο www.onio.gr**

LOST ATHENS

Τι θα έλεγες να απολαύσεις μαζί με την αγάπη σου σούπα σελινόριζας με κάστανο και νουαζέτ; Να ταΐσετε ο ένας τον άλλον ραβιόλια γεμιστά με μανιτάρια ή να μοιραστείτε ένα κατακόκκινο cheesecake; Το ιντριγκαδόρικο εστιατόριο του Παγκρατίου για την ημέρα του Αγίου Βαλεντίνου έχει ετοιμάσει ένα ερωτικό μενού για δύο (€35/άτομο) που περι-

Μεγαλη Βρετανία

Ourse

5 value for money αφρώδη κρασιά για την ημέρα των ερωτευμένων

Ο έρωτας αγαπάει τις φυσαλίδες

1. Santo Brut, Santo Wines, €18,50
2. Amalia Rose, Κτήμα Τσελέπου, €13,50
3. Moscato d' Ifestia, Κτήμα Χατζηγεωργίου, €10,50
4. Santa Margherita Prosecco Valdobbiadene DOCG, 13,50
5. Moscato D' Asti, Batasiolo Winery, €10,30

λαμβάνει 5 πιάτα. Μπορείτε να το προπαραγγείλετε μέσω τηλεφώνου (2107230838) ή να κάνετε την παραγγελία σας μέσω της Wolt. Το μενού ισχύει από 11 έως 14 Φεβρουαρίου και θα είναι διαθέσιμο και ανήμερα του Αγίου Βαλεντίνου για όσους το αποφασίσουν την τελευταία στιγμή.

ΚΥΒΕΛΗ

Το αγαπημένο μεζεδοπωλείο της Κυψέλης ετοιμάζει ένα λαχταριστό δείπνο για δύο που περιλαμβάνει: σαλάτα με μανιτάρια κονφί, κάστανα γλασέ, φλοίδες γραβιέρας και βινεγκρέτ φράουλας, ένα ριζότο με παντζάρι, καπνιστό τυρί, σχοινόπρασσο και φιλετάκια γαλοπούλας, μαριναρισμένα σε σάλτσα chimitchurri, καθώς και οσομπούκο ψητό στον φούρνο μαζί με ψητό πατατάκια και λαχανικά γλασέ σε βελουτέ σάλτσα ψητού αρωματισμένη με κρασί πόρτο. **Η τιμή του μενού είναι στα €18,5 και μπορείτε να το παραγγείλετε στο 2108219406 μέχρι και τις 13/2.**

ΠΑΛΙΑ ΑΓΟΡΑ

Ένα ρομαντικό μενού για δύο άτομα που ξεκινάει με βελουτέ παστινάκι με φουντούκι, συνεχίζει με δροσερή σαλάτα με κατσικίσιο τυρί και ένα σουφλέ από αρσενικό Νάξου με κρέμα παρμεζάνας και τρούφα, περνάει στα κυρίως με μοσχαρίσιο φιλέτο με σοτέ foie gras ή φιλέτο σολομού με κρούστα αρωματικών και ολοκληρώνεται με sticky toffee pudding με καραμελωμένα πεκάν και σάλτσα αλμυρής καραμέλας. Η τιμή για 2 άτομα είναι €70, υπάρχει όμως η δυνατότητα να παραγγείλετε και a la carte. **Προπαραγγείλετε μέχρι τις 12/2 στο 2106837017**

Lust but not least: Η Wolt έχει δημιουργήσει μια ολόκληρη κατηγορία για τις μέρες γύρω από τον Βαλεντίνο. Στο section "Love is in the food" θα ανακαλύψετε όλα τα εστιατόρια που κάνουν ειδικές προσφορές.

3 δώρα που στάζουν γλυκά

SWEET ALCHEMY

Το εργαστήρι του Στέλιου Παρλιάρου έχει δημιουργήσει φανταστικά γλυκά αποκλειστικά για ερωτευμένους! Σοκολατένιες καρδιές, ένας πύργος καρδιά με σοκολάτα Gianpaja και βουτυρένια μπισκότα σε σχήμα καρδιάς με επικάλυψη σοκολάτας είναι μερικές από τις λιχουδιές που θα ανακαλύψετε. Έρχονται σπίτι σας μέσω Wolt.

FRESH

Τα γνωστά ζαχαροπλαστεία έχουν ένα σωρό ροζ εκπλήξεις για τον Άγιο Βαλεντίνο. Θα βρεις από μπισκοτένιες καρδιές και ροζ cupcakes, μέχρι κέικ που σχηματίζουν τη λέξη LOVE και Love Boxes που μπορείς να γεμίσεις με λιχουδιές και σαμπάνιες. Εμάς πάντως μας έκλεψαν την καρδιά αυτά τα σοκολατένια κέιλιν που βγαίνουν σε τρεις γεύσεις. Έρχονται σπίτι σου μέσω του **e-shop, order-freshpatisserie.gr/ ή μέσω Wolt.**

OURSE

Ένα πολυτελές κουτί γεμάτο γλυκές εκπλήξεις είναι ό,τι πρέπει για την ημέρα των ερωτευμένων! Το *Ourse V Mystery Box* περιέχει limited edition σοκολάτες, μακαρόν που δημιουργήθηκαν αποκλειστικά για την περίπτωση, μπριός με σοκολάτα gianpaja και καραμελωμένα φουντούκια, spread πραλίνας και ένα ροζέ κρασί. Μπορείτε να παραγγείλετε το κουτί στο 2121067019 και να το παραλάβετε στις 13 ή στις 14 Φεβρουαρίου από το Ourse (Μυστρά 39, Γλυφάδα). Μόνο 140 κουτάκια θα είναι διαθέσιμα, οπότε προλάβετε!

Επιμέλεια:
ΤΑΝΙΑ ΔΕΛΗ

Είμαι ερωτευμένη... με το **SWATCH** ρολόι μου!

www.swatch.com

▶ Φέτος ο Άγιος Βαλεντίνος θα με βρει αγκαλιά με ένα ρολόι που εκφράζει ακριβώς τα συναισθήματά μου για τη συγκεκριμένη ημέρα. Η νέα συλλογή της **Swatch** έχει vintage καρδιές σε έντονα χρώματα, ένα rollercoaster συναισθημάτων με καντράν που την ημέρα γράφει "I hate to love you" και τη νύχτα φωσφορίζει το... "I love you" και, το βασικότερο, το ρολόι με το κουτί πρώτων

βοηθειών για να φροντίσω την πληγωμένη μου καρδιά! Αν αρνείσαι κι εσύ να γιορτάσεις την ημέρα ρομαντικά, κανένα πρόβλημα, ας γιορτάσουμε παρέα με τη Swatch παρακολουθώντας την πρεμιέρα του σόου της αυστραλιανής κωμικού Elena Gabrielle στο IGTV και Youtube της Swatch. Κυριακή 14 Φεβρουαρίου και ώρα 21.00 έχουμε όλοι, ερωτευμένοι και μη, ραντεβού.

MINAS

Pendant καρδιά "Real heart" €220

NIVEA

Κρέμα σε συλλεκτική limited edition συσκευασία

DOC PHARMA

King Eros & Queen Venus, συμπληρώματα για την ενίσχυση της libido από τη Sky Premium Life

CONVERSE

Μποτάκια με σχέδιο καρδιά €75

TEZENIS

Σουτιέν топ με καρδιάς €21,99

ΖΟΥΜΒΟΥΛΑΚIS GALLERIES

Ξύλινο skateboard με σχέδιο Keith Haring €230

-Του Αγίου Βαλεντίνου τι θα κάνεις;
-Τι μέρα πέφτει;
-Παρασκευή.
-Φακές.

BENETTON

T-shirt με σχέδιο καρδιά

NEW CULT

JOYT Μπουφάν με πούλιες €290

LABBOK

Gel απολέπισης με 98% βιολογικό περιεχόμενο €24,20

ΙΔΡΥΜΑ ΒΑΣΙΛΗ & ΕΛΙΖΑΣ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ

Κολιέ καρδιά, σχέδιο Κατερίνα Σταμάτη, €45

SEX PLANET

Τα πάντα για τον έρωτα και τον οργασμό

Από τα πρώτα sex shop στην Ελλάδα, με παρουσία ήδη από το 1994, το Sex Planet αποτελεί μια κατηγορία από μόνο του. Η εμπειρία και η εξειδίκευση των ανθρώπων του είναι τέτοια που δεν υπάρχει περίπτωση να μη βρείτε αυτό που θέλετε, μέσα από μια πραγματικά πολύ μεγάλη γκάμα προϊόντων κορυφαίας ποιότητας, ώστε να απολαμβάνετε ξένοιαστοι την ευχαρίστηση που σας προσφέρουν.

Στο μαγικό αυτό σύμπαν του έρωτα θα ανακαλύψετε μια τεράστια ποικιλία από ερω-

τικά ομοιώματα και sex toys για όλα τα γούστα, εσώρουχα που θα ευχόσασταν η/ο αγαπημένη/ος σας να μην τα βγάλει ξανά ποτέ από επάνω του, διεγερτικά, αρώματα, λιπαντικά, επιβραδυντικά, αλλά και μια εκπληκτική BDSM σειρά.

Όλα αυτά μπορείτε να τα δείτε από κοντά στο κατάστημα του Sex Planet ή και από την απόλυτα ενημερωμένη ιστοσελίδα του, από όπου μπορείτε να κάνετε και τις παραγγελίες σας, οι οποίες θα έρθουν στο σπίτι σας γρήγορα, με ασφάλεια και με διακριτικότητα.

Α. Αθηνών 82, 2105137748, www.e-sexplanet.gr

Ιέ μου... Ιέ μου...

Το ημερολόγιο του ΚΥΡ για το 2021

Το καλεντάρι
γελοιογραφιών που έγινε
αγαπημένη συνήθεια
κυκλοφορεί από
τις εκδόσεις Διόπτρα

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

Ενας τρόπος για να προσθέσεις ένα χαμόγελο στη μέρα σου μαζί με τις σημειώσεις σου. Το καθιερωμένο πλέον **ημερολόγιο του ΚΥΡ**, σταθερό στο ραντεβού του και για το 2021, κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Διόπτρα. Σε 128 σελίδες, ο πολυβραβευμένος εικονογράφος Πάννης Κυριακόπουλος αποτυπώνει με τη γνωστή του σάτιρα την επικαιρότητα όπως τη ζήσαμε την απρόσμενη χρονιά που έφυγε. Επίκαιρος εδώ και τέσσερις δεκαετίες: από τα πρώτα σκίτσα του στο ιταλικό περιοδικό *Il Travaso* και στην κυριακάτικη *Corriere Della Sera*, την περίοδο της χούντας που η λογοκρισία τού είχε απαγορεύσει να δημοσιεύσει σκίτσα και ο ΚΥΡ έστειλε στο Λονδίνο αντιστασιακά σκίτσα στο περιοδικό *Hellenic Review*, που εξέδιδε η Ελένη Βλάχου με το ψευδώνυμο Μας Ραρά (τα αρχικά ΜΑΚαρέζου, Παπαδόπουλο, ΠΑΤακού), μέχρι το *i-kyr*. *gr* όπου κάθε πρωί οι αναγνώστες βλέπουν τη ματιά του στην επικαιρότητα, το πενάκι του παραμένει αναγνωρίσιμο και άμεσο. Σε ένα όμορφο και πρακτικό σχήμα 21x23 εκατοστών και

με μαλακό εξώφυλλο, με ισορροπία ανάμεσα στον χώρο που μπορείς να βάλεις τα ραντεβού σου και να βρεις μια γελοιογραφία που θα σου φτιάξει το κέφι, μας χαρίζει τη γελαστή καλημέρα του σε μια περίοδο που την έχουμε ακόμα μεγαλύτερη ανάγκη, ένα ωραίο δώρο για αυτούς που σκεφτόμαστε αλλά και για τον εαυτό μας. ●

ΤΙ ΣΧΕΣΗ ΕΧΕΙ
Ο ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΟΚΟΣ
ΜΕ ΤΑ ΚΑΛΑΜΑΡΑΚΙΑ;

Ο γνωστός εικαστικός μιλάει για τα έργα του,
τη μουσική, την Αθήνα, τον Nick Cave
και τα θαλασσινά

Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ (panikoval500@gmail.com)

Οζωγράφος - παιδί της πόλης, Στέφανος Ρόκος, ανάμεσα στον ρομαντισμό, τα λευκά φόντα και τις σκοτεινές σκέψεις, επιστρέφει και μας ξαναφέρνει σε βινύλιο, μετά από 10 χρόνια, την πρώτη κυκλοφορία της συλλογής **Horror & Romance On Another Planet** ενισχυμένη, σε μια νέα κυκλοφορία από τη **United We Fly**. Ένας νέος Ρόκος, της νέας δεκαετίας, με 3+1 τραγούδια που ντύνουν και πάλι τα έργα του, που αυτή τη φορά προτιμάει τα καλαμαράκια σαν «αντίπαλο». Και μας εξήγησε το γιατί.

Πώς επέλεξε αυτά τα 4 κομμάτια για το άλμπουμ; Και ποιες είναι, εικαστικά, οι διαφορές ανάμεσα στην πρώτη δουλειά και στην τωρινή; Είχα ένα εξαιρετικό υλικό από το πρώτο Horror & Romance, 18 κομμάτια που αγαπώ πραγματικά. Ταυτόχρονα υπήρχε πάντα η ιδέα κάποια στιγμή να βγει στη δημοσιότητα το χαμένο τραγούδι του Παύλου Παυλίδη, «Ο Χαμένος Κινητήρας». Έπρεπε λοιπόν για την επετειακή έκδοση να επιλέξω ακόμη τρία τραγούδια που θα ταιριάζουν μεταξύ τους, θα έχουν σωστή ροή, ποιητικά ύφους, αλλά και ισορροπία στην ανομοιομορφία τους. Ξεχώρισα το «Between Atoms» της Krista Muir, το «Another Romance on Planet Horror» των Fiery Furnaces και το «Steven's Dream» του Μανώλη Αγγελάκη ως τα καταλληλότερα, λόγω της σχέσης που θα μπορούσαν να αναπτύξουν μεταξύ τους αλλά και λόγω της απόλυτης αυτονομίας τους.

Πώς προέκυψε το χταπόδι στην αρχή; Στο εξώφυλλο για την πρώτη συλλογή «Horror & Romance», το 2010, μια κοπέλα είναι αντιμέτωπη με ένα χταπόδι. Πρόκειται για ένα κλασικό θέμα της παγκόσμιας ποπ κουλτούρας. Θα έχετε δει την αριστουργηματική ξυλογραφία «Το όνειρο της γυναίκας του ψαρά» του Χοκουσάι. Στη δική μου έκδοσή η κοπέλα είναι δυναμική, έχει τυλίξει μ' ένα σχοινί το χταπόδι και, σχεδόν ατάραχη, το δαμάζει. Το φόντο είναι θορυβώδες και τα χρώματα έντονα. Ο επαναπροσδιορισμός του έργου μου στο εξώφυλλο του 2020 είναι φαινομενικά πολύ απλός. Μια άλλη ηρωίδα, που αντί για χταπόδι αντιμετωπίζει ένα καλαμάρι. Πλήρως εξοπλισμένη, το βλέμμα της έχει σιγουριά και το ύφος της είναι σονομπ. Το φόντο είναι ήσυχο και τα χρώματα πιο παστέλ. Η κοπέλα είναι μια άλλη προσωπικότητα, που έρχεται αντιμέτωπη με άλλους φόβους, με παρόμοιες αλλά και διαφορετικές καταστάσεις, με τα αιώνια υπαρξιακά ερωτήματα, που όσο πιο βαθιά προσπαθεί κανείς να τα αναλύσει, όσο περίπλοκα κι αν είναι, με άπειρες διακλαδώσεις, και προβληματισμούς που γεννούν κι άλλους προβληματισμούς, αυτό που τα κάνει να διαφέρουν μεταξύ τους στην ουσία είναι ότι κάνει ένα χταπόδι να διαφέρει από ένα καλαμάρι: τίποτα και τα πάντα. Τέλος, η φετινή κυκλοφορία έχει και ένα μεγαλύτερο σημασία για μένα οπισθόφυλλο, κάτι που έλειπε από τη συλλογή του 2010: Η κοπέλα είναι ξαπλωμένη, με ένα κίτρινο φόρεμα, όμορφη, εξαντλημένη από την αναμέτρηση με το καλαμάρι, το σκορ είναι μάλλον ισοπαλία.

Και τα καλαμαράκια; Τα καλαμαράκια τα συμπαθώ ιδιαίτερα, και μάλιστα, αν προσέξετε τη ροζέτα του δίσκου, το καλαμάρι του εξωφύλλου βγαίνει νικητής στη Β' πλευρά. Αν κάποτε καταφέρω να γίνω χορτοφάγος, τα θαλασσινά θα είναι δυστυχώς τα τελευταία που θα κόψω από τις διατροφικές μου επιλογές.

Ήθελες ποτέ σου να γίνεις μουσικός; Από πολύ μικρός ένιωσα ότι είχα κλίση στη ζωγραφική, μια ευχέρεια στο σχέδιο, η οποία στην εφηβεία μου με οδήγησε σε μια αντίδραση που με έκανε να σταματήσω να ζωγραφίζω για μεγάλο χρονικό διάστημα. Εκείνα τα χρόνια ονειρευόμουν να γίνω μουσικός, να παίζω ηλεκτρικό μπάσο σε ροκ συγκροτήματα. Γρήγορα συνειδητοποίησα ότι δεν μπορούσα να το

πραγματοποιήσω, έλειπε το βασικό συστατικό που χρειάζεται να έχει ένα παιδί για να βουτήξει με όλη του τη δύναμη σε αυτό που αγαπάει και στο οποίο ίσως να αφιερώσει ολόκληρη τη ζωή του: την αληθινή ανάγκη να το κάνει. Τελικά είχα αληθινή ανάγκη να δημιουργώ εικόνες και όχι ήχους. Αλλά η αγάπη μου για τη μουσική με βοήθησε στο να την εντάξω στην ανάγκη μου να φτιάχνω εικόνες. Δεν ξέρω αν και πόσο θα κρατήσει αυτό, ανακουφίζομαι κάθε φορά που μου έρχονται καινούργιες ιδέες για έργα, εκθέσεις και πρότζεκτς. Αλλά αν κάποτε σταματήσει να συμβαίνει, έχω μια εναλλακτική: να ανοίξω ένα καταπληκτικό εστιατόριο με ιαπωνική κουζίνα στο Τόκιο.

Όταν έκανες το «No more»... εργάστηκες παρουσία του Nick Cave; Πώς ένιωθες; Πώς ήταν όλη η φάση; Είχες νευρική κατάσταση; Ενωθες ότι κρίνεσαι σαν να αγγίζεις κάτι «δικό του»; Με τον Nick Cave συναντηθήκαμε κάποιες φορές για να συζητήσουμε την ιδέα αφού πρώτα την είχα μοιραστεί αρκετά χρόνια πριν με τον Jim Sclavunos. Από τη στιγμή που ξεκίνησα να φτιάχνω τα έργα δεν μοιράστηκα καμία εικόνα μαζί του, ούτε σκέψη ούτε την προσέγγιση που θα είχα στα τραγούδια του. Ήξερα και εκτιμούσε τη δουλειά μου, και συμφωνήσαμε να δει τα έργα όταν εγώ θα αισθανόμουν έτοιμος. Έτσι όλη η επικοινωνία που είχαμε στα δύο χρόνια της δημιουργίας του πρότζεκτ ήταν για άλλα θέματα και για μια ενημέρωση ότι όλα προχωρούν καλά. Αυτό το αίσθημα εμπιστοσύνης με έκανε να νιώθω καλλιτεχνικά πιο σίγουρος και πιο ελεύθερος, και η μόνη πραγματική μου έγνοια ήταν να ανταποκριθώ εγώ στο επίπεδο και στον στόχο που είχα βάλει. Όταν πλέον είδε τα έργα τελειωμένα στο εργαστήριό μου και τον πρώτο σχεδιασμό του βιβλίου, είχαμε καταλάβει και οι δύο ότι αυτή η συνύπαρξη των δημιουργιών μας ήταν κάτι που είχε πραγματικό λόγο να γίνει.

Μέσα σε αυτά τα δέκα χρόνια, ανάμεσα στις δύο κυκλοφορίες, πώς βλέπεις τον εαυτό σου; Ποιο ήταν το καλύτερο πράγμα που σου συνέβη; Τι άλλαξε; Ένα μεγάλο προσωπικό όνειρο που πραγματοποιήθηκε μέσα στη δεκαετία που πέρασε ήταν ασφαλώς η έκθεση «No more shall we part» στο Μουσείο Μπενάκη και η έκδοση του βιβλίου, που είναι απόρροια της στενής σχέσης που αναπτύχθηκε με τον Nick Cave. Άλλαξα γκαλερί στην Αθήνα μετά από σχεδόν 20 χρόνια και οργανώθηκαν ατομικές εκθέσεις μου στο Λονδίνο και την Αμβέρσα. Νιώθω πως πατάω πιο γερά στα πόδια μου στον εικαστικό χάρτη και ότι κάνω πιο σωστές επιλογές. Δεν έκανα οικογένεια, δεν άλλαξα σπίτι, αλλά άλλαξα το εργαστήριό γιατί χρειαζόμουν ανανέωση. Επίσης κατάφερα να πραγματοποιήσω ένα από τα πιο μεγάλα μου όνειρα: να ταξιδέψω στην Ιαπωνία και να ζήσω εκεί κάποιες από τις πιο έντονες στιγμές της ζωής μου.

Αυτό που έμεινε όμως αναλλοίωτο είναι η φωνή της Αρλέτας στην ηχογράφηση της πρώτης συλλογής. Ο χρόνος περνάει, και ενώ πριν από λίγο καιρό η Αρλέτα ηχογράφησε το τραγούδι Ωροσκόπιο κι εγώ είχα μείνει άναυδος στο στούντιο με την ερμηνεία της από το πρώτο take, η ίδια δεν είναι πια εδώ αλλά η φωνή της ακούγεται κανονικά στη συλλογή σαν να μην τρέχει τίποτα. Σαν να μην έχει αλλάξει κάτι. Το 10 years of Horror & Romance είναι αφιερωμένο στην Αρλέτα.

Η Αθήνα πώς υπάρχει στη δουλειά σου; Η Αθήνα υπάρχει όπως υπάρχει το φαγητό που τρώω, τα τα-

ξίδια που κάνω, οι συζητήσεις με τους φίλους μου, οι προσωπικές μου περιπέτειες και οι συναισθηματικές μου διακυμάνσεις. Η ζωγραφική μου είναι βιωματική και περιγράφει φανερά ή κρυφά το περιβάλλον στο οποίο μεγαλώνω και πώς αυτό επηρεάζει τη ζωή μου. Πριν από την πανδημία η βραδινή μου έξοδος ήταν κυρίως στο κέντρο της Αθήνας αν και δεν μένω εκεί. Είμαι ένας άνθρωπος της πόλης, από την οποία συχνά προσπαθεί να ξεφύγει αλλά τελικά δεν θέλει.

Πού μένεις και τι αγαπάς στη γειτονιά σου περισσότερο; Μένω στο διαμέρισμά μου στην οικογενειακή μονοκατοικία που έχουμε από τα τέλη του '70 στην Αγία Παρασκευή. Εκεί είναι και το εργαστήριό μου. Τα αγαπημένα μου μέρη είναι η ψαροταβέρνα «ο Θανάσης», η ψησταριά «ο Μωριάς» και η πολιτική κουζίνα «Σισλί». Για κάποιον λόγο, μου αρέσει και η εκκλησία στην κάτω πλατεία, αν και δεν έχω μπει ποτέ μέσα. Και

INFO

Για τη συγκεκριμένη κυκλοφορία τυπώθηκαν 550 αντίτυπα βινυλίων, μεταξύ των οποίων και 150 συλλεκτικά αριθμημένα αντίτυπα συνοδευόμενα από τη μεταξοτυπία «10 years of Horror & Romance», η οποία δημιουργήθηκε στο εργαστήριό Τιντ με φωτομεταφορά από διαφάνειες σχεδιασμένες στο χέρι από τον Στέφανο Ρόκο. Περισσότερα στο: unitedwefly.com [instagram.com/stefanosrokos/](https://www.instagram.com/stefanosrokos/)

www.athensvoice.gr

Διαβάστε όλη τη συνέντευξη

όλη η περιοχή του Κοντόπευκου, που παραμένει μια ωραία, απλή και ήσυχη γειτονιά. Πρόσφατα, λόγω καραντίνας, ανακάλυψα και τα μονοπάτια στον Υμηττό. Αυτό που χρειάζεται όμως η Αγία Παρασκευή είναι ένα καλό χειμερινό σινεμά για να πηγαίνουμε τον χειμώνα του 2045 που θα ανοίξουν οι κινηματογράφοι.

Πώς βλέπεις τη σχέση των εικαστικών με την πόλη στις διάφορες μορφές της, π.χ. η δράση του Banksy ή τα τεράστια murals στους τοίχους των πολυκατοικιών; Θα έβλεπες δική σου δουλειά σε αυτή τη μορφή; Θα μπορούσα να φανταστώ τη δουλειά μου σε τεράστιες επιφάνειες σε δημόσιους χώρους και σε τοίχους πολυκατοικιών, και για να είμαι ειλικρινής θα μου άρεσε, αλλά δεν θα το έκανα. Μου αρέσουν τα γκράφιτι, μου αρέσει η δράση του Banksy, μου αρέσουν οι καλλιτέχνες που κάνουν γκράφιτι παράνομα ή με άδεια, αρκεί να με πείθουν ότι έχουν την ανάγκη να το κάνουν και να σέβονται την επιφάνεια που καλύπτουν. Αναγνωρίζω την αντίφαση σ' αυτό που λέω, γιατί η σκέψη στην οποία βασίζεται η δημιουργία γκράφιτι δεν έχει τέτοιου είδους περιορισμούς. Εγώ όμως αυτόν τον παράγοντα που με κάνει να μην μπορώ και να μη θέλω να παρέμβω, να αλλοιώσω ή να καλύψω έστω και πολύ δημιουργικά κάτι που προϋπήρχε, δεν μπορώ να τον παραβλέψω. **A**

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ «ΘΕΛΕΙ ΑΠΛΟΤΗΤΑ Ο ΜΟΤΣΑΡΤ, ΑΥΤΗ ΕΙΝΑΙ Η ΟΜΟΡΦΙΑ ΤΟΥ»

Της ΛΕΝΑΣ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

Λ

ίγες μέρες πριν τη διαδικτυακή πρεμιέρα του «Ντον Τζοβάννι» του Μότσαρτ, της πρώτης από τις διεθνείς συμπαραγωγές της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, συναντήσαμε τη λαμπερή σοπράνο κολορατούρα Βασιλική Καραγιάννη και μιλήσαμε

για την όπερα στον καιρό της καραντίνας, τη δυσκολία του να τραγουδάς χωρίς κοινό και βέβαια για το ντεμπούτο της στον απαιτητικό ρόλο της Ντόννα Άννα. Τέλος, η όχι και τόσο «αθώα» στάση της απέναντι στον ακόλαστο Ντον Τζοβάννι –στην κατά Τζων Φούλτζεϊμ τολμηρή σκηνοθετική εκδοχή– οδήγησε σε μια επίκαιρη και... εντός θέματος κουβέντα για τη σεξουαλική παρενόχληση στη σκηνή και τα παρασκήνια των λυρικών θεάτρων.

— Μου λέγατε λίγο πριν ξεκινήσουμε τη συνέντευξη πως παρακολουθώντας την online μετάδοση φοβάστε ότι θα αρχίσετε να λέτε, «εδώ δεν είμαι καλή» ή «αυτό θα μπορούσα να το πω καλύτερα». Πιστεύετε ότι η ανασφάλεια αυτή συνδέεται κατά κάποιον τρόπο και με την απουσία κοινού;

Ο καλλιτέχνης γνωρίζει πάντα αν η ερμηνεία του είναι σωστή ή όχι, ωστόσο, η επιβεβαίωση που έρχεται από το κοινό, σου δίνει ώθηση. Όταν έχεις απογειωθεί από ένα θερμότατο χειροκρότημα σε μια άρια, σίγουρα η συνέχεια θα είναι ακόμα πιο καλή. Και δεν είναι μόνο η ικανοποίηση, είναι και η ευθύνη που αισθάνεσαι απέναντι σε ένα θερμό κοινό. Θέλεις να το ευχαριστήσεις και του δίνεις ακόμα περισσότερα. Το καλοκαίρι, συμμετείχα στις εκδηλώσεις της Λυρικής που έγιναν σε αρχαιολογικούς χώρους, σε όλη την Ελλάδα. Θυμάμαι στον Ναό της Αφραίας, στην Αίγινα, όπου όλες οι θέσεις –όσες επιτρεπόταν– ήταν γεμάτες, το κοινό μας παρακολουθούσε με τόση δίψα, τόση κατάνυξη, ήταν σαν να άπλωναν τα χέρια τους για να «εισπράξουν» όσα περισσότερα μπορούσαν! Ας μην ξεχνάμε πως σε καιρούς κρίσης, η τέχνη είναι στήριγμα για τον κόσμο, γι' αυτό και επιβίωσε σε όλες τις μορφές της, ακόμα και μέσα σε πολέμους... Αυτό που συμβαίνει τώρα είναι πρωτάκουστο, άδικο.

— Είναι η πρώτη σας συμμετοχή σε μια όπερα που μεταδίδεται online. Εμείς, οι θεατές, στο τέλος κάθε παράστασης που έχουμε παρακολουθήσει διαδικτυακά, αισθανόμαστε αμήχανα, σφίγγεται η καρδιά μας όταν οι συντελεστές υποκλίνονται βουβά, σε ένα πολυπληθές αλλά αόρατο κοινό. Ποια ήταν τα δικά σας συναισθήματα εκείνη τη στιγμή;

Τι να σας πω, δεν περιγράφεται αυτή η στιγμή και δεν είναι η μόνη. Τελειώνει η άρια, το ντουέτο, το κουαρτέτο, η πράξη και δεν ακουγόταν τίποτα! Ένα άδειασμα... Ξέρετε, σε μια ζωντανή παράσταση, ακόμα και όταν το κοινό σιωπά, νιώθεις την ενέργειά του, τη χαρά του, τη συγκίνησή του, την ανάσα του. Τώρα, προσπαθείς να φτιάξεις με το μυαλό σου εικόνες, να φανταστείς ότι θα σε ακούσουν οι άνθρωποι που θα ήθελαν πολύ να βρίσκονται εκεί, για να μπορέσεις να το αντέξεις, να το διαχειριστείς και να δημιουργήσεις. Και το αποκορύφωμα είναι βέβαια το φινάλε. Στο τέλος των τριών βιντεοσκοπήσεων του Ντον Τζοβάννι, το μόνο που ακούγαμε ήταν το αραίο αλλά πολύ δυνατό χειροκρότημα των μουσικών, των εικονοληπτών, των φωτογράφων, των τεχνικών. Ήταν κι αυτό κάτι... Μας έδινε δύναμη.

— Κλείνουμε σε λίγο ένα χρόνο εγκλεισμού, με απανωτές καραντίνες και ελάχιστες ζωντανές παραστά-

© ANDREAS SIMOPOULOS

Η ΤΕΧΝΗ ΕΙΝΑΙ ΣΤΗΡΙΓΜΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ, ΓΙ' ΑΥΤΟ ΚΑΙ ΕΠΙΒΙΩΣΕ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ, ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΣΕ ΠΟΛΕΜΟΥΣ... ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΤΩΡΑ ΕΙΝΑΙ ΠΡΩΤΑΚΟΥΣΤΟ, ΑΔΙΚΟ

σεις. Μπορώ να φανταστώ αυτά που σας στέρησε αυτή η χρονιά. Υπάρχουν όμως και πράγματα που σας πρόσφερε; Προσωπικό χρόνο ίσως;

Δεν θα το έλεγα ακριβώς έτσι γιατί η δική μου ζωή είναι συνυφασμένη με τη μουσική, δεν μου «τρώνει χρόνο». Γεννήθηκα μέσα στην τέχνη, ζω μέσα στην τέχνη και θέλω να ζω μέσα στην τέχνη, που λέει και η Τόσκα. Μου λείπει πολύ αυτό το κομμάτι, αν και εμείς εδώ είμαστε ευλογημένοι γιατί η Λυρική είναι ένα από τα ελάχιστα λυρικά θέατρα στον κόσμο που λειτουργούν, έστω και με περιορισμούς. Υπήρχαν σχέδια –και υπάρχουν– για εμφανίσεις μου στο εξωτερικό που δεν έχω ιδέα αν και πότε θα πραγματοποιηθούν. Ωστόσο, αυτή τη χρονιά αποκόμισα πολλά και σημαντικά. Συνειδητοποίησα τώρα, πιο πολύ από ποτέ, πόσο σημαντική είναι η ψυχική υγεία –και όχι μόνο η σωματική–, πόσο μεγάλη προσοχή χρειάζεται. Έμαθα να αξιολογώ, να γεύομαι περισσότερο πράγματα, καταστάσεις. Εκτίμησα τη συναναστροφή με τους ανθρώπους που αγαπώ, με το κοινό. Έμαθα να μην αναβάλλω τίποτα, θέλω κάθε τι να το ζήσω τώρα γιατί δεν ξέρω τι μου επιφυλάσσει το μέλλον.

— Ας επιστρέψουμε στον «Ντον Τζοβάννι». Η σκηνοθετική προσέγγιση του Τζων Φούλτζεϊμς είναι αρκετά ανορθόδοξη, τοποθετεί τη δράση της όπερας στο

σήμερα, σε ένα ξενοδοχείο στον μικρόκοσμο μιας πόλης όπου το ιδιωτικό γίνεται δημόσιο και ο χρόνος παραμονής είναι περιορισμένος. Λειτουργήσε αυτή η μεταφορά;

Στην αρχή ήμουν λίγο περίεργη, δεν μπορούσα να φανταστώ πώς θα στηθεί. Τελικά μόνο όταν είδα την εικόνα ολοκληρωμένη στη σκηνή με τους φωτισμούς και τα κοστούμια κατάλαβα και θεωρώ ότι η ιδέα του λειτουργήσε όμορφα. Όλη η πλοκή του Ντον Τζοβάννι, οι ερωτικές περιπέτειες των ζευγαριών, οι συναντήσεις τους, ταίριαζαν σε αυτό το σκηνικό. Είναι μοντέρνο, ατμοσφαιρικό, έχει μια πιο κινηματογραφική αντίληψη με σπέσιαλ εφέ, προβολές... αλλά ας μην τα αποκαλύψω όλα!

— Αλήθεια, πώς διαχειριστήκατε το πρόβλημα των αποστάσεων;

Ο σκηνοθέτης μας σεβάστηκε απόλυτα την προσωπική επιλογή του καθενός. Άφησε στη βούλησή μας το πόσο κοντά θα έρθουμε στα ερωτικά ντουέτα, αν και κανένας από τους συναδέλφους δεν είχε το οποιοδήποτε πρόβλημα. Άλλωστε κάναμε συνεχή τεστ, φορούσαμε όλοι μάσκες σε όλη τη διάρκεια των προβών, δουλέψαμε σε πολύ μεγαλύτερο χώρο από ό,τι συνηθίζεται, κάναμε συχνά διαλείμματα και γενικά τηρήθηκαν όλοι οι κανόνες του θεάτρου.

— Στον «Ντον Τζοβάννι» και οι τρεις γυναικείοι ρόλοι, της Ντόννα Άννα, της Ντόννα Ελβίρα και της Τσερλίνα, ερμηνεύονται από σοπράνο αλλά με διαφορετικά χαρακτηριστικά η κάθε μία. Έχετε τραγουδήσει στο παρελθόν Τσερλίνα, που ταιριάζει πολύ στο δικό σας χόρωμα αλλά τώρα ερμηνεύετε την Ντόννα Άννα, ένα ρόλο που δίνεται συνήθως σε «καθαρόαιμες» υψιφωνούς. Το γεγονός ότι εσείς είστε σοπράνο κολορατούρα σας βοήθησε ή σας δυσκόλεψε στην ερμηνεία;

Πράγματι, έχω τραγουδήσει Τσερλίνα στη Γένοβα πριν 7-8 χρόνια. Αλλά και η Ντόννα Άννα είναι γραμμένη σε υψηλή περιοχή. Απαιτεί μια μεστή, γεμάτη φωνή που να έχει όμως άνεση στις υψηλές νότες, γι' αυτό και συχνά ερμηνεύεται από κολορατούρες που στην πορεία περνάνε σε ένα πιο δραματικό ρεπερτόριο – αντίθετα, οι σοπράνο με τις πιο «σκούρες» φωνές στη δεύτερη μεγάλη άρια που έχει έντονα στοιχεία κολορατούρας δυσκολεύονται αρκετά. Εγώ ήξερα ότι εκεί δεν θα αντιμετώπισω κανένα πρόβλημα. Η έννοια μου ήταν να μπορέσω να ανταποκριθώ στην πρώτη, έντονα δραματική άρια, την περίφημη «Orsaichil' onore», και στο ρετσιτατίβο που προηγείται. Δούλεψα όμως πολύ με τον πιανίστα και τον μαέστρο και τελικά τη λάτρεψα!

— Με ποια κριτήρια αποφασίζετε να δοκιμασθείτε σε ένα νέο ρόλο που σας προτείνουν;

Όταν επιλέγω να προσεγγίσω έναν νέο ρόλο, δύο παράγοντες λαμβάνω υπόψη. Ο πρώτος, να είμαι βέβαιη ότι η φωνή μου ταιριάζει στον ρόλο, ότι έχει τη φωνητική και ερμηνευτική ωριμότητα να «υψηλότερα» τον χαρακτήρα και την ηρωίδα – η φωνητική ωριμότητα καθορίζεται από την ηλικία αλλά και από τους ρόλους που έχω τραγουδήσει ως εκείνη τη στιγμή. Ο δεύτερος, ότι δεν είναι πάνω από τις δυνατότητες τις φωνής μου, ότι δεν θα την επιβαρύνει. Πάντα σέβομαι τη φωνή μου και τα όριά της. Αυτά έλαβα υπόψη και πριν καταλήξω στην απόφαση να ντεμπουτάρω στην Ντόννα Άννα.

— Έχετε ερμηνεύσει μερικούς από τους πιο απαιτητικούς ρόλους του οπερατικού ρεπερτορίου. Λουτσιάνι Λαμερμούρ, Βασίλισσα της Νύχτας στον «Μαγικό Αυλό», Ολυμπία στα «Παραμύθια του Χόφμαν», Σουζάνα στους «Γάμους του Φίγκαρο», Άμνινα στην «Υπνοβατίδα», Τζίλντα στον «Ριγκολέτο». Από άποψη δυσκολίας πού θα κατατάσσατε την Ντόννα Άννα;

Δεν το έχω σκεφτεί, αλλά θα έλεγα ότι όσον αφορά τη δυσκολία, βρίσκεται κάπου ανάμεσα σε Λουτσιάνι και Υπνοβατίδα, με το βάρος να πέφτει μάλλον προς την πρώτη. Δεν έχει φυσικά τέτοιο όγκο σε διάρκεια ο ρόλος, είναι πιο μοιρασμένος, με ενδιάμεσα κομμάτια μεγάλης άνεσης, αλλά, όπως και η Λουτσιάνι με τη σκηνή της τρέλας, η Ντόννα Άννα τραγουδά το «Non mi dir!», μία από τις δύο πιο εξαντλητικές άριες του ρόλου, στο τέλος. Η δυσκολία εδώ βρίσκεται στο να μπορέσεις να ενταχθείς στο ύψος του Μότσαρτ, το οποίο είναι εντελώς διαφορετικό από το μεπελκάντο. Ειδικά δε στην Ντόννα Άννα, ένα ρόλο με έντονα δραματικά στοιχεία, πολύ εύκολα μπορείς να παρασυρθείς και να... «μπελκαντίσεις». Κι αυτό στη μελέτη το προσέξαμε ιδιαίτερα.

— Δηλαδή; Πώς διαφοροποιείται φωνητικά η ερμηνεία σε μια όπερα του Μότσαρτ;

Θέλει απλότητα ο Μότσαρτ, αυτή είναι η ομορφιά του.

Πρέπει να μετριάσεις τη φωνή σου, να μη φωνάζεις, να μη δώσεις όλον τον όγκο της, και, το πιο σημαντικό, δεν πρέπει να παρασυρθείς συναισθηματικά, γιατί τεχνικά θα σε ρίξει έξω. Το στιλ του Μότσαρτ διαφοροποιείται από άλλων συνθετών, στο ότι δεν επιτρέπει ελευθερίες. Δεν μπορεί κανείς μας να προσθέσει ή να αφαιρέσει ούτε μια νότα! Δεν μπορείς να κάνεις δεξιοτεχνικές καντέντσες ή κορώνες, όπως στο μεπελκάντο, εκτός από απειροελάχιστες εξαιρέσεις και πάλι μέσα σε συγκεκριμένο στιλ. Υπηρετείς κατά γράμμα, ό,τι ακριβώς γράφει ο Μότσαρτ, απλά προσθέτεις την προσωπική σου πινελιά ερμηνείας μέσα στα πλαίσια που σου έχει ορίσει. Μέσα στην απλότητά της, η μουσική του είναι τόσο πλήρης που οποιαδήποτε παρέμβαση θα ήταν ιεροσυλία.

— Η Ντόννα Άννα είναι ένας αμφίσημος χαρακτήρας. Συχνά περιγράφεται ως εμμονική. Εσείς πώς τη «διαβάσατε»; Τι είναι αυτό που την καθοδηγεί; Η ανάγκη για εκδίκηση, η θλίψη για την απώλεια του πατέρα της;

Κανονικά, με την είσοδο της Ντόννα Άννα στη σκηνή, παρακολουθούμε μια απόπειρα βίαιου της από τον Ντον Τζοβάννι. Στην παραγωγή που θα δούμε, τα πράγματα δεν συμβαίνουν ακριβώς έτσι. Έχει προηγηθεί η πρόκληση της Ντόννα Άννα. Βρίσκονται στο ξενοδοχείο και τον προσκαλεί, πετώντας του το κλειδί, να έρθει στο δωμάτιό της. Κι εκείνος φυσικά έρχεται. Είναι ξεκάθαρο ότι δεν παρσύρεται πιστεύοντας ότι είναι ο αρραβωνιαστικός της, ο Ντον Οττάβιο –όπως υπονοεί το λιμπρέτο–, γιατί στη δική μας εκδοχή κανείς δεν φορά μάσκα. Είναι ένα σημείο που συζητήσαμε πολύ και εγώ και ο Τάσσης Χριστογιαννόπουλος –ο Ντον Τζοβάννι της παράστασης– με τον σκηνοθέτη μας. Για τον Τζων Φούλτζεϊμς –και εδώ συμπίπτουν οι απόψεις μας– η Ντόννα Άννα είναι κρυφά ερωτευμένη με τον Ντον Τζοβάννι, είναι, θα λέγαμε, το απωθημένο της. Και ενώ της δίνεται επιτέλους η ευκαιρία να βρεθεί μαζί του, η πράξη δεν ολοκληρώνεται κι αυτό τη θυμώνει. Ταυτόχρονα, αισθάνεται τύψεις για τον θάνατο του πατέρα της, αφού εξαιτίας της έχασε τη ζωή του αλλά δεν μπορεί να... ζητήσει τα ρέστα από τον Ντον Τζοβάννι, αφού η ίδια τον προκάλεσε. Νιώθει απογοητευμένη από τον Ντον Οττάβιο και τον κρατά σε απόσταση, παρόλο που εκείνος την αγαπά, την παρηγορεί, τη στηρίζει. Μέσα της γίνεται μια τεράστια πάλη, κάτι που διαφαίνεται έντονα σε όλη τη διάρκεια του έργου. Σίγουρα είναι μια ηρωίδα με ψυχολογικά προβλήματα – κατά τον Τζων Φούλτζεϊμς μάλιστα ίσως είναι και διπολική.

— Από μια διαβολική σύμπτωση το ανέβασμα του «Ντον Τζοβάννι», της ιστορίας ενός ακόλαστου ευγενή που αποπλανά γυναίκες και τις παρενοχλεί σεξουαλικά, θα λέγαμε, σήμερα, είναι πιο επίκαιρο από ποτέ. Το σκεφτήκατε καθόλου αυτές τις μέρες με αυτό το κύμα καταγγελιών που έρχονται στο φως; Άλλωστε, ούτε ο κήρυκας της όπερας έμεινε αλώβητος, τουλάχιστον στο εξωτερικό. Ποια είναι η δική σας θέση;

Πράγματι, είναι τρομερή σύμπτωση. Ο Ντον Τζοβάννι εκμεταλλεύεται όποια γυναίκα πέσει στα πόδια του. Είναι το κυρίαρχο στοιχείο του χαρακτήρα του, κάτι που τονίζεται και στη σκηνοθετική εκδοχή του Φούλτζεϊμς, έστω και αν η Ντόννα Άννα φαίνεται να «υποκύπτει» ηθελημένα σ' αυτόν. Κατά κανόνα πάντως μια τέτοια στάση σπάνια τη συναντάς στην πραγματικότητα, στην αληθινή ζωή. Στον χώρο μας κατά καιρούς ψιθυρίζονται διάφορα, αφήνονται υπονοούμενα από συναδέλφους, έχει υπάρξει και περιστατικό που η σεξουαλική παρενόχληση ήταν εντελώς αποκάλυψη, όπως έχω ακούσει και για ταλαντούχα άτομα που, επειδή αρνήθηκαν, «φρέναρε» η καριέρα τους. Ευτυχώς, δεν είναι ο κανόνας. Σίγουρα υπάρχουν και κάποιες περιπτώσεις γυναικών ή ανδρών, που το επιδίωξαν, έχοντας προσδοκίες, μεγάλες φιλοδοξίες. Αλλά και πάλι, για μένα, θράματα είναι. Δίνονται υποσχέσεις, οι οποίες άλλοτε κρατούνται κι άλλοτε όχι – κι αυτό είναι το πιο τραγικό. Προφανώς και θεωρώ πολύ καλό που βγήκαν όλες αυτές οι καταγγελίες στην επιφάνεια. Είμαι κάθετα αντίθετη στους εκβιασμούς και κάθε είδους εκμετάλλευση από άτομα σε θέση ισχύος, είτε μέσω σωματικής είτε ψυχολογικής βίας – εξαιρούνται σαφώς περιπτώσεις συναινετικής, ανεξάρτητης από το αποτέλεσμα. Πιστεύω ότι καθέναν, καθεμία που βρέθηκε σε μια τέτοια θέση, θα πρέπει να καταγγέλλει άμεσα και χωρίς φόβο! Πατι έτσι, απαλλάσσεται ο ίδιος από όλη την εσωτερική πίεση, κυρίως όμως γιατί βοηθά και άλλα πιθανά θύματα να μιλήσουν. Ίσως, μάλιστα, κάνει και κάποιους από τους θύτες να ξανασκεφτούν οποιαδήποτε παρόμοια ενέργεια. **Α**

INFO

«Ντον Τζοβάννι»
Βόλφγκανγκ Αμαντέους Μότσαρτ
Μια συμπαραγωγή της ΕΛΣ με την Όπερα του Γκαίτεμποργκ & τη Βασιλική Όπερα της Δανίας.
Από τις 14 Φεβρουαρίου 2021 στην GNO TV
www.nationalopera.gr
Για τη μετάδοση του Ντον Τζοβάννι από την GNOTV προπωλούνται εισιτήρια των 10 ευρώ στην www.ticketservices.gr και στο tickets.public.gr/

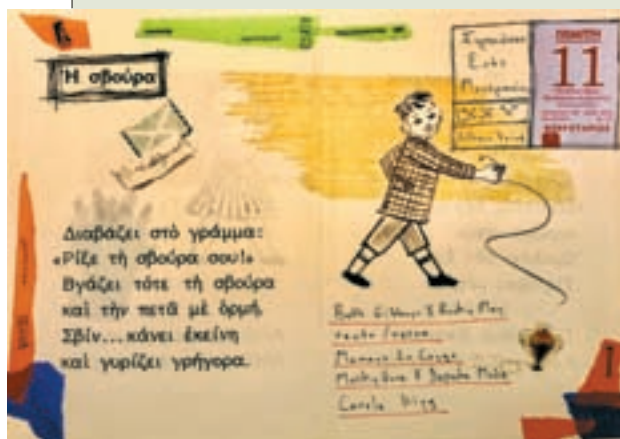
Σ' Ενδέχεται να έχω γράψει ξανά γι' αυτόν τον σπουδαίο δίσκο του 2002, τη χρονιά που τα σύννεφα στο Bristol είχαν αρχίσει να γίνονται απειλητικά. Η μεγάλη επιρροή του ήχου της πόλης στην παγκόσμια σκηνή είχε αρχίσει να σβήνει και η μουσική πρωτεύουσα του κόσμου (έτσι θέλαμε πάντα να τη βλέπουμε) επέστρεφε στη δύσκολη καθημερινότητα μιας τυπικής βρετανικής επαρχιακής πόλης. Τα δυσκοπώλεια είχαν αρχίσει να κλείνουν, οι έριδες μεταξύ των μουσικών να φρουσκώνουν, οι αθλιότεροι ξεσάλωναν και οι πιο σοβαροί είχαν αποφασίσει να σταματήσουν να μιλούν. Εκείνη ακριβώς τη δύσκολη χρονιά η **Beth Gibbons** των **Portishead** συνεργάζεται με τον **Paul Webb** των **Talk Talk** (που διαλέγει για ψευδώνυμο το "Rustin Man") για να κυκλοφορήσουν το "Out Of Season", έναν δίσκο που χρησιμοποιεί τα εκφραστικά στοιχεία των συγκροτημάτων καταγωγής, τα οδηγεί όμως εντελώς αλλού: στην jazz, τη folk, την electronica και με επιρροές, ειδικά ως προς τη φωνή της Beth, από τη Billie Holiday και τη Nina Simone και με έμφραση στο phrasing του Nick Drake. Αν με ρωτήσεις γιατί αποφάσισα να γράψω τώρα γι' αυτόν τον δίσκο, θα σου απαντήσω ότι είναι ιδανικό soundtrack για να συνοδεύσει έναν δύσκολο χειμώνα που ευτυχώς τελειώνει.

► «Ένας μουσικός που μόνος στο διαμέρισμά του ερμηνεύει μια σονάτα του Μπετόβεν μοιράζεται κάτι κοινό με έναν ήλιο, χαραγμένο πάνω σε μια θάλασσα από αλάτι», γράφει ο **Δημήτρης Χρυσός Τομαράς** στο εκδοτικό σημείωμα του νέου τρίτου τεύχους του περιοδικού δοκιματικού λόγου recto/verso. Ένα εξαιρετικό περιοδικό, από αυ-

τά που θα κρατάς κάθε του τεύχος στη βιβλιοθήκη σου, ξέροντας ότι ακόμη κι αν σήμερα δεν σε ενδιαφέρουν όλα τα κείμενα που περιλαμβάνει, θα έρθει η στιγμή να ανατρέξεις σ' αυτά. Από τον «Αίαντα» του Σοφοκλή σε μετάφραση του Νίκου Α. Παναγιωτόπουλου, και το δοκίμιο του H.D.F. Kitto πάνω στην τραγωδία αυτή, στη «Χορική Πολυφωνία και την Αρχαία Τραγωδία» του Άγι Μαρίνη, κι από εκεί στο «Νυχτόραμα», τα «Θραύσματα Παραδείσου» και το «Δοκίμιο για το Πνευματικό Ασυμείδωτο», αυτά εδώ είναι κείμενα πολύτιμα, που τους αξίζει να πάρουν τον χρόνο τους ώστε να

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς LXXV

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ

διαβαστούν απολαυστικά από κάθε απαιτητικό αναγνώστη.

► Όσοι από εμάς είναι αρκετά γέροι ώστε να έχουν βρεθεί στο Καλλιμάρμαρο το 1985, στο **Rock In Athens**, εκείνο το φεστιβάλ που φιλοξενούσε –μεταξύ άλλων– τους Clash, τους Cure και τους Stranglers, ενδεχομένως θυμόμαστε πόσο σκληρά είχαν παίξει οι **Depeche Mode**. Ο ήχος τους εκείνη τη βραδιά ήταν σχεδόν industrial και οι κοφτοί –και κοφτεροί– τους ρυθμοί έφερναν στο μυαλό τους Einstuerzende Neubauten, τους οποίους μάλλον ελάχιστα γνωρίζαμε τότε. Τώρα που κυκλοφορεί το νέο ep του **Martin Gore**, με τίτλο "The Third Chimpanzee", συνειδητοποιούμε ότι προφανώς, αυτός ήταν ο υπεύθυνος για τη σκληρότητα του ήχου της μπάντας. Εδώ, ο Gore παίζει μια σχεδόν βιομηχανική electronica, γεμάτη από vintage synth ήχους εκείνης της εποχής. Είναι ό,τι λιγότερο pop έχει ποτέ κάνει, κι αυτό είναι το πιο ενδιαφέρον στοιχείο της συγκεκριμένης δουλειάς. Δύο χρόνια μετά το φεστιβάλ, οι Depeche Mode κυκλοφορούν το "Music For The Masses", έναν καθαρό pop ηλεκτρονικό δίσκο με μεγάλα τραγούδια: "Never Let Me Down Again", "Strangelove", "Behind The Wheel" κι εκείνο το απίστευτο "Little 15", που έπαιζε στο repeat.

► Τι λες τώρα; Τι απίθανες που είναι αυτές οι κοπέλες που αποτελούν τις **Mamans du Congo!** Κατάγονται από την κεντροαφρικανική χώρα και με την προσθήκη του γάλλου παραγωγού Rrobin, κυκλοφορούν εννέα τραγούδια γεμάτα γερούς ρυθμούς, ένταση και πάθος που μόνο στη Mama Africa μπορείς να συναντήσεις. Εκατό κομμάτια σε βινύλιο λέμε, όποιος προλάβει, προλάβει!

P.S. Επανακυκλοφορεί σε βινύλιο, λίγες μόλις ημέρες μετά την επέτειο των 50 χρόνων από την κυκλοφορία του, στα τέλη του μήνα δηλαδή, το "Tapestry" της **Carole King**. Επειδή η ολλανδική "nice price" κόπια έχει λιώσει προ πολλού και το αμερικάνικο original πνέει τα λοίσθια, θα σπεύσω ελπίζοντας σε μία όσο το δυνατόν πιο προσεγμένη έκδοση.

Συνομιλώντας με ένα δέντρο

Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Είμαι άνθρωπος της πόλης. Όταν σ' ένα ταξίδι μου στην Αμερική αντιμετώπισα το δίλημμα Γκραν Κάνυον ή Σαν Φρανσίσκο, διάλεξα χωρίς δεύτερη σκέψη την πόλη των μπήντικς. Γνωρίζω βέβαια τη διαφορά ανάμεσα σ' ένα ελαιόδεντρο και μια συκιά και δεν θα διστάσω να ονομάσω ένα κυπαρίσσι ή ένα πεύκο αλλά εάν μου ζητηθεί –ακόμη κι αν είναι ζήτημα ζωής ή θανάτου– να υποδείξω μια μονόλια, μια φλαμουριά ή μια οξιά θα είναι σα να απαιτείται από μένα να μιλήσω κινέζικα. Δεν χρειάστηκε ποτέ να συνομιλήσω μυστικά μ' ένα δέντρο, να χαϊδέψω τον κορμό του ή να σκοντάψω στις ρίζες του. Θυμάμαι στη Γόρτυνα της νότιας Κρήτης το πλατάνι όπου κάτω από τη σκιά του άφησε ο Δίας την απαχθείσα Ευρώπη, μα ξέρω ότι ήταν πλατάνι μόνο και μόνο επειδή υπήρχε μια σχετική πλακέτα. Οπότε, γιατί να αγοράσω ένα βιβλίο που έχει τίτλο «Το τραγούδι των δέντρων»; Το πήρα καχύποπτα στα χέρια μου και το άνοιξα στην πρώτη σελίδα – όπως κάνω πάντα. Διάβασα τις πρώτες αράδες: «Είμαι φυλακισμένος στη Μάντοβα, την πόλη στην οποία γεννήθηκα και πέρασα την τρομερή παιδική ηλικία κι εφηβεία μου. Ολόγυρα ερήμωση, σιωπή. Τι συμβαίνει;»

Συμβαίνει ότι έχει ξεκινήσει η πανδημία κι έχει επιβληθεί καραντίνα στην Ιταλία. Εμένα πάλι μου αρκούσε ότι ο ήρωας του βιβλίου, ο συγγραφέας για την ακρίβεια, μιλούσε για τη Μάντοβα. Την πόλη όπου εξόρισε ο Σαίξπηρ τον Ρωμαίο του όταν χρειάστηκε να τον απομακρύνει λίγο από την Ιουλιέτα. Την πόλη που επισκέφτηκα με κάποια κοπέλα που αγάπησα – μα ποια ήταν; Θυμάμαι τον σταθμό του τρένου, θυμάμαι το Δουκικό παλάτι, θυμάμαι να περπατάμε πλάι στο ποτάμι πιασμένοι χέρι-χέρι αλλά η μορφή της μου διαφεύγει. Ας είναι. Πήρα το βιβλίο.

Ο συγγραφέας του, ένας σπουδαίος Ιταλός, ο Αντόνιο Μορέσκο, παραδέχεται από την αρχή κιόλας ότι δεν έχει καμιά ιδιαίτερη σχέση με τη χλωρίδα του τόπου του. Κι ωστόσο, για να έχει κάτι να ασχοληθεί όσο κρατάει η καραντίνα, αποφασίζει –με την προτροπή ενός φίλου του– να επιλέξει ένα δέντρο και να μιλήσει γι' αυτό σ' ένα βιβλίο.

Κι έτσι ξεκινάει ένα υπέροχο ταξίδι όπου ο συγγραφέας περιπλανιέται τα βράδια στην γενέθλια πόλη του –αποφεύγοντας τα μπλόκα της

αστυνομίας–, συναντάει δέντρα και συνομιλεί μαζί τους. Ακούει τις φωνές τους που μιλούν τη γλώσσα του. Συναντάει ένα μικρό δέντρο που ξεπετάγεται από τον υπόνομο. Μιλάει με την ψίχα ενός εγκλωβισμένου δέντρου. Συντυχαίνει ένα παλαβό δέντρο και διαλογίζεται με τα λευκά κλαδιά κάποιου άλλου. Απευθύνει ερωτήσεις στο κίτρινο δέντρο και παίρνει απαντήσεις από το κόκκινο. Ακούει τα δέντρα να του απευθύνονται εν χορώ και να του αφηγούνται τη γνωριμία τους με τους ανθρώπους.

Αντόνιο Μορέσκο,
Το τραγούδι των δέντρων,
εκδ. Καστανιώτης

Με συγκίνησε βαθιά τούτο το βιβλίο, με έφερε μπροστά στον καθρέφτη της ανθρώπινης κατάστασης, με έκανε να σκεφτώ για τα επαναλαμβανόμενα λάθη του είδους μας και με οδήγησε να στο-

χαστώ πάνω στη μεταμόρφωση που έχει έρθει η ώρα να πραγματοποιήσουμε, αν επιθυμούμε τη συνέχεια της ιστορίας μας κι όχι το τέλμα και τον αφανισμό.

Τα δέντρα τραγουδούν. Γυρίζοντας τις σελίδες του βιβλίου –σελίδες φτιαγμένες από δέντρα– θα ακούσετε το τραγούδι τους που ηχεί σαν σινιάλο σειρήνας στη σκοτεινή θάλασσα της ανθρώπινης ύπαρξης.

Τι παίζει;

11
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
2021

«Mother Father Son»

► Συνεχίζεται το αφιέρωμα της EPT στη δύναμη των ΜΜΕ. Η σειρά «**Mother Father Son**» μεταδίδεται αυτό και το επόμενο Σαββατοκύριακο από την EPT2 στις 22.00, με τον Ρίτσαρντ Γκιρ στον πρώτο του μεγάλο τηλεοπτικό ρόλο ως μεγιστάνας των ΜΜΕ να μοιράζει φόβο και δύναμη όπου κι αν πατήσει. Οι εθνικές εκλογές πλησιάζουν και ο μηχανισμός του αρχίζει να καταρρέει, όταν μια τραγωδία πυροδοτεί την «επανάσταση» της οικογένειάς του. Το σενάριο είναι του Τομ Ρομπ Σμιθ και ο Ρίτσαρντ Γκιρ μαζί με τους Έλεν Μακ Κόρι και Μπίλι Χούλι μάς χαρίζουν ένα θρίλερ για γερά νεύρα.

«Last Week Tonight with John Oliver»

► Η εμβληματική σατιρική νυχτερινή εκπομπή του HBO «**Last Week Tonight with John Oliver**» επιστρέφει αποκλειστικά στην COSMOTE TV με τον 8ο κύκλο σε Α' τηλεοπτική προβολή αμέσως μετά την πρεμιέρα της στην Αμερική, στο Cosmote Series HD, στις 21.00, τη Δευτέρα 15 Φεβρουαρίου. Ο Βρετανός κωμικός και πρώην ανταποκριτής του «The Daily Show», Τζον Ολίβερ, με το χαρακτηριστικό καυστικό χιούμορ, επανέρχεται μετά την ήττα του Ντόναλντ Τραμπ, στον οποίο ασκούσε σκληρή κριτική, για να σχολιάσει ξανά την αμερικανική και διεθνή καθημερινότητα. Από το στόχαστρό του αναμένεται να περάσουν και αυτή τη φορά πολιτικά πρόσωπα, celebrities, κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα, πολιτικά και lifestyle σκάνδαλα.

«Hope Springs»

► Πώς είναι «**Η Ευρώπη από ψηλά**»; Ο δεύτερος κύκλος της ομώνυμης σειράς του National Geographic κάνει πρεμιέρα τη Δευτέρα 15 Φεβρουαρίου στις 21.00 και έχει τις απαντήσεις και μπορείτε να το δείτε μέσω Cosmote TV, Nova, Vodafone TV, Wind Vision.

«Το ανθρώπινο στίγμα»

Στο νέο κύκλο, οι τηλεθεατές θα περιπλανηθούν πάνω από διάσημα μνημεία, όπως ο Παρθενώνας στην Αθήνα, όπου ένα τεράστιο έργο αποκατάστασης βρίσκεται σε εξέλιξη. Θα εξερευνήσουν τη μεγαλύτερη φάρμα στον κόσμο, που βρίσκεται στην τράτασα ενός κτιρίου στο Παρίσι, και θα γίνουν μάρτυρες της κατασκευής μιας σχε-

διάς 12 χιλιάδων τόνων στη Φινλανδία, πριν ξεκινήσει το πλωτό της ταξίδι 270 χιλιομέτρων. Ανάμεσα στα καλύτερα στιγμιότυπα του νέου κύκλου είναι οι θεαματικές εικόνες από την κατασκευή της γέφυρας Cannakale στη δυτική Τουρκία, που μελλοντικά θα συνδέει την Ευρώπη με την Ασία, τα πανύψηλα Ale Stones στη Σουηδία και το μεγαλύτερο παγοδρόμιο της Ευρώπης στο πάρκο της Βουδαπέστης.

► Δύο+1 ενδιαφέρουσες σειρές στην on demand υπηρεσία της Nova. Το πολεμικό δράμα «**Shadowplay**» που διαδραματίζεται στον απόηχο του Β' παγκοσμίου πολέμου με τους Τέιλορ Κιτς και Νίνα Χος, η δραματική – με κωμικά στοιχεία – κοινωνική σειρά «**Findind Alice**» με τους Κίλεϊ Χάους και Τζρένα Λάμλεϊ και το κατασκοπικό θρίλερ «**Berlin Station**» με τον εξαιρετικό Λέναντ Όρσεν.

► Ένα ειδικό αφιέρωμα στη νέα κατηγορία «**Σπίτι με τον Βαλεντίνο**», με ταινίες από όλα τα είδη ετοίμασε το ERTFLIX. Καθίστε αναπαυτικά στον καναπέ και παρακολουθήστε παρά το «**Autumn in New York**» με τον Ρίτσαρντ Γκιρ και τη Γουινόνα Ράιντερ σε ένα δραματικό love story, σε σκηνοθεσία Τζόαν Τσεν. Χαμογελάστε με τη Μέριλ Στριπ και τον Τόμι Λι Τζόουνς στο «**Hope Springs**». Ταυτιστείτε, ή και όχι, με την πολυτάραχη σχέση του Ρίτσαρντ Μπάρτον και της Λιζ Τέιλορ στο «**Burton and Taylor**» με τον Ντόμινικ Γουέστ και την Έλενα Μπόνιαμ Κάρτερ, σε σκηνοθεσία Ρίτσαρντ Λάξτον.

Γελάστε με την καρδιά σας στο «**Fly Me to the Moon**», με την Νταϊάν Κρούγκερ σε ένα τρελό στοίχημα με τον εαυτό της και τον θεό Έρωτα. Επίσης, ένα κλασικό αμερικάνικο «chick flick», το «**The Best of Me**», με τον Τζέιμς Μάρσοντεν και τη Μισέλ Μόναγκαν.

Τέλος, στην ταινία «**Το ανθρώπινο στίγμα**», στο τέλος της δεκαετίας του '90 και ενώ έχει ξεσπάσει το σκάνδαλο Κλίντον-Λεβίνσκι, ο καθηγητής Φιλολογίας Κόουλμαν Σιλκ (Αντονι Χόπκινς) παραιτείται από τη θέση που όταν κατηγορείται άδικα για ρατσιστικά σκόλια απάντησε σε δύο αφροαμερικανούς μαθητές του.

Γεια σου, Τζενάρα! Σου στέλνω εδώ ένα ζήτημα, που με απασχολεί, για να μου πεις και τη δική σου γνώμη. Κάνει like σε κοπέλες με όχι και τόσο σεμνό περιεχόμενο. Μου έχει πει, βέβαια, πως είναι αυθόρμητο και δεν σημαίνει κάτι, αλλά δεν ξέρω πώς να το διαχειριστώ. Νιώθω ότι ζηλεύω.

Γεια σου και σε σένα! Να σου πω ότι εγώ στη θέση σου θα ήμουν «δεν με νοιάζει, δεν ρωτάω η ζωή τι θα μου φέρει», θα σου έλεγα ψέματα. Θα είχα θορυβηθεί. Ειδικά, αν γινόταν συστηματικά. Κι η ζηλία μέσα στο πρόγραμμα μιας σχέσης είναι. Όλοι χαζεύουμε το ωραίο στο Instagram, ΑΛΛΑ (το τονίζω!) χρειάζεται ένα μέτρο, για να μη φέρνουμε το ταίρι μας σε δύσκολη θέση. Εννοείται ότι εφόσον η σχέση σας έχει γερές βάσεις, δεν θα λυγίσει από τα likes στην Irina Shayk, αλλά με μέτρο. Μα τι κούκλα κι αυτή.

Τζέν, γεια! Χρειάζομαι μια αμερόληπτη συμβουλή. Είμαι με ένα παιδί ενάμιση χρόνο, μιλάμε για καταπληκτική σύνδεση, χιούμορ και επικοινωνία, αλλά πολύ διαφορετικά γούστα και αντιλήψεις για τη ζωή, που με κάνουν να βλέπω ένα τέλος. Το θέμα είναι ότι επειδή είμαστε μικροί, αν και ενήλικοι, μένουμε με τους γονείς μας, δεν οδηγάμε και είμαστε και σχετικά μακριά. Η όλη φάση με τον covid μας έχει κοστίσει πολύ σε εμπειρίες και πράγματα, που θα κάναμε (το λες και σχέση εξ αποστάσεως). Εγώ, λοιπόν, νιώθω ότι λόγω των συνθηκών που προανέφερα, και μετά την καραντίνα, δεν θα μπορώ να δώσω και να πάρω όσα θα ήθελα από αυτό που έχουμε, κι ότι εφόσον δεν προβλέπεται να υπάρχει μεγάλη εξέλιξη και βελτίωση στο περιβάλλον μας, δεν θα μου είναι καθόλου εύκολο να έχω μια όμορφη σχέση. Το λήγεις κι εσύ σου λείπει πολύ ή μένεις να τον χορτάσεις για όσο κρατήσει;

© JOHN HOLMES

Φίλη μου, αν και μικρή σε βρίσκω εξαιρετικά ορθολογίστρια. Νιώθω ότι τα έχεις προδικάσει όλα μέσα σου, τα έχεις βάλει στα κουτάκια τους και γεια σας και αντίο. Με θυμάμαι

Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μυστικά... και στα fm! Το «Μίλα μου βρώμικα» κάνει τα ερωτικά σας θέματα να ακούγονται σαν παθιασμένο τραγούδι στο Athens Voice Radio 102.5

και μένα, μικρή και χαριτωμένη, όταν ακόμα έμενα με τους δικούς μου στο Μαρούσι κι είχα το πρώτο μου αγόρι στα Πατήσια. Αντε τώρα να συναντηθούμε χωρίς αυτοκίνητα και χωρίς χαρτζιλίκι. Αλλά κάπως ήταν μέσα στο παιχνίδι. Κάπως βρήκαμε την όρεξη, την ενέργεια και το πάθος μέσα σε όλη την ταλαιπωρία. Εδώ, βέβαια, δεν σας φτάνουν όλα, έχουμε και την πανδημία. Θέλω να ρωτήσεις τον εαυτό σου τι νιώθει γι' αυτό το αγόρι. Υπάρχουν συναισθήματα; Σε κάνει να νιώθεις όμορφα; Αν η απάντηση είναι καταφατική, θα βρεθεί κι η υπομονή για τις δυσκολίες.

Το δικό μου πρόβλημα είναι ότι είμαι 25 χρόνων και έχω σχέση εδώ και 4 χρόνια με ένα παιδί. Τον αγαπώ και με αγαπάει πάρα πολύ και σκεφτόμαστε τη ζωή μας στο μέλλον μαζί. Λέμε να προχωρήσουμε σε 1-2 χρόνια. Αλλά, θεωρώ ότι είναι κάποιες φάσεις, που μας τρώει η ρουτίνα, που δεν έχουμε διάθεση για τίποτα καινούργιο και απλά καθόμαστε σπίτι χωρίς κανένα νόημα. Επίσης, στην παρούσα φάση ψάχνω να βρω δουλειά πάνω στο επάγγελμά μου και νιώθω τρομερή πίεση και σε αυτό το κομμάτι και δεν μπορώ να προσπαθώ για τίποτα.

Και τέλος, ο σύντροφός μου αντιμετώπισε πρόσφατα ένα θέμα υγείας, ευτυχώς όλα καλά τώρα, που τον έριξε αρκετά ψυχολογικά και αυτόν. Ήμουν στο πλευρό του στα πάντα, αλλά τώρα που είμαι και εγώ κάπως χαλιά, νομίζω δεν τον βοηθάω, όπως θα έπρεπε.

Ας πάρουμε τα πράγματα ένα προς ένα. Λες «απλά καθόμαστε σπίτι χωρίς κανένα νόημα». Και απαντώ. Όλοι καθόμαστε σπίτι, κοιτάζοντας το ταβάνι χωρίς κανένα νόημα. Την πανδημία μου μέσα. Αλλά δεν φαντάζομαι να είσαι από αυτές, που πιστεύουν ακόμη στα παραμύθια και στα χολιγουντιανά love stories; Εκεί που ο έρωτας κρατάει μια ζωή και κανείς ποτέ δεν κυκλοφόρησε με πιτζάμα και παντόφλα στο σπίτι μετά το «Ζήσανε αυτοί καλά»; Η σχέση θέλει καθημερινή δουλειά. Επόμενο θέμα. Η δουλειά σου. Μία από τις πιο δύσκολες περιόδους της ζωής μου ήταν όταν είχα μείνει άνεργη περί τους 5 μήνες. Τρομερά ups and downs. Κυρίως downs. Και απογοήτευση και κριτική στον εαυτό μου και κριτική στην κοινωνία. Όμως, κάνε υπομονή. Είναι κάτι, που συμβαίνει. Δεν είναι ωραίο, αλλά συμβαίνει. Πάρε το χρόνο σου κι όταν δυναμώσεις, βγες ξανά δυναμικά εκεί έξω και κάπου θα «τρουπώσεις». Όσο για το τελευταίο σκέλος του κειμένου σου, θέλω να σου πω το εξής. Για να μπορείς να δώσεις, πρέπει πρώτα η «τσέπη σου να είναι γεμάτη».

Από άδεια τσέπη, τι να δώσεις; Χρειάζεσαι να σε φροντίσεις πολύ, για να μπορείς και πάλι να στηρίζεις όσους αγαπάς.

ΜΙΛΑ ΜΟΥ
ΒΡΩΜΙΚΑ
-Reloaded-
Της ΤΖΕΝΗΣ
ΜΕΛΙΤΑ

Μίλα μου βρώμικα.
Μίλα μου αληθινά.
email: info@athensvoice.gr
instagram: @melitajenny

ΚΡΙΟΣ (20 Μαρτίου - 19 Απριλίου)

Αυτή την εβδομάδα θα χρειαστεί να προσέχεις πολύ τα λόγια σου σε συζητήσεις με φίλους αλλά και συνεργάτες, καθώς μπορεί να προκύψουν εντάσεις. Την Πέμπτη 1η Νέα Σελήνη θα επηρεάσει κυρίως τους γεννημένους του 3ου δεκαημέρου και θα στρέψει την προσοχή σου σε φιλικές αλλά και προσωπικές σχέσεις, ενώ θα υπάρξει μεγάλη ώθηση για νέα ξεκινήματα που έχουν να κάνουν με συμμετοχή σε συλλογικά projects και συνεργασίες με ομάδες ανθρώπων. Βέβαια, επειδή ο Ερμής είναι ανάδρομος, μπορεί να υπάρξουν καθυστερήσεις και καλό θα ήταν τα σχέδιά σου να μπου σε εφαρμογή μετά τις 20/2 που θα έχει επιστρέψει σε ορθή πορεία. Ακόμη μπορεί να υπάρξουν ξεκαθαρίσματα σε φιλικές σχέσεις, ενώ δεν αποκλείονται και οι επιστροφές ερωτικών συντρόφων από το παρελθόν, τόσο την Πέμπτη όσο και το Σάββατοκύριακο με τις όψεις του ανάδρομου Ερμή που θα επηρεάσουν κυρίως τους γεννημένους του 3ου δεκαημέρου. Την ημέρα του Αγίου Βαλεντίνου, μάλιστα, το Εξάγωνο Άρη-Ποσειδώνα θα συμβάλει στη δημιουργία μιας πιο ρομαντικής ατμόσφαιρας.

ΤΑΥΡΟΣ (20 Απριλίου - 19 Μαΐου)

Με πάνω από τους μισούς πλανήτες (μαζί με τα Φώτα) συγκεντρωμένους στο ζώδιο του Υδροχόου αυτή την εβδομάδα και με τη Νέα Σελήνη του Φεβρουαρίου που πραγματοποιείται την Πέμπτη 11/2 στο ίδιο ζώδιο, εστιάζεις την προσοχή σου στην καριέρα και στα επαγγελματικά σου. Είσαι ικανοποιημένος με τα πράγματα στη δουλειά; Σε ενδιαφέρει πραγματικά το αντικείμενό σου; Ποιες είναι οι μακροπρόθεσμες επιδιώξεις σου; Χρειάζεται να σκεφτείς πραγματικά τι θέλεις να επιτύχεις αναφορικά με τους επαγγελματικούς σου στόχους. Το επόμενο διάστημα μπορούν να υπάρξουν ευκαιρίες εξέλιξης και γενικών επέκτασης στο κομμάτι της επαγγελματικής σου ζωής. Κάποιοι μπορεί να έχουν καλά νέα που αφορούν και τον τομέα

του σπιτιού και της οικογένειας, καθώς η αστρολογία λειτουργεί με άζωνες. Επειδή όμως ο Ερμής είναι ανάδρομος, μπορεί να μη δεις άμεσα γεγονότα, αλλά μην αποθαρρύνεσαι καθώς η ακτίνα επιρροής φτάνει μέχρι το καλοκαίρι με τις δύο Πανσελήνους στο ζώδιο του Υδροχόου στις 25/7 και 22/8. Το Σάββατοκύριακο οι σύνοδοι του Ερμή μπορεί να φέρουν ξανά στην επιφάνεια αισθηματικές καταστάσεις μέσα από τον επαγγελματικό σου χώρο, ενώ η μέρα της εβδομάδας που χρειάζεται προσοχή είναι η Τετάρτη, όπου μπορεί να υπάρξουν εντάσεις και ρήξεις.

ΔΙΔΥΜΟΙ (20 Μαΐου - 20 Ιουνίου)

Τη δεύτερη εβδομάδα του Φεβρουαρίου έχουμε το σπανιότατο γεγονός της συνύπαρξης 6 ουρανίων σωμάτων στο φιλικό για εσένα ζώδιο του Υδροχόου κατά τη φάση της Νέας Σελήνης του μήνα στο ίδιο ζώδιο, την Πέμπτη 11/2 στον 9ο ηλιακό σου οίκο της πνευματικότητας και της γνώσης. Θα θελήσεις να επεκτείνεις τους πνευματικούς σου ορίζοντες, να αποκτήσεις νέες γνώσεις και να ζήσεις καινούργιες εμπειρίες. Γίνεσαι πιο ανοικτός σε ζητήματα θρησκείας και φιλοσοφίας, ενώ αν σπουδάζεις ή ασχολείσαι

με την εκπαίδευση και τη διδασκαλία ή ακόμη και με το εμπόριο, τη διαφήμιση και τα ΜΜΕ θα έχεις σημαντικές εξελίξεις το επόμενο διάστημα. Ευνοούνται επίσης οι επαφές με το εξωτερικό. Όσον αφορά το προσωπικό κομμάτι θα υπάρξουν ευκαιρίες για νέες γνωριμίες, ενώ όσοι ήδη βρίσκονται σε σχέση μπορεί να προχωρήσουν στο επόμενο στάδιο. Επειδή όμως ο κυβερνήτης σου Ερμής είναι ανάδρομος, οι εξελίξεις μπορεί να καθυστερήσουν κάπως, όμως σε κάθε περίπτωση το «παράθυρο» της εύνοιας εκτείνεται μέχρι το τέλος του καλοκαιριού. Ερωτικές επιστροφές προμηνύονται μέσα στο Σάββατοκύριακο του Αγίου Βαλεντίνου με τις όψεις συνόδου του Ερμή με Αφροδίτη και Δία, ενώ μεγάλη προσοχή χρειάζεται η Τετάρτη σε επίπεδο επικοινωνίας και μετακινήσεων.

ΚΑΡΚΙΝΟΣ (21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου)

Η δεύτερη εβδομάδα του μήνα επικεντρώνει το ενδιαφέρον σου στον οικονομικό τομέα καθώς και σε ερωτικά ζητήματα που σε απασχολούν. Η Νέα Σελήνη του Φεβρουαρίου την Πέμπτη 11/2 που πραγματοποιείται στο ζώδιο του Υδροχόου και τον 8ο ηλιακό οίκο του ωροσκοπίου σου μπορεί να δώσει νέες σε οικονομικές εκκρεμότητες. Η σύνοδος της Αφροδίτης με τον Δία στον Υδροχόο την ίδια ημέρα θα λειτουργήσει επίσης βοηθητικά στο να μπορέσεις να διευθετήσεις παλιά χρέη, να προχωρήσεις μια συνεργασία ή να κάνεις μια καινούργια κίνηση που θα σου αποφέρει κέρδη, ενώ δεν αποκλείεται να υπάρξουν και κάποιες επιστροφές χρημάτων που σου οφείλονταν. Κάποια εμπόδια βέβαια λόγω του ανάδρομου Ερμή είναι στο πρόγραμμα, τα πράγματα θα κυλήσουν όμως μετά τις 20/2 που γυρίζει σε ορθή πορεία. Επίσης μπορείς τώρα να απολαύσεις στιγμές πάθους με τον σύντροφό σου, αφήνοντας πίσω αναστολές και φοβίες ή να επανεξετάσεις τη σχέση σου στην περίπτωση που αυτή λειτουργεί τοξικά στη ζωή σου. Παράλληλα, το σεναρίο της επανασύνδεσης με έναν πρώην είναι πολύ πιθανό, προσοχή όμως σε εκνευρισμούς και καβγάδες στις προσωπικές και φιλικές σου σχέσεις.

ΛΕΩΝ (22 Ιουλίου - 22 Αυγούστου)

Αυτή την εβδομάδα οι διαπροσωπικές σου σχέσεις έρχονται στο προσκήνιο, με το σπάνιο stellium 6 πλανητών (μαζί με τα Φώτα) απέναντί σου στο ζώδιο του Υδροχόου, που κορυφώνεται με τη Νέα Σελήνη του Φεβρουαρίου στο ίδιο ζώδιο και στον 7ο ηλιακό σου οίκο, επηρεάζοντας κυρίως τους γεννημένους του 3ου δεκαημέρου. Καλείσαι να επανεξετάσεις τον τρόπο που λειτουργείς μέσα στις σχέσεις με τους σημαντικούς άλλους στη ζωή σου καθώς και στις συνεργασίες σου. Θα υπάρξουν ευκαιρίες για νέα ξεκινήματα στα επαγγελματικά, νέες προτάσεις και συμφωνίες. Αν βρίσκεσαι ήδη σε μια σχέση θα κάνεις προσπάθειες για ανανέωση, κάποιοι θα προχωρήσουν σε κάτι καινούργιο, ενώ άλλοι θα έχουν σημαντικές εξελίξεις προχωρώντας σε μια εισημοποίηση. Βέβαια, λόγω του ότι ο Ερμής είναι ανάδρομος θα υπάρξει κάποια καθυστέρηση στην πραγματοποίηση όλων αυτών, όμως η ισχύς αυτού του φεγγαριού εκτείνεται μέχρι το καλοκαίρι, με τις δύο Πανσελήνους στις 24/7 και 22/8 στο ίδιο ζώδιο. Για τους αδέσμευτους μπορεί το Σάββατοκύριακο να υπάρξει μια επανασύνδεση με έναν πρώην. Η μεγάλη σου ανάγκη για συντροφικότητα μπορεί να σε οδηγήσει στο να δώσεις μια δεύτερη ευκαιρία σε μια σχέση του παρελθόντος κοντά στην ημέρα των ερωτευμένων.

ΠΑΡΘΕΝΟΣ (23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου)

Στη δεύτερη εβδομάδα του Φεβρουαρίου το βάρος πέφτει στον τομέα της καθημερινότητας, της εργασίας και της υγείας σου, με τη Νέα Σελήνη του μήνα στο ζώδιο του Υδροχόου που πραγματοποιείται την Πέμπτη 11/2 στον 6ο ηλιακό σου οίκο, επηρεάζοντας κυρίως τους γεννημένους του 3ου δεκαημέρου, να συμπίπτει με μια σπάνια πολυσυνοδία σε αυτό το ζώδιο. Ταυτόχρονα σχηματίζεται και η πολύ τυχερή σύνοδος Αφροδίτης - Δία στον Υδροχόο. Έτσι, το επόμενο διάστημα θα ανανεώσεις το πρόγραμμα της καθημερινότητάς σου, κάνοντας πιο σωστό προγραμματισμό του χρόνου σου, ώστε να υπάρχει

περιθώριο για ξεκούραση, ενώ θα θελήσεις να ασχοληθείς πιο σοβαρά με τη φυσική σου κατάσταση και τη διατροφή σου. Ίσως ήρθε η ώρα να κάνεις αυτή την κετογονική διαίτα που έλεγες ή να ξεκινήσεις TRX. Στον τομέα της εργασίας σου μπορεί να υπάρξουν προοπτικές για νέες συνεργασίες, ενώ το κλίμα με τους συναδέλφους σου θα βελτιωθεί. Λόγω του ότι ο κυβερνήτης σου, Ερμής, είναι ανάδρομος μπορεί να καθυστερήσει λίγο τα γεγονότα, όμως το εύρος επιρροής αυτού του φεγγαριού φτάνει μέχρι το τέλος του καλοκαιριού. Οι όψεις που θα σχηματίσει το Σάββατοκύριακο με την Αφροδίτη και τον Δία μπορεί να φέρουν επανασυνδέσεις με συνεργάτες από τον χώρο της δουλειάς ή μπορεί να υπάρξει εκδήλωση ερωτικού ενδιαφέροντος από μέρους τους, συγκυριακά τη γιορτή των ερωτευμένων.

ΖΥΓΟΣ (22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου)

Άκρως ερωτική είναι αυτή η εβδομάδα για σένα, με τη Νέα Σελήνη του Φεβρουαρίου στο ζώδιο του Υδροχόου να πραγματοποιείται την Πέμπτη 11/2 στον 5ο ηλιακό σου οίκο του έρωτα, της χαράς και της δημιουργίας, επηρεάζοντας κυρίως τους γεννημένους του 3ου δεκαημέρου. Την ίδια ημέρα σχηματίζεται και η όψη συνόδου Αφροδίτης-Δία στο ίδιο ζώδιο, που θεωρείται από τις πιο τυχερές στην Αστρολογία. Ένας νέος έρωτας ή μια νέα γνωριμία μπορεί τώρα να προκύψει. Όσοι βρίσκονται ήδη σε σχέση μπορεί να γυρίσει πρώτα σε ορθή πορεία. Ακόμη ενδέχεται να υπάρξουν επιστροφές ερωτικών συντρόφων από το παρελθόν και με τις όψεις συνόδου του ανάδρομου Ερμή με την Αφροδίτη και τον Δία, το Σάββατο και αντίστοιχα την Κυριακή, που είναι και η γιορτή του Αγίου Βαλεντίνου! Λίγη προσοχή θα πρέπει να δείξεις στις 10/2 στο κομμάτι της επικοινωνίας και σε οικονομικά θέματα.

ΣΚΟΡΠΙΟΣ (23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου)

Σε αυτή τη δεύτερη εβδομάδα του μήνα γίνεται μια σπάνια συνύπαρξη 6 πλανητών (μαζί με τα Φώτα) στο ζώδιο του Υδροχόου κατά τον σχηματισμό της Νέας Σελήνης του μήνα, που θα πραγματοποιηθεί την Πέμπτη 11/2 στο ίδιο ζώδιο, στον 4ο ηλιακό σου οίκο, του σπιτιού και της οικογένειας, επηρεάζοντας κυρίως τους γεννημένους του 3ου δεκαημέρου. Θα έχεις τη διάθεση να περάσεις περισσότερο χρόνο στο ασφαλές περιβάλλον του σπιτιού σου, ενώ δεν θα λείψουν στιγμές έντονου συναισθηματισμού. Κάποιοι θα αποφασίσουν τώρα να μείνουν μαζί, ενώ κάποιοι άλλοι θα υποδεχτούν ένα νέο μέλος στην οικογένειά τους. Πολύ ευνοϊκά λειτουργεί και η σύνοδος Αφροδίτης - Δία στον Υδροχόο, που σχηματίζεται την ίδια ημέρα. Μπορεί να αποφασίσεις να κάνεις μια ανακαίνιση στο σπίτι σου για να ομορφύνεις τον χώρο. Βέβαια, ο Ερμής είναι ανάδρομος οπότε θα υπάρξουν καθυστερήσεις, όμως η περίοδος της εύνοιας φτάνει μέχρι το καλοκαίρι όπου η Νέα Σελήνη ολοκληρώνει τον κύκλο της με τις Πανσελήνους στις 24/7 και 22/8 στο ίδιο ζώδιο. Το ενδεχόμενο ερωτικών επιστροφών από το παρελθόν είναι πιθανό το Σάββατοκύριακο με τις όψεις που κάνει ο Ερμής με την Αφροδίτη και τον Δία, οπότε φέτος του Αγίου Βαλεντίνου μπορεί να αναρωτηθείς αν μια σχέση αξίζει δεύτερη ευκαιρία.

ΤΟΞΟΤΗΣ (22 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου)

Μετά από πολλά χρόνια έχουμε μια σπάνια συγκέντρωση 6 ουρανίων σωμάτων στο ζώδιο του Υδροχόου και μάλιστα την περίοδο της Νέας Σελήνης του Φεβρουαρίου, που πραγματοποιείται την Πέμπτη 11/2 στο ίδιο ζώδιο με σένα στον 3ο ηλιακό σου οίκο, επηρεάζοντας κυρίως τους γεννημένους του 3ου δεκαημέρου. Θα μπορέσεις το επόμενο διάστημα να βγάλεις προς τα έξω τη δουλειά σου και να διαφημιστείς στο αντικείμενό σου με τη βοήθεια της τεχνολογίας. Μπορείς τώρα να έρθεις σε επαφή με περισσότερους ανθρώπους μέσω των social media. Η σύνοδος Αφροδίτης - Άρη, των δύο μεγάλων ενεργητών της αστρολογίας, την ίδια μέρα, φέρνει επίσης εύνοια σε όσους ασχολούνται με τα ΜΜΕ, το marketing, τη συγγραφή αλλά και τη διδασκαλία. Ο-

σοι σπουδάζουν μπορεί επιτέλους να πάρουν πτυχίο, ενώ στα προσωπικά θα υπάρξουν πιθανότητες για νέες γνωριμίες μέσω του διαδικτύου. Η εύνοια όμως μπορεί να καθυστερήσει λόγω του ότι ο Ερμής είναι ακόμα ανάδρομος, όμως το περιθώριο υλοποίησης όλων αυτών εκτείνεται μέχρι το τέλος του καλοκαιριού. Το Σάββατοκύριακο οι σύνοδοι του Ερμή με την Αφροδίτη και τον Δία ευνοούν τις επανασυνδέσεις.

ΑΙΓΟΚΕΡΟΣ (21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου)

Αυτή την εβδομάδα τα οικονομικά σου έρχονται σε πρώτο πλάνο, με τη Νέα Σελήνη του μήνα την Πέμπτη 11/2 στο ζώδιο του Υδροχόου, να πραγματοποιείται στον 2ο οίκο των αποκτημάτων και της ασφάλειάς σου, επηρεάζοντας κυρίως τους γεννημένους στο 3ο δεκαήμερο του ζώδιου. Μπορεί να υπάρξει μια πρόταση στα επαγγελματικά που θα αποφέρει μελλοντικά σημαντικά κέρδη ή μια πολύ συμφέρουσα οικονομική συμφωνία. Παράλληλα, η πίστη σου στον εαυτό σου θα αυξηθεί και αυτό θα σε κάνει να θα θελήσεις να διεκδικήσεις περισσότερα σε αυτό το κομμάτι, ενώ θα επανεξετάσεις και το τι πραγματικά έχει αξία στη ζωή σου εκτός από τα υλικά αγαθά. Δεδομένου όμως ότι ο Ερμής είναι ανάδρομος μέχρι τις 20/2, μπορεί να υπάρξουν κάποιες καθυστερήσεις σε αυτές τις εξελίξεις. Το Σάββατοκύριακο οι σύνοδοι του ανάδρομου Ερμή με την Αφροδίτη και τον Δία στον Υδροχόο σε βάζουν στη διαδικασία να αναθεωρήσεις μια παλιά ερωτική σχέση και δεν αποκλείεται μάλιστα να υπάρξει τώρα και πιθανότητα επανασύνδεσης, συγκυριακά την ημέρα του Αγίου Βαλεντίνου. Την Τετάρτη 10/2, με το τετράγωνο ανάδρομου Ερμή - Άρη, θα χρειαστεί να προσέξεις τα νεύρα σου και το κομμάτι της επικοινωνίας με τον σύντροφό σου.

ΥΔΡΟΧΟΟΣ (20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου)

Όλοι οι προβολείς είναι στραμμένοι πάνω σου αυτήν την εβδομάδα, στην οποία έχουμε μια σπανιότατη πολυσυνοδία στο ζώδιό σου, με έξι από τους δέκα πλανήτες (μαζί με τα Φώτα) του ζωδιακού να βρίσκονται σε αυτό την ημέρα της Νέας Σελήνης του Φεβρουαρίου, επηρεάζοντας κυρίως τους γεννημένους του 3ου δεκαημέρου. Σου δίνεται η ευκαιρία να σκεφτείς το μέλλον σου βασισμένος αποκλειστικά στα θέλω σου και στις προσωπικές σου επιθυμίες. Το επόμενο διάστημα θα υπάρξουν ευκαιρίες για νέα ξεκινήματα σε όλα τα επίπεδα της ζωής σου. Μην βιαστείς να προχωρήσεις κάνοντας σπασμωδικές κινήσεις καθώς ο Ερμής είναι ανάδρομος στο ζώδιό σου μέχρι 20/2, αντίθετα πάρε τον χρόνο σου μιας και η Νέα Σελήνη γίνεται πάνω στα γενεθλιά σου και θα σηματοδοτήσει μια νέα εκκίνηση στη ζωή σου. Οι σπόροι που θα φυτέψεις τώρα θα αποδώσουν με τις δύο Πανσελήνους του καλοκαιριού στο ζώδιό σου στις 24/7 και 22/8. Προσοχή στα μέσα της εβδομάδας με το τετράγωνο του ανάδρομου Ερμή με τον Κρόνο στον Ταύρο, που μπορεί να φέρει μικροατυχήματα λόγω αφηρημάδας τόσο στο σπίτι όσο και στον δρόμο, καθώς και τσακωμούς και εντάσεις στο κομμάτι των σχέσεων.

ΙΧΘΥΕΣ (18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου)

Αυτή την εβδομάδα έχουμε το σπανιότατο stellium 6 ουρανίων σωμάτων στο ζώδιο του Υδροχόου, που συμβαίνει μια φορά στα 20 χρόνια, κατά την περίοδο της Νέας Σελήνης του μήνα, που πραγματοποιείται την Πέμπτη 11/2 στο ίδιο ζώδιο και τον 12ο οίκο του ωροσκοπίου σου. Μέσα σε αυτό το πιο σκοτεινό κομμάτι του χάρτη σου σχηματίζεται την ίδια ημέρα και η σύνοδος Αφροδίτης - Δία, που θα βοηθήσει να πραγματοποιήσεις μια «κατάδυση» στον εαυτό σου, για να επανεξετάσεις ζητήματα από το παρελθόν. Έφτασε η στιγμή να απαλλαγείς από φόβους και να ξεμπερδέψεις με άτομα και καταστάσεις που σε βαραίνουν ψυχολογικά, να οραματιστείς τι θέλεις εμπιστευόμενος το ένστικτό σου. Θα βρεις τρόπους να διαχειριστείς καλύτερα το άγχος σου και να φροντίσεις πιο αποτελεσματικά το σώμα σου. Η επίδραση της Νέας Σελήνης ολοκληρώνεται στο τέλος του καλοκαιριού. Το Σάββατοκύριακο με τις συνόδους που σχηματίζει ο ανάδρομος Ερμής είναι πολύ πιθανές οι επιστροφές ατόμων από το παρελθόν ή μπορεί να υπάρξει έντονη ανάγκη επικοινωνίας μαζί τους λόγω και του κλίματος της γιορτής των ερωτευμένων. Προσοχή θα πρέπει να δείξεις στην επικοινωνία μέσα στις σχέσεις σου, προσωπικές και επαγγελματικές, λόγω του τετραγώνου που θα σχηματίσει ο Ερμής με τον Άρη. **A**

*Για πιο ολοκληρωμένη εικόνα των αστρολογικών σου τάσεων θα πρέπει να διαβάσεις και τον ωροσκόπο σου

Βαγγέλης Περρής - Τζένη Μελιτά

Γιάννης Νέες

Στέφανος Τσιτσόπουλος

Μάκης Προβατάς

Ελένη Κολοκοτρώνη

Δημήτρης Αθανασιάδης

Δημήτρης Κοττάκης

Ακούτε τη Φωνή της Αθήνας

102.5 ATHENS VOICE RADIO

ΔΕΥΤΕΡΑ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΦΩΤΟ: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

#xarisesena

Once upon a time in Lidl

Season 5, Episode 1

**Κορυφαίος εργοδότης στην Ελλάδα
για 5η συνεχόμενη χρονιά!**

Τι γίνεται πίσω από τις πόρτες της αποθήκης; Για ποιους χτυπάνε τα τηλέφωνα στα γραφεία;
Τι συμβαίνει πριν ανοίξει κάθε κατάστημα; Το #teamLidl βρίσκει όλα όσα χρειάζεται για να δώσει
τον καλύτερό του εαυτό, κάνει τα αδύνατα-δυνατά και γίνεται top για 5η συνεχόμενη χρονιά!

Όλα όσα είμαστε, χάρη σε σένα.

team.lidl.gr

